

**การสำรวจข้อมูล
พฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน อย. น้อย
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558**

โดย

กองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภค

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข

การสำรวจข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน อย. น้อย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 มีวัตถุประสงค์ของโครงการ ดังนี้ 1) เพื่อสำรวจความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพ 2) เพื่อสำรวจทัศนคติการบริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์สุขภาพ 3) พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ และ 4) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ

กลุ่มเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่างของการสำรวจในครั้งนี้ คือ นักเรียนของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ อย.น้อยทั่วประเทศ ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนประถมศึกษาขยายโอกาส และโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 50 โรงเรียน มีผู้ให้ข้อมูลแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) นักเรียนแกนนำ อย.น้อย จำนวน 400 คน 2) นักเรียนที่เป็นสมาชิก อย.น้อย จำนวน 800 คน และ 3) นักเรียนทั่วไป จำนวน 800 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 2,000 คน กระจายในทุกภูมิภาคทั้ง 5 พื้นที่ ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ และกรุงเทพมหานคร ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการสำรวจพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน อย.น้อยในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามที่มีโครงสร้างที่แน่นอนในการวัดเป็นแบบเลือกตอบและแบบสัมภาษณ์คำถามปลายเปิดที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบกิจกรรมในโครงการ อย.น้อย

การวิเคราะห์ข้อมูลในการสำรวจพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน อย.น้อยในครั้งนี้มีการรายงานข้อมูลเบื้องต้นด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ซึ่งเป็นสถิติที่ใช้สรุปลักษณะที่สำคัญของกลุ่มข้อมูล โดยเป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างหรือประชากร โดยแสดงผลในแต่ละข้อคำถามในรูปของค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย

สรุปผลการสำรวจ

ผลการสำรวจข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน อย. น้อย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ผลการสำรวจเชิงปริมาณ และผลการสำรวจเชิงคุณภาพ

ผลการสำรวจเชิงปริมาณ

1. ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง จากกลุ่มตัวอย่าง 50 โรงเรียน มีนักเรียนผู้ให้ข้อมูลจำนวน 2,000 คนแยกออกเป็น 3 กลุ่ม คือ แกนนำ อย.น้อย จำนวน 400 คน สมาชิก อย.น้อย จำนวน 800 คน และนักเรียนทั่วไป จำนวน 800 คน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 กลุ่ม มาจากทุกภูมิภาคของประเทศ และเป็นนักเรียนที่มาจากโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนประถมศึกษาขยายโอกาส และโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามสัดส่วนที่ได้กำหนดไว้ในการสำรวจครั้งนี้ โดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 64.15

ด้านระดับชั้นเรียน อยู่ในชั้น ป.6 ร้อยละ 23.80 ชั้น ป. 5 ร้อยละ 19.65 และ ป.4 กับ ม.2 เท่ากันที่ ร้อยละ 13.30 ตามลำดับ

2. ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพ ผลการสำรวจใน ภาพรวม พบว่า มีนักเรียนที่ตอบคำถามในเรื่องความรู้เกี่ยวกับการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ สุขภาพได้ถูกต้องเฉลี่ยร้อยละ 82.77 แยกเป็นรายกลุ่มได้ดังนี้ แกนนำ อย.น้อยเฉลี่ยร้อยละ 85.90 สมาชิก อย.น้อยเฉลี่ยร้อยละ 84.40 และนักเรียนทั่วไปเฉลี่ยร้อยละ 79.56 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาในแต่ ละหมวดปรากฏว่า หมวดยา นักเรียนมีความรู้ที่ถูกต้องเฉลี่ยมากกว่าหมวดอื่นๆ คือ ร้อยละ 89.30 รองลงมา หมวดอาหารร้อยละ 79.75 และหมวดเครื่องสำอางร้อยละ 77.88 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาแยกทีละหมวดเป็นรายข้อ พบว่า ในหมวดอาหารที่เป็นความรู้เรื่องฉลาก โภชนาการช่วยให้เราทราบปริมาณสารอาหารที่จะได้รับเมื่อเราบริโภคอาหารชนิดนั้นๆ มีผู้ตอบถูกสูง กว่าเรื่องอื่นๆ คือ ร้อยละ 93.65 สำหรับหมวดยา ความรู้เรื่องการเก็บรักษายาที่ดี ควรเก็บให้พ้นจาก แสงแดด และพ้นมือเด็ก มีผู้ตอบถูกมากกว่าเรื่องอื่นๆ คือ ร้อยละ 95.95 และหมวดเครื่องสำอางเป็น ความรู้เรื่องการซื้อเครื่องสำอาง เช่น แป้ง ครีมบำรุงผิว ครีมกันแดด น้ำหอม น้ำยาระงับกลิ่นกายที่ ถูกต้องควรซื้อจากอินเทอร์เน็ต ตลาดนัด เพราะราคาถูกคุณภาพดี และปลอดภัย ซึ่งเป็นข้อความที่ผิดที่ มีผู้ตอบถูกสูงกว่าเรื่องอื่นๆ คือ ร้อยละ 86.55

3. ทักษะคิดต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ ความเห็นเรื่องทักษะคิดต่อการบริโภค ผลิตภัณฑ์สุขภาพของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ในภาพรวมมี 9 ข้อความจาก 10 ข้อความที่นักเรียนมี ทักษะคิดไปในทางที่ถูกต้อง ยกเว้นในข้อความที่กล่าวว่า “อาหารเสริมมีสารอาหารครบถ้วน สามารถกิน ทดแทนอาหารหลัก 5 หมู่ได้” นักเรียนมีทักษะคิดที่ไม่แน่ใจ และเมื่อจัดอันดับค่าเฉลี่ยในข้อความที่มี ทักษะคิดไปในทางที่ถูกต้องจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อความที่ว่า “เมื่อเจ็บป่วยควรกินยาตามที่แพทย์ หรือเภสัชกรแนะนำ” และข้อความที่ว่า “ผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการรับรองจาก อย.สามารถเชื่อถือได้” มี ค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากันอยู่ที่ 4.54 จากเต็ม 5.00 รองลงมา ข้อความที่ว่า “ขนมขบเคี้ยวมีประโยชน์ช่วย เสริมให้ร่างกายได้คุณค่าสารอาหารครบถ้วน” มีค่าเฉลี่ย 4.23 และข้อความที่ว่า “การซื้อยาทาง อินเทอร์เน็ตเป็นวิธีการที่สะดวก รวดเร็ว และปลอดภัย” มีค่าเฉลี่ย 4.18 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาแยกทีละหมวดเป็นรายข้อ พบว่า หมวดอาหารในข้อที่มีข้อความว่า “ขนมขบ เคี้ยวมีประโยชน์ช่วยเสริมให้ร่างกายได้คุณค่าสารอาหารครบถ้วน” ส่วนใหญ่มีความเห็นที่ไม่เห็นด้วย ซึ่งเป็นทักษะคิดในทางที่ถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้อความอื่นๆ อยู่ที่ 4.23 (ระดับความเห็นถูกต้องมาก) ส่วนหมวดยา ข้อความที่ว่า “เมื่อเจ็บป่วยควรกินยาตามที่แพทย์หรือเภสัชกรแนะนำ” ส่วนใหญ่มี ความเห็นที่เห็นด้วย ซึ่งเป็นทักษะคิดในทางที่ถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้อความอื่นๆ อยู่ที่ 4.54 (ระดับ ความเห็นถูกต้องมาก) หมวดเครื่องสำอางข้อความที่ว่า “การใช้ครีมทาหน้าขาว หรือยาฉีดผิวขาวกลูตา ไทโอนจะช่วยให้ผิวขาวขึ้นได้อย่างถาวร” ส่วนใหญ่มีความเห็นที่ไม่เห็นด้วย ซึ่งเป็นทักษะคิดในทางที่ ถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้อความอื่นๆ อยู่ที่ 3.90 (ระดับความเห็นถูกต้อง) สำหรับข้อความ “การอ่าน

ฉลากก่อนซื้อทำให้เสียเวลาโดยไม่จำเป็น” ส่วนใหญ่มีความเห็นที่ไม่เห็นด้วย มีค่าเฉลี่ย 4.10 (ระดับความเห็นถูกต้อง) และข้อความ “ผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการรับรอง จาก อย. สามารถเชื่อถือได้” มีค่าเฉลี่ย 4.54 (ระดับความเห็นถูกต้องมาก)

4. พฤติกรรมการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพ ในภาพรวมของการมีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพทั้ง 10 ข้อของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม มีค่าร้อยละของการมีพฤติกรรมที่เหมาะสมเฉลี่ยรวมร้อยละ 76.51 ซึ่งหากพิจารณาประเด็นการมีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพในรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่นักเรียนมีพฤติกรรมเหมาะสม (ทำทุกครั้งและทำเกือบทุกครั้ง) ในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหารที่มีเครื่องหมาย อย. มากที่สุด คือ เฉลี่ยร้อยละ 90.95 รองลงมา นักเรียนมีพฤติกรรมเหมาะสม (กินนานๆ ครั้งและไม่กินเลย) ในประเด็นการกินอาหารทอดที่น้ำมันมีสีดำขุ่นหนืด เฉลี่ยร้อยละ 83.50 และนักเรียนที่มีพฤติกรรมเหมาะสม (ทำนานๆ ครั้งและไม่ทำเลย) ในเรื่องการซื้อยาจากรถเร่ ตลาดนัด แผงลอย เฉลี่ยร้อยละ 83.25 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาแยกทีละกลุ่มในภาพรวมทั้ง 10 ข้อ ปรากฏว่า กลุ่มนักเรียนแกนนำมีพฤติกรรมเหมาะสมเฉลี่ยร้อยละ 81.83 กลุ่มนักเรียนสมาชิกมีพฤติกรรมเหมาะสมเฉลี่ยร้อยละ 76.96 และกลุ่มนักเรียนทั่วไปมีพฤติกรรมเหมาะสมเฉลี่ยร้อยละ 73.40 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเฉพาะนักเรียน อย.น้อย คือ กลุ่มนักเรียนแกนนำรวมกับกลุ่มนักเรียนที่เป็นสมาชิก อย.น้อยแล้ว พบว่า ทั้งสองกลุ่มมีพฤติกรรมในระดับที่เหมาะสมเฉลี่ยร้อยละ 78.58 โดยนักเรียน อย.น้อยมีพฤติกรรมเหมาะสม (ทำทุกครั้งและทำเกือบทุกครั้ง) ในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหารที่มีเครื่องหมาย อย. มากที่สุดเฉลี่ยร้อยละ 92.42 รองลงมา นักเรียน อย.น้อยมีพฤติกรรมเหมาะสม (ทำทุกครั้งและทำเกือบทุกครั้ง) ในการอ่านฉลากเพื่อดู วันผลิต วันหมดอายุ ส่วนผสม หรือ วิธีใช้ ก่อนซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพเฉลี่ยร้อยละ 85.83 และนักเรียน อย.น้อยมีพฤติกรรมเหมาะสม (ทำนานๆ ครั้งและไม่ทำเลย) ในเรื่องการซื้อยาจากรถเร่ ตลาดนัด แผงลอยเฉลี่ยร้อยละ 84.92 ตามลำดับ

ทั้งนี้ หากพิจารณาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินความสำเร็จของการดำเนินโครงการที่กำหนดไว้ว่า ความสำเร็จของการดำเนินงานดูที่ นักเรียนแกนนำ อย.น้อยและนักเรียนที่เป็นสมาชิก อย.น้อยต้องมีพฤติกรรมการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพที่เหมาะสมไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 นั้น จึงสามารถสรุปได้ว่า โครงการดังกล่าวบรรลุเป้าหมายตามเกณฑ์ที่กำหนด

5. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ ในการสำรวจครั้งนี้ เน้นประเภทการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ 5 ประเภท ได้แก่ อาหารเสริม ขนมขบเคี้ยว แสมเบอร์เกอร์ พิซซ่า บะหมี่ กึ่งสำเร็จรูป น้ำอัดลม เครื่องดื่มรสหวาน การซื้อยา/กินยา และการซื้อ/ใช้เครื่องสำอาง ดังนี้

5.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคอาหารเสริมเพื่อบำรุงสมอง เพิ่มความจำ ลดความอ่อนไหวให้ผิวขาว พบว่า นักเรียนที่เคยเลือกซื้อ เลือกกินอาหารเสริม เพื่อบำรุงสมอง เพิ่มความจำ ลดความอ่อนไหวให้ผิวขาว มีร้อยละ 65.15 ขณะที่ไม่เคยซื้อ ไม่เคยกินมีร้อยละ 34.85 และปัจจัยที่ระบุว่ามีอิทธิพลต่อการซื้อ การกินอาหารเสริมของนักเรียนที่เคยเลือกซื้อเลือกกินส่วนใหญ่มี

อิทธิพลระดับปานกลาง ได้แก่ โฆษณา ครู/โรงเรียน บุคคลในบ้าน และการลดแลกแจกแถม ตามลำดับ ส่วนเพื่อนมีอิทธิพลน้อยต่อการเลือกซื้อ เลือกกินอาหารเสริมของนักเรียนกลุ่มนี้

5.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคขนมขบเคี้ยว แสมเบอร์เกอร์ พิซซ่า บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป พบว่า นักเรียนที่เคยเลือกซื้อ เลือกกินขนมขบเคี้ยว แสมเบอร์เกอร์ พิซซ่า บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป มีร้อยละ 97.80 ขณะที่ไม่เคยซื้อ ไม่เคยกินมีร้อยละ 2.20 และปัจจัยที่ระบุว่ามียิทธิพลต่อการซื้อ การกินขนมขบเคี้ยว แสมเบอร์เกอร์ พิซซ่า บะหมี่กึ่งสำเร็จรูปของนักเรียนที่เคยเลือกซื้อ เลือกกินส่วนใหญ่มีอิทธิพลระดับปานกลาง ได้แก่ บุคคลในบ้าน เพื่อน โฆษณา และการลดแลกแจกแถม ตามลำดับ ส่วนครู/โรงเรียนมีอิทธิพลน้อยต่อการเลือกซื้อ เลือกกินของนักเรียนกลุ่มนี้

5.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคน้ำอัดลม เครื่องดื่มรสหวาน พบว่า นักเรียนที่เคยเลือกซื้อ เลือกดื่มน้ำอัดลม เครื่องดื่มรสหวานมีร้อยละ 96.70 ขณะที่ไม่เคยซื้อ ไม่เคยดื่มน้ำอัดลม 3.30 และปัจจัยที่ระบุว่ามียิทธิพลต่อการซื้อ การดื่มน้ำอัดลม เครื่องดื่มรสหวานของนักเรียนที่เคยเลือกซื้อ เลือกดื่มน้ำอัดลม เครื่องดื่มรสหวานส่วนใหญ่มีอิทธิพลระดับปานกลาง ได้แก่ เพื่อน บุคคลในบ้าน โฆษณา และการลดแลกแจกแถม ตามลำดับ ส่วนครู/โรงเรียนมีอิทธิพลน้อยต่อการเลือกซื้อ เลือกดื่มน้ำอัดลม เครื่องดื่มรสหวานของนักเรียนกลุ่มนี้

5.4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคยา พบว่า นักเรียนที่เคยเลือกซื้อยา กินยามีร้อยละ 86.85 ขณะที่ไม่เคยซื้อ ไม่เคยกินมีร้อยละ 13.15 และปัจจัยที่ระบุว่ามียิทธิพลต่อการซื้อ การกินยาของนักเรียนที่เคยเลือกซื้อยา กินยาในระดับมาก คือ บุคคลในบ้าน ส่วนที่มีอิทธิพลระดับน้อย ได้แก่ โฆษณา เพื่อน และการลดแลกแจกแถม ส่วนครู/โรงเรียนมีอิทธิพลในระดับปานกลาง

5.5 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการซื้อ/ใช้เครื่องสำอาง พบว่า นักเรียนที่เคยเลือกซื้อ เลือกใช้เครื่องสำอาง เช่น แป้ง ครีมนำรุงผิว ครีมกันแดด น้ำหอม น้ำยาระงับกลิ่นกายมีร้อยละ 87.25 ขณะที่ไม่เคยซื้อ ไม่เคยใช้มีร้อยละ 12.75 และปัจจัยที่ระบุว่ามียิทธิพลต่อการซื้อ การใช้เครื่องสำอางของนักเรียนที่เคยเลือกซื้อ เลือกใช้ส่วนใหญ่มีอิทธิพลระดับปานกลาง ได้แก่ บุคคลในบ้าน โฆษณา ครู/โรงเรียน และเพื่อน ตามลำดับ ส่วนการลดแลกแจกแถมมีอิทธิพลน้อยต่อการเลือกซื้อ เลือกใช้เครื่องสำอางของนักเรียน

6. รูปแบบกิจกรรมในโครงการ ออย.น้อย ที่น่าสนใจ ซึ่งรูปแบบกิจกรรมที่นักเรียนแนะนำ ออย.น้อย นักเรียนที่เป็นสมาชิก ออย.น้อย และนักเรียนทั่วไปสนใจและเลือก ได้แก่

อันดับ 1 คือ ค่ายกิจกรรม เช่น การเข้าค่ายพักแรมกับรุ่นพี่และกับโรงเรียนอื่นๆ ร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ของโครงการ ออย.น้อย การอบรมให้ความรู้ด้านอาหาร ยา และการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพ การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับโครงการ อ.ย.น้อยพร้อมมีเล่นเกม หาความรู้เป็นฐานต่างๆ ร่วมกับโรงเรียนอื่น เป็นต้น

อันดับ 2 คือ การประกวดแต่ง/ร้องเพลง เช่น ประกวดแต่งเพลง/ร้องเพลงเกี่ยวกับ อย.น้อยหรือความรู้เกี่ยวกับอาหารและยาในโครงการ อย.น้อย การประกวดร้องเพลงและเต้นประกอบเกี่ยวกับ อ.ย.น้อย เป็นต้น

อันดับ 3 คือ การประกวดสื่อประชาสัมพันธ์โครงการ อย.น้อย เช่น ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการ อย.น้อย ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ในเรื่องการรับประทานอาหารปลอดภัย การเลือกซื้อยา การดูแลสุขภาพของสินค้า การเลือกอาหารที่มีตรา อย. การลดเหล็กลำมันทอดซ้ำ และการประกวดทำสื่อเชิญชวนรณรงค์กิจกรรมโครงการ อย.น้อย เป็นต้น

ส่วนรูปแบบกิจกรรมที่มีคะแนนน้อยที่สุด คือ การประกวดทอล์กโชว์

ผลการสำรวจเชิงคุณภาพ

ในการสำรวจครั้งนี้ใช้การสำรวจเชิงคุณภาพ ประเภทการสนทนากลุ่ม (Focus Group) มีวัตถุประสงค์เพื่อรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากนักเรียนแกนนำเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรม อย.น้อย ทั้งในส่วนของเนื้อหาและรูปแบบของกิจกรรม เพื่อให้ อย.น้อยได้ใช้เป็นข้อมูลสำหรับนำไปใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมในโครงการ อย.น้อยให้เหมาะสมและดึงดูดความสนใจจากนักเรียนได้มากยิ่งขึ้นต่อไป โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มในระดับประถมศึกษา และกลุ่มในระดับมัธยมศึกษา ผลการสนทนากลุ่ม พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมงานมหกรรม อย.น้อย ประจำปี 2558 ณ วังรี รีสอร์ท เกี่ยวกับรูปแบบของกิจกรรมที่ต้องการให้จัด นอกเหนือจากกิจกรรมหลัก 3 รูปแบบที่ได้จัดทำอยู่แล้ว ได้แก่ การให้ความรู้ การสนับสนุนสื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และการจัดกิจกรรมสร้างสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ผลการสนทนากลุ่ม พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ต้องการให้มีกิจกรรมในลักษณะอื่นๆ นอกเหนือจากกิจกรรมที่เคยจัดมา โดยเนื้อหาของกิจกรรม ควรเน้นทางด้านความรู้เรื่องอาหาร การรณรงค์ให้ความรู้เรื่องสารปนเปื้อนต่างๆ ในอาหาร เน้นการตรวจสอบโดยใช้ชุดทดสอบต่างๆ มีการสาธิตและอธิบายการใช้งานให้เข้าใจง่าย ส่วนรูปแบบกิจกรรม ควรเป็นรูปแบบการจัดประกวดผลงานในลักษณะแฟ้มงาน (Port Folio) ละคร หรือ หนังสือ การเล่านิทานมีเพลงและทำเต้นประกอบ การจัดการแสดงละครสัญจรตามชุมชนหรือโรงเรียนต่างๆ การจัดกิจกรรมที่ให้ความรู้สอดแทรกไปกับการเล่นเกมหรือการแสดงละครสั้น มีสื่อประกอบ ลักษณะเป็น Edutainment การจัดกิจกรรมการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับชุดทดสอบความรู้ต่างๆ และการจัดกิจกรรมที่เป็นฐานความรู้ เป็นกิจกรรมเข้าค่าย เป็นต้น และสถานที่ในการจัดกิจกรรม นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า ควรเป็นการจัดกิจกรรมภายนอกโรงเรียนตามต่างจังหวัดทั้งในระดับจังหวัด หรือระดับภูมิภาคก็ได้ เพื่อความน่าสนใจ ทำให้ได้รับประสบการณ์แปลกใหม่ และนักเรียนส่วนใหญ่ชอบที่จะไปทะเลมากกว่าภูเขา

นอกจากนี้ ประเด็นอื่นๆ ที่นักเรียนนำเสนอเกี่ยวกับกิจกรรม ออย.น้อย ได้แก่

1. อยากให้มีการจัดค่ายกิจกรรมเป็นฐานแบบที่นครนายกตามต่างจังหวัด เป็นกิจกรรมที่ลงพื้นที่เวียนไปในแต่ละโรงเรียน และมีการจัดทุกๆ ปี
2. อยากให้พวกพี่ๆ ทีมงานมาสอนน้องๆ ในเรื่องสารปนเปื้อนในอาหารว่า มีสารชื่ออะไรบ้าง มีการทำการทดลองให้ดู และให้น้องๆ ได้ลองทำ เพื่อให้เข้าใจได้ดียิ่งขึ้น
3. อยากให้มีการจัดกิจกรรมนันทนาการและสอดแทรกความรู้เรื่อง ออย.น้อย โดยเข้าไปจัดกิจกรรมในแต่ละโรงเรียน เพื่อให้ทุกคนได้รับรู้
4. อยากให้มีกิจกรรมในลักษณะที่นักเรียนแกนนำมาแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ร่วมกันว่า โรงเรียนไหนทำอะไร ได้ผลอย่างไร ประสบปัญหาอะไร และมีแนวทางแก้ไขอย่างไร น่าจะได้ประโยชน์มาก ซึ่งอาจเป็นกิจกรรมที่สอดแทรกไปในการเข้าค่ายก็ได้
5. อยากให้เพิ่มเติมกิจกรรมที่สร้างเสริมภาวะผู้นำให้กับนักเรียนแกนนำ โดยเน้นฝึกให้กล้าพูด กล้าคิด กล้าทำ โดยวิทยากรในส่วนนี้ไม่จำเป็นต้องเป็นคนมีชื่อเสียงแต่ต้องพูดสนุกและมีประสบการณ์ตรงในเรื่องดังกล่าว

ข้อเสนอแนะจากผลการสำรวจ

1. ผลการสำรวจ พบว่า นักเรียน ออย.น้อย ทั้งกลุ่มนักเรียนแกนนำและกลุ่มที่เป็นสมาชิก ออย.น้อยมีพฤติกรรมการบริโภคที่เหมาะสมกว่านักเรียนทั่วไป ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากิจกรรมของโครงการ ออย.น้อยสามารถช่วยยกระดับความรู้ความเข้าใจ ทักษะคิด และพฤติกรรมการบริโภคของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการให้ถูกต้องเหมาะสมมากยิ่งขึ้นได้ ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาจึงควรดำเนินโครงการนี้อย่างต่อเนื่อง โดยเน้นสื่อสารประชาสัมพันธ์เพื่อกระตุ้นใ้มนำวให้นักเรียนสมัครเข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการ ออย.น้อยให้มากยิ่งขึ้น
2. ผลการสำรวจ พบว่า แม้นักเรียน ออย.น้อยส่วนใหญ่จะมีพฤติกรรมบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์เหมาะสมตามเกณฑ์ที่กำหนด แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดจะพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมบริโภคไม่เหมาะสมในบางพฤติกรรม ได้แก่ การอ่านข้อมูลโภชนาการ หรือฉลากหวาน มัน เค็ม การเลือกซื้อเครื่องสำอางที่มีฉลากภาษาไทยโดยบนฉลากมีรายละเอียดที่จำเป็น และการสังเกตลักษณะของยา เช่น สี กลิ่น และบรรจุภัณฑ์ก่อนกินยา ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาจึงควรเน้นการให้ความรู้เพื่อสร้างความตระหนักในเรื่องดังกล่าวอย่างเข้มข้นยิ่งขึ้น โดยใช้การสื่อสารประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเยาวชนได้อย่างทั่วถึง
3. เมื่อพิจารณาผลการสำรวจความรู้เกี่ยวกับการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพในแต่ละหมวด พบว่า นักเรียนมีความรู้ในหมวดเครื่องสำอางน้อยกว่าหมวดอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นที่ว่าเครื่องสำอางนำเข้าจากต่างประเทศต้องมีฉลากภาษาไทยกำกับ ซึ่งปัจจุบันมีเยาวชนจำนวนไม่น้อยที่นิยมซื้อเครื่องสำอางนำเข้าจากต่างประเทศ โดยผ่านช่องทางสื่อออนไลน์ ดังนั้น การใช้

เครื่องสำอางโดยไม่ได้อ่านฉลากให้เข้าใจอย่างถูกต้องชัดเจน อาจส่งผลเสียต่อสุขภาพของเยาวชนได้ ส่วนในหมวดอาหารนั้น นักเรียนจำนวนมากยังมีความเข้าใจผิดว่าน้ำมันที่ทอดอาหารแล้ว เมื่อนำมากรองจนใสก็สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้อย่างปลอดภัย ซึ่งความเข้าใจผิดดังกล่าวอาจส่งผลให้มีการเลือกซื้ออาหารทอดที่ไม่ปลอดภัยมาบริโภค ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาจึงควรเน้นการให้ความรู้ความเข้าใจในสองประเด็นข้างต้นให้มากยิ่งขึ้น โดยใช้กลุ่มอ้างอิงเป็นบุคคลในบ้านที่นักเรียนระบุว่า มีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ดังกล่าวข้างต้นมากกว่าบุคคลกลุ่มอื่น

4. สำหรับทัศนคติต่อการบริโภคนั้น ผลสำรวจพบว่า นักเรียนจำนวนมากคิดว่าอาหารเสริมมีสารอาหารครบถ้วน สามารถทดแทนอาหารหลัก 5 หมู่ได้ ซึ่งเรื่องดังกล่าวนับเป็นประเด็นที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาควรดำเนินการชี้แจงข้อเท็จจริงและแก้ไขความเข้าใจผิดในกลุ่มเยาวชนโดยเร่งด่วน เนื่องจากเยาวชนในปัจจุบันมีค่านิยมเรื่องการลดความอ้วน และบางส่วนหันมากินอาหารเสริมโดยเข้าใจว่าจะสามารถทดแทนอาหารหลัก 5 หมู่ได้ ซึ่งจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพในระยะยาว

5. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของนักเรียน ผลสำรวจพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของนักเรียนมีความแตกต่างกันไปในผลิตภัณฑ์แต่ละประเภท เช่น เพื่อนมีอิทธิพลน้อยต่อการเลือกซื้อ/เลือกกินยาและอาหารเสริม แต่มีอิทธิพลปานกลางต่อการเลือกซื้อ/เลือกกินขนมขบเคี้ยวและน้ำอัดลม ขณะที่บุคคลในบ้านมีอิทธิพลมากต่อการบริโภคยา แต่มีอิทธิพลปานกลางต่อการบริโภคอาหารเสริม ขนมขบเคี้ยว น้ำอัดลม และการเลือกเครื่องสำอาง ดังนั้น ในการสื่อสารรณรงค์แต่ละครั้ง สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาจึงควรพิจารณาและเลือกปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคของนักเรียนเหล่านี้มาใช้เป็นเครื่องมือโน้มน้าวใจเยาวชนให้เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์แต่ละประเภท

6. สำหรับรูปแบบของกิจกรรมในโครงการ ออย.น้อย ผลสำรวจพบว่า การจัดค่ายกิจกรรมโดยแบ่งเป็นฐานต่างๆ เป็นกิจกรรมที่นักเรียนต้องการให้จัดมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการสนทนากลุ่มที่นักเรียนต้องการให้มีการจัดค่ายกิจกรรมเป็นฐานต่างๆ แบบเดียวกับการจัดที่วังรีริสอร์ท จ.นครนายก ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาจึงควรจัดโครงการในรูปแบบค่ายกิจกรรม ออย.น้อยต่อไป โดยอาจจัดเวียนไปตามจังหวัดต่างๆ ทั้งนี้ ในการจัดค่ายกิจกรรมแต่ละครั้งควรมีศิลปินที่มีชื่อเสียงมาช่วยดึงดูดความสนใจของนักเรียน และมีการแจกของรางวัลให้นักเรียนอย่างทั่วถึงโดยไม่จำเป็นต้องเป็นของที่มีมูลค่าสูง ตัวอย่างเช่น เสื้อยืดที่มีลายเซ็นของศิลปินที่เยาวชนชื่นชอบ นอกจากนี้ยังควรจัดกิจกรรมในลักษณะการประกวดแฟ้มผลงาน ประกวดสื่อประชาสัมพันธ์หรือประกวดแต่งเพลง ร้องเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับโครงการ ออย.น้อย โดยคัดเลือกจากระดับจังหวัดไปสู่ระดับภูมิภาค และระดับประเทศคล้ายกับการประกวดนักร้องเดอะสตาร์ หรือเอเอฟ

7. สำหรับเนื้อหาของกิจกรรมนั้น ผลสำรวจพบว่า นักเรียนต้องการให้โครงการ ออย.น้อย มีการให้ความรู้ในประเด็นที่ทันสมัยและใกล้ตัวมากยิ่งขึ้น ดังนั้น เนื้อหาที่โครงการ ออย.น้อยควรเน้นให้มากขึ้น คือ เรื่องราวที่ใกล้ตัว ทันต่อเหตุการณ์ และอยู่ในกระแสความสนใจของเยาวชน เช่น ความรู้

เรื่องสารปนเปื้อนในอาหารว่ามีสารอะไรบ้าง ความรู้เกี่ยวกับอาหารเสริมและยาลดความอ้วน และความรู้เกี่ยวกับการทดสอบเครื่องสำอางที่ผสมสารปรอทและสารกลูตาไธโอน เป็นต้น

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาควรปรับปรุงเนื้อหาในคู่มือต่าง ๆ ให้มีความสั้นกระชับ ลดปริมาณเนื้อหาที่เป็นตัวหนังสือให้น้อยลง แล้วเพิ่มรูปภาพประกอบหรือการ์ตูนให้มากขึ้นเพื่อสร้างความน่าสนใจและสอดคล้องกับพฤติกรรมการรับข่าวสารของเยาวชนรุ่นใหม่ที่ไม่นิยมอ่านเนื้อหาที่เป็นข้อความยาว ๆ

8. ในส่วนของข้อเสนอแนะอื่นๆ จากนักเรียนเกี่ยวกับการจัดทำโครงการ ออย.น้อยที่นำเสนอ ทางสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาควรนำไปใช้เป็นแนวทางปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ ออย.น้อยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ได้แก่ การโทรศัพท์เข้าสายด่วน ออย.น้อยนั้น ผู้โทรไม่ควรต้องเสียค่าโทรศัพท์ครั้งละ 3 บาท แต่ควรให้โทรได้ฟรีจึงจะดึงดูดให้คนสนใจมาใช้บริการสายด่วนมากยิ่งขึ้น อันจะช่วยให้สายด่วนเป็นช่องทางที่เยาวชนและประชาชนทั่วไปสามารถใช้ในการขอคำปรึกษาฟรี โดยได้รับข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องโดยตรงจาก ออย. และยังเป็นช่องทางในการสะท้อนปัญหาที่พบมายังสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาได้อย่างทันทั่วทั้งที่โดยผู้บริโภคไม่ต้องเป็นผู้แบกรับภาระค่าใช้จ่ายในการโทร

ข้อเสนอแนะจากการสำรวจ

1. การสำรวจข้อมูลครั้งนี้พบปัญหาในเรื่องรายชื่อครูที่รับผิดชอบโครงการ ออย. น้อย ในโรงเรียนหลายแห่งไม่ตรงกับฐานข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เช่น ครูย้ายโรงเรียน ลาออก เกษียณ เบอร์โทรศัพท์ที่ปรากฏในฐานข้อมูลไม่สามารถติดต่อได้ ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาจึงควรตรวจสอบสถานภาพการดำเนินงานโครงการ ออย.น้อยของโรงเรียนที่เป็นเครือข่ายให้เป็นปัจจุบันเพื่อจัดทำฐานข้อมูลโรงเรียน ออย.น้อย รวมถึงรายชื่อครูผู้รับผิดชอบดูแลโครงการ ออย.น้อยของแต่ละโรงเรียนให้ถูกต้องครบถ้วน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผน ติดตามงาน และตัดสินใจในการดำเนินโครงการต่างๆ ให้เหมาะสมกับสภาพที่เป็นอยู่จริง ตลอดจนเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลที่มีอยู่ได้อย่างเต็มที่ เช่น ใช้ในการประเมินประสิทธิผลของโครงการ การขยายเครือข่าย และการประสานงานต่างๆ เป็นต้น

นอกจากนี้ ครูในบางโรงเรียนยังเข้าใจว่าผู้รับผิดชอบและดำเนินโครงการ ออย.น้อย คือ สาธารณสุขจังหวัดหรือสาธารณสุขอำเภอ ไม่ใช่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาจึงควรมีการประสานงานกับครู ออย.น้อย รวมทั้งควรมีการติดตามช่วยเหลือครู ออย.น้อย ในโรงเรียนต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เช่น จัดส่งเอกสารประชาสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานมีความต่อเนื่องและไม่ให้ครูถอยห่างจากกิจกรรมของโครงการ ออย.น้อย แล้วหันไปทุ่มเททำกิจกรรมประเภทอื่นแทน เช่น กิจกรรมในโครงการอาหารกลางวัน เป็นต้น

2. ช่วงเวลาในการสำรวจข้อมูลจากนักเรียน อ ย.น้อย ไม่ควรเป็นช่วงปิดภาคการศึกษาหรือช่วงที่เพิ่งเริ่มเปิดภาคการศึกษาใหม่ ซึ่งหากเป็นช่วงปิดภาคการศึกษาจะทำให้ประสบปัญหาในการติดต่อประสานงานกับครูผู้รับผิดชอบดูแลโครงการ อ ย.น้อยและการนำนักเรียนมาให้ข้อมูลแก่ทีมสำรวจ ส่วนการสำรวจในครั้งนี้ที่เป็นช่วงเพิ่งเริ่มเปิดภาคการศึกษาใหม่นั้นจะประสบปัญหาในลักษณะที่โรงเรียนหลายแห่งยังไม่พร้อมให้ทีมวิจัยเข้าไปดำเนินการสำรวจข้อมูลเนื่องจากยังไม่ได้เริ่มต้นทำกิจกรรมชมรม อ ย.น้อย และเป็นช่วงที่นักเรียนที่เป็นสมาชิก อ ย.น้อย และนักเรียนแกนนำ อ ย.น้อย บางส่วนเพิ่งจบการศึกษาออกไป และโรงเรียนยังไม่ได้จัดทีมใหม่ให้เข้ามาทำหน้าที่แทนอย่างครบถ้วน โดยส่วนใหญ่นักเรียนที่เป็นแกนนำมักจะอยู่ในระดับชั้น ป.5, ป.6, ม.5 และม.6 ซึ่งการสำรวจในช่วงดังกล่าวจะทำให้นักเรียนกลุ่มนี้ไม่อยู่ร่วมให้ข้อมูลในการสำรวจ

สารบัญ

หน้า

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ก
-----------------------------	---

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ในการสำรวจ	4
ขอบเขตการสำรวจ.....	4
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	5
กรอบแนวคิดการสำรวจ	5

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 1 โครงการ อย.น้อย	6
ตอนที่ 2 เกณฑ์มาตรฐานการประเมินโรงเรียน อย.น้อย	7
ตอนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงการ อย.น้อย	11

บทที่ 3 วิธีดำเนินการสำรวจ

กลุ่มเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่างในการสำรวจ	22
เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจ	24
การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	26

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง	27
ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพ..	30
ตอนที่ 3 ทศนคติต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ	35
ตอนที่ 4 พฤติกรรมการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพ	43
ตอนที่ 5 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ	51
ตอนที่ 6 รูปแบบกิจกรรมในโครงการ อย.น้อย ที่น่าสนใจ.....	67
ตอนที่ 7 ผลการสำรวจเชิงคุณภาพ (การสนทนากลุ่ม).....	71

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 5 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการสำรวจ	77
ข้อเสนอแนะจากผลการสำรวจ.....	82
ข้อเสนอแนะจากการสำรวจ	84
 คณะผู้ดำเนินการ.....	 86
บรรณานุกรม	87
 ภาคผนวก	
แบบสอบถาม	89
ประเด็นคำถามการสนทนากลุ่ม (Focus Group)	95

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 : สัดส่วนประชากรตามกลุ่มตัวอย่าง แยกตามพื้นที่สำรวจ 5 พื้นที่ และประเภทกลุ่มโรงเรียน	23
ตารางที่ 2 : จำนวนกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจากโรงเรียน อย.น้อย จำแนกตามกลุ่มนักเรียนทั่วไป นักเรียนที่เป็นสมาชิก อย. น้อย และนักเรียนแกนนำ อย.น้อย	24
ตารางที่ 3 : ข้อมูลพื้นฐานเรื่องเพศ ระดับชั้น และการเป็นสมาชิก อย.น้อย	28
ตารางที่ 4 : ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพ (แสดงจำนวนและร้อยละผู้ที่ตอบถูก)	30
ตารางที่ 5 : ทศนคติต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ	35
ตารางที่ 6 : พฤติกรรมการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพ	43
ตารางที่ 7 : ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคอาหารเสริมเพื่อบำรุงสมอง เพิ่มความจำ ลดความอ่อน ช่วยให้มีสมาธิ	52
ตารางที่ 8 : ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคขนมขบเคี้ยว แฮมเบอร์เกอร์ พิซซ่า บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป	55
ตารางที่ 9 : ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคน้ำอัดลม เครื่องดื่มรสหวาน	58
ตารางที่ 10 : ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคยา	61
ตารางที่ 11 : ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการซื้อ/ใช้เครื่องสำอาง	64
ตารางที่ 12 : รูปแบบกิจกรรมในโครงการ อย.น้อยที่น่าสนใจ	67
ตารางที่ 13 : รูปแบบกิจกรรมในโครงการ อย.น้อยที่น่าสนใจเมื่อคิดเป็นค่าคะแนน	68
ตารางที่ 14 : สรุปผลการสนทนากลุ่มในระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา	72

สารบัญภาพและแผนภูมิ

หน้า

แผนภาพที่ 1	กรอบแนวคิดของการสำรวจ.....	5
แผนภาพที่ 2	กระบวนการประเมินโรงเรียน อย.น้อย	10
แผนภูมิที่ 1	แสดงข้อมูลพื้นฐาน	29
แผนภูมิที่ 2	แสดงค่าร้อยละเฉลี่ยในภาพรวมของผู้ที่ตอบถูกในเรื่องความรู้เกี่ยวกับการบริโภค และการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพ (แยกเป็นหมวด).....	33
แผนภูมิที่ 3	แสดงค่าร้อยละผู้ที่ตอบถูกในเรื่องความรู้เกี่ยวกับการบริโภคและการเลือกซื้อ ผลิตภัณฑ์สุขภาพเป็นรายข้อในแต่ละหมวด	34
แผนภูมิที่ 4	แสดงค่าเฉลี่ยระดับความเห็นเรื่องทัศนคติต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ เป็นรายข้อในแต่ละหมวด	42
แผนภูมิที่ 5	แสดงค่าร้อยละเฉลี่ยพฤติกรรมการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพ ของผลพฤติกรรมระดับเหมาะสม (ทำทุกครั้งและทำเกือบทุกครั้ง) เป็นรายข้อในแต่ละกลุ่ม	50
แผนภูมิที่ 6	แสดงค่าร้อยละเฉลี่ยพฤติกรรมการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพของ ผลพฤติกรรมระดับเหมาะสม (ทำทุกครั้งและทำเกือบทุกครั้ง) เป็นรายข้อ ในกลุ่มนักเรียนแกนนำรวมกับที่เป็นสมาชิก อย.น้อย	51
แผนภูมิที่ 7	แสดงสัดส่วนนักเรียนที่เคยเลือกซื้อ เลือกกินอาหารเสริม และค่าเฉลี่ยของปัจจัยที่มี อิทธิพลต่อการบริโภคอาหารเสริม	54
แผนภูมิที่ 8	แสดงสัดส่วนนักเรียนที่เคยเลือกซื้อ เลือกกินขนมขบเคี้ยว แฮมเบอร์เกอร์ พิซซ่า บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป และค่าเฉลี่ยของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคอาหารดังกล่าว	57
แผนภูมิที่ 9	แสดงสัดส่วนนักเรียนที่เคยเลือกซื้อ เลือกดื่มน้ำอัดลม เครื่องดื่มรสหวาน และ ค่าเฉลี่ยของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคเครื่องดื่มดังกล่าว.....	60
แผนภูมิที่ 10	แสดงสัดส่วนนักเรียนที่เคยเลือกซื้อ เลือกกินยา และค่าเฉลี่ยของปัจจัยที่มี อิทธิพลต่อการบริโภคยา.....	63
แผนภูมิที่ 11	แสดงสัดส่วนนักเรียนที่เคยเลือกซื้อ เลือกใช้เครื่องสำอาง และค่าเฉลี่ยของ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอุปโภคเครื่องสำอาง	66
แผนภูมิที่ 12	แสดงรูปแบบกิจกรรมในโครงการ อย.น้อยที่นักเรียน อย.น้อยสนใจ	69

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ได้เล็งเห็นความสำคัญของเด็กที่อยู่ในวัยเรียน ซึ่งเป็นช่วงวัยที่มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์และมีศักยภาพในตัวเองสามารถชักนำเพื่อนและผู้ปกครองให้สนับสนุนการดำเนินงานต่างๆ ได้อย่างประสบผลสำเร็จ อย. จึงได้จัดทำโครงการ อย.น้อยเพื่อนำศักยภาพและพลังของนักเรียนมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ ทำให้การเผยแพร่ข้อมูลความรู้ในด้านนี้กระจายสู่กลุ่มผู้บริโภคได้ครอบคลุมทั่วถึงมากยิ่งขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ได้เริ่มดำเนินโครงการ อย.น้อยมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2546 จนปัจจุบันได้ขยายไปยังโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาทั่วประเทศ โรงเรียนประถมศึกษา ขยายโอกาส โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมถึง โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) โดยให้การสนับสนุนงบประมาณในการทำกิจกรรมแก่โรงเรียนพร้อมทั้งวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ได้แก่ ชุดทดสอบ สารปนเปื้อนเบื้องต้น บัตรสมาชิก อย.น้อย คู่มือ อย.น้อย และสื่อสนับสนุนการดำเนินงานอื่นๆ เช่น บทวิทยุ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังได้จัดให้มีการประกวดการทำกิจกรรมและโครงการ อย.น้อย เพื่อส่งเสริมการทำกิจกรรม อย.น้อย และเป็นเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความคิดเห็นในการทำกิจกรรม รวมทั้ง ได้มีการจัดกิจกรรมดูงานและกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน มีการนำผู้บริหารของ อย. ไป เยี่ยมชมโรงเรียนที่ทำกิจกรรมเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจ และจัดให้มีช่องทางประชาสัมพันธ์กิจกรรม อย.น้อยทั้งทางเว็บไซต์ สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) และสื่อวิทยุโทรทัศน์ ตลอดจนได้มีการจัด กิจกรรมให้สมาชิก อย.น้อย ทั่วประเทศตรวจสอบเฝ้าระวังผลิตภัณฑ์สุขภาพและการโฆษณาที่โอ้อวด เกินจริง โดยส่งเสริมให้เกิดการขยายศูนย์รับแจ้งข้อมูลผลิตภัณฑ์สุขภาพขึ้นในชมรม อย. น้อย ของ โรงเรียนแกนนำทั่วประเทศ และนำสื่อสังคมออนไลน์มาช่วยในการทำกิจกรรมด้วย

ทั้งนี้ การดำเนินโครงการ อย.น้อยเน้นการพัฒนานักเรียนโดยการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียน และครูทำกิจกรรม อย.น้อยอย่างเหมาะสมและมีความสุข โดยประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสร้างและขยายเครือข่ายการคุ้มครองผู้บริโภคเพิ่มมากขึ้น สำหรับในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ซึ่งเป็นปีที่ 13 ของการดำเนินโครงการ อย. ได้มุ่งจัดให้มีกิจกรรมและสื่อต่างๆ เพื่อกระตุ้น ให้นักเรียน อย.น้อยมีความภาคภูมิใจที่เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งในงานคุ้มครองผู้บริโภคให้ได้รับความ

ปลอดภัยจากการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ รวมทั้งยังจัดให้มีงานมหกรรม ออย.น้อย ซึ่งประกอบด้วย ครู นักเรียนแกนนำ ออย.น้อยจากกรุงเทพมหานคร และจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ รวมถึงผู้เกี่ยวข้อง เพื่อ แลกเปลี่ยนประสบการณ์และเรียนรู้พฤติกรรมกรรมการบริโภคที่ดีของกันและกัน ตลอดจนสานสัมพันธ์ เครือข่าย ออย.น้อยทั่วประเทศให้เป็นหนึ่งเดียว

ขณะเดียวกันได้มีการประเมินผลกิจกรรม ออย.น้อย มาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2548 โดย ผศ. สุนทรี วิธานารณไพศาล และคณะ สรุปว่า เป็นกิจกรรมที่มีผลลัพธ์ในทางบวก ผู้ที่ได้รับประโยชน์ สูงสุดจากกิจกรรม ออย.น้อย คือ นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ ออย.น้อย ทั้งในส่วนของนักเรียนแกนนำ นักเรียนที่เป็นสมาชิก นักเรียนในโรงเรียน ครู และผู้เกี่ยวข้องในโรงเรียน ตลอดจนเกิดการขยายผลสู่ ชุมชน ซึ่งจุดเด่นหรือผลที่เกิดขึ้นหลังการดำเนินโครงการ คือ เกิดกระบวนการความร่วมมือระหว่าง กระทรวงสาธารณสุขกับกระทรวงศึกษาธิการ เกิดความสอดคล้องกับการเรียนการสอน เกิดการ เปลี่ยนแปลงในนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องการบริโภคและเกิดการทำงานร่วมกัน ผู้ขายในโรงเรียนมีการปรับปรุงการผลิตและการเลือกอุปกรณ์ที่ใช้ เกิดการขยายผลสู่บ้านเรือนและ ชุมชน

ต่อมาในปี 2549 ได้มีการศึกษาระดับความสำเร็จของโครงการ ออย.น้อย ปี 2549 ของ รศ.ชะอรสิน สุขศรีวงศ์ และคณะ สรุปได้ว่า นักเรียนทั่วไป ร้อยละ 99.0 เห็นด้วยกับกิจกรรม ออย.น้อย ในโรงเรียน จึงเห็นควรที่จะดำเนินโครงการนี้ต่อไป โดยปรับกิจกรรมให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

การประเมินโครงการ ออย.น้อย ปี 2550 โดยคณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มี ข้อเสนอให้ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม ออย.น้อย อย่างกว้างขวาง ควรมีการพัฒนาทักษะด้านความรู้ ความสามารถด้านการคุ้มครองผู้บริโภคในโรงเรียน ในวงกว้าง และควรมีการจัดการความรู้ด้านสุขภาพในโรงเรียนต่อไป และการประเมินผลในปี 2551-2552 โดยคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรใช้กลุ่มนักเรียน ออย.น้อย เป็นฐานสำคัญของการพัฒนาและส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการบริโภคที่ดีทั้งภายในโรงเรียนและชุมชน ควรมี การตรวจสอบและติดตามพฤติกรรมกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของนักเรียน แล้วนำมาวางแผนการ ดำเนินกิจกรรมเพื่อการบริโภคอย่างเหมาะสม สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาควรจะทำ ฐานข้อมูลที่เข้มแข็ง และควรตรวจสอบพฤติกรรมกรรมการบริโภคของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

การประเมินในปี 2553 โดยคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้มีข้อเสนอแนะ สำหรับสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ในการทำกิจกรรม ออย.น้อย คือ ควรมีการตรวจสอบและ ติดตามพฤติกรรมกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของนักเรียนร่วมกับโรงเรียนและหน่วยงานสาธารณสุข ท้องถิ่น โดยอาจดำเนินการผ่านโครงการ/กิจกรรม ออย.น้อย ในลักษณะของการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ พัฒนาศักยภาพครูให้สามารถทำวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ ควรมีการบริหารจัดการกิจกรรม ออย.น้อย เชิงพื้นที่แบบบูรณาการให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ในปี 2555 ได้มีการสำรวจและวิเคราะห์พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม ออย.น้อย พบว่า ในภาพรวมนักเรียนมีระดับความเข้าใจในข้อความรู้เกี่ยวกับการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้อง ร้อยละ 71.72 นักเรียนมีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้อง ร้อยละ 75.32 และในภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรม ออย.น้อย ในระดับมากที่สุด ในขณะที่กลุ่มของครูแกนนำ ออย.น้อย เห็นว่า โครงการ ออย.น้อย ทำให้ทั้งครูและผู้บริหารตระหนักในการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพมากขึ้น ทำให้นักเรียนมีจิตสำนึกในการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ ส่งผลให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของตนเอง และให้ความรู้กับคนในครอบครัวได้

ในปี 2556 ได้มีการสำรวจข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน ออย.น้อย เชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ พบว่า นักเรียน ออย.น้อย มีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดีในพฤติกรรมหลัก คือ อ่านฉลากผลิตภัณฑ์สุขภาพก่อนซื้อหรือใช้ บริโภคนม ผักและผลไม้เป็นประจำ หลีกเลี่ยงการซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพตามโฆษณาชวนเชื่อ หลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารที่ใช้ไขมันทอดซ้ำ หรือไม่ใช้น้ำมันทอดซ้ำ และหลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารรสจัด (หวาน มัน เค็ม) คิดเป็นร้อยละ 76.1 ของนักเรียน ออย.น้อย ทั้งหมด ภาพรวมจำนวนนักเรียนโดยเฉลี่ยที่มีความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 76.6 ของนักเรียนทั้งหมด และมีทัศนคติต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพอยู่ในระดับมาก

และในปี 2557 ผลการสำรวจข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ พบว่า นักเรียน ออย.น้อย มีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้องในภาพรวม คิดเป็นร้อยละ 77.5 ของนักเรียน ออย.น้อย ทั้งหมด ซึ่งพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ ประกอบด้วย 1) หลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารหวาน มัน เค็ม 2) หลีกเลี่ยงการซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพตามโฆษณาชวนเชื่อ 3) หลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารที่ใช้ไขมันทอดซ้ำหรือไม่ใช้น้ำมันทอดซ้ำ 4) อ่านฉลากอาหาร ยา และเครื่องสำอางก่อนซื้อหรือใช้ และ 5) บริโภคนม ผัก และผลไม้เป็นประจำ ส่วนด้านที่นักเรียนมีความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 75.2 ของนักเรียนทั้งหมด และมีทัศนคติต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพในระดับมาก

สำหรับในปี 2558 ทางสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ได้เล็งเห็นความสำคัญของการสำรวจข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนดังกล่าว ประกอบกับมีความต้องการให้โครงการ ออย.น้อย มีการดำเนินงานต่อไปได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ จึงได้มีการกำหนดให้มีการสำรวจข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน ออย.น้อย ประจำปี 2558 ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพขึ้น เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจสำหรับการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานโครงการ ออย.น้อย ให้ดีขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ในการสำรวจ

เพื่อสำรวจข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพ เปรียบเทียบระหว่างนักเรียนทั่วไป นักเรียนที่เป็นสมาชิก อย.น้อย และนักเรียนแกนนำ อย.น้อยในประเด็นต่อไปนี้

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพ
2. ทศนคติการบริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์สุขภาพ
3. พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ
4. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ

ขอบเขตการสำรวจ

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ประเด็นที่สำคัญในการสำรวจครั้งนี้ คือ พฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน อย. น้อย ดังนี้

1.1 ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้อง ครอบคลุมในด้านอาหาร ยา เครื่องสำอาง และการโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพ

1.2 ทศนคติการบริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์สุขภาพ ครอบคลุมเนื้อหาด้านอาหาร ยา เครื่องสำอาง การอ่านฉลาก และความน่าเชื่อถือของ อย.

1.3 พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ ครอบคลุมเนื้อหาพฤติกรรมในด้านอาหาร ยา เครื่องสำอาง และการอ่านฉลาก

1.4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ หมายถึง ในการเลือกซื้อเลือกใช้ และเลือกกินอาหาร ยา และเครื่องสำอางนั้น ปัจจัยด้านบุคคลในบ้าน เพื่อน ครู/โรงเรียน การโฆษณา และการลดแลกแจกแถมมีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อ เลือกใช้ และเลือกกินอาหาร ยา และเครื่องสำอางหรือไม่

2. ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการสำรวจพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน อย.น้อยในครั้งนี ทำการสำรวจเฉพาะนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ อย.น้อยเท่านั้น โดยใช้แบบสำรวจพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 2,000 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่เป็นแกนนำ อย.น้อย นักเรียนที่เป็นสมาชิก อย.น้อย และนักเรียนทั่วไปในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และสังกัดกรุงเทพมหานคร

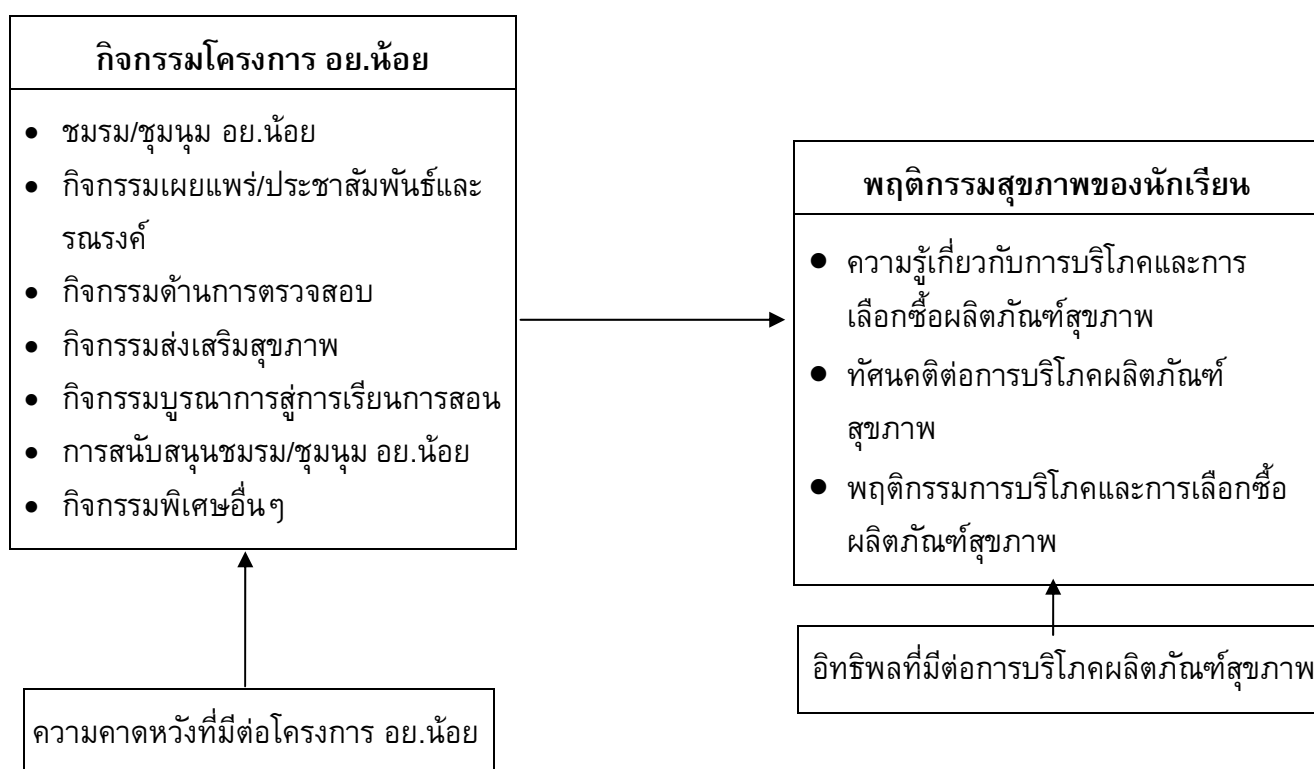
3. ขอบเขตด้านพื้นที่ การสำรวจพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน อย.น้อยในครั้งนี ครอบคลุมพื้นที่สำรวจ 5 พื้นที่ทั่วประเทศ ได้แก่ 1) ภาคเหนือ 2) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3) ภาคกลาง 4) ภาคใต้ และ 5) กรุงเทพมหานคร

4. ขอบเขตด้านระยะเวลาพื้นที่ การสำรวจพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน ออย.น้อยใน
ครั้งนี้ใช้ระยะเวลา 6 เดือน เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคม – สิงหาคม 2558

ประโยชน์ที่ได้รับ

ผลการสำรวจพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน ออย.น้อยในครั้งนี้ สามารถเป็นประโยชน์ต่อกองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภค สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข เพื่อให้ได้รับทราบถึงระดับพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน ออย.น้อย ในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริโภค และการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพ ทศนคติการบริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์สุขภาพ พฤติกรรมการบริโภค ผลิตภัณฑ์สุขภาพ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ ซึ่งเป็นตัวชี้วัดคุณภาพการดำเนินงานของโครงการ ออย.น้อยนำไปสู่การวางแผน การกำหนดทิศทางการดำเนินงานโครงการ ออย.น้อยในปีต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดการสำรวจ

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการสำรวจ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการสำรวจข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน อย.น้อย ปี 2558 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงการ อย.น้อย ดังนี้

ตอนที่ 1 โครงการ อย.น้อย

ตอนที่ 2 เกณฑ์มาตรฐานการประเมินโรงเรียน อย.น้อย

ตอนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงการ อย.น้อย

ตอนที่ 1 โครงการ อย.น้อย

อย.น้อย ถือกำเนิดขึ้นในปี 2545 ในลักษณะโครงการนำร่อง แต่มีการดำเนินการอย่างจริงจังในปี 2546 โดยมีโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จัดตั้งชมรมคุ้มครองผู้บริโภคในโรงเรียน และทำกิจกรรม อย.น้อย จังหวัดละ 5 โรงเรียน จากนั้นในปี 2547 ได้ขยายกิจกรรม ให้ครอบคลุม โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาทั่วประเทศ ทั้งโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) โรงเรียนเอกชน และโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์ในการทำโครงการ อย.น้อยก็เพื่อให้นักเรียนมีการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และได้ช่วยเหลือเพื่อน ๆ ครอบครัว และชุมชน ด้วยการให้ความรู้การบริโภคอย่างเหมาะสม ปลอดภัย กิจกรรมที่ อย.น้อย ทำ ได้แก่ การตรวจสอบอาหารที่จำหน่ายภายใน/รอบๆ โรงเรียน และตลาดสดหรือชุมชนใกล้เคียง ด้วยชุดทดสอบเบื้องต้น เช่น ชุดทดสอบบอแรกซ์ ฟอर्मาลิน สารกันรา สารฟอกขาว จุลินทรีย์ในน้ำ เป็นต้น การให้ความรู้แก่เพื่อนนักเรียนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น บอร์ดความรู้ เสียงตามสาย พุดหน้าเสาธง กิจกรรมการแสดง รายการทางโทรทัศน์วงจรปิด เป็นต้น การรณรงค์ให้ความรู้ในชุมชน เช่น การเดินรณรงค์ การแจกเอกสารความรู้ การให้ความรู้ทางหอกระจายข่าวหรือวิทยุชุมชน เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการบูรณาการความรู้ด้านอาหารและยาเข้าไปกับหลักสูตรการเรียนการสอน และอย.น้อยยังเอื้ออาหารไปยังโรงเรียนระดับประถมศึกษาที่อยู่ใกล้เคียง ด้วยการไปให้ความรู้และการตรวจสอบอาหารให้ด้วย ในลักษณะ “พี่สอนน้อง”

การทำกิจกรรม นอกจาก อย.น้อย จะได้รับความรู้ด้านการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพอย่างถูกต้องและปลอดภัยแล้ว ยังช่วยให้เพื่อนนักเรียน และครอบครัวมีความรู้ และเกิดการพัฒนา ปรับปรุง การจำหน่ายอาหารภายในโรงเรียน รวมทั้งการปรับปรุงสถานที่จำหน่ายอาหารให้สะอาด ถูกสุขลักษณะ นักเรียน อย.น้อย ยังได้รับการพัฒนาเรื่องการคิด การวางแผนการทำงาน การแสดงออก และการสร้าง

สัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน อย.น้อย โรงเรียนอื่น ๆ ทำให้เกิดเป็นเครือข่ายขึ้น และตัวกิจกรรม อย.น้อยยังก่อให้เกิดความร่วมมือที่ดีในระดับชุมชน เช่น เกิดความร่วมมือระหว่างนักเรียน ครู พ่อค้า แม่ค้า อสม. อบต. โรงพยาบาลชุมชน สาธารณสุขอำเภอ เป็นต้น มีการช่วยเหลือกันทั้งด้านงบประมาณ การร่วมดำเนินงาน และทรัพยากร เช่น งบประมาณสนับสนุนจาก อบต. การร่วมตรวจสอบอาหาร การอนุญาตให้ใช้หอกระจายข่าว/วิทยุชุมชน เป็นต้น

ในปี 2549 จะเน้นการทำกิจกรรมในลักษณะเครือข่ายให้มากขึ้น และจะส่งเสริมให้เกิดการเอื้ออาหารโรงเรียนระดับที่เล็กกว่าในลักษณะ “อย.น้อยสอนน้อง” โดยตั้งเป้าหมายไว้ว่า ในปี 2549 จะมีโรงเรียนระดับประถมศึกษาทั่วประเทศได้รับการเอื้ออาหารลักษณะ “อย.น้อย สอนน้อง” ไม่น้อยกว่า 5,000 โรงเรียน และจะกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาความปลอดภัยด้านอาหารในพื้นที่ โดยสนับสนุนให้ อย.น้อย ได้ดูงานสถานที่ผลิตอาหารในชุมชน เพื่อได้เรียนรู้กรรมวิธีการผลิตและการควบคุมคุณภาพอาหารจากของจริง และยังเป็นการกระตุ้นให้ผู้ผลิตเกิดความตระหนักและพัฒนาปรับปรุงสถานที่ของตน และจะพัฒนาศักยภาพของ อย.น้อยให้สามารถตรวจประเมินโรงอาหารเพื่อพัฒนาโรงอาหารภายในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะและจำหน่ายอาหารที่มีความปลอดภัย เพื่อลดการเกิดโรคอาหารเป็นพิษภายในโรงเรียน

ปัจจุบันการดำเนินงานของโครงการ อย.น้อยได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการบริโภคของเด็กและเยาวชน ให้เป็นผู้บริโภคที่สามารถเลือกซื้อเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพได้อย่างเหมาะสม ถูกต้อง และปลอดภัย อันจะส่งผลต่อการลดอัตราการเจ็บป่วยของประชาชน และลดค่าใช้จ่ายด้านการรักษาพยาบาล

ตอนที่ 2 เกณฑ์มาตรฐานการประเมินโรงเรียน อย.น้อย

เกณฑ์มาตรฐานเพื่อการประเมินโรงเรียน อย.น้อย ฉบับปรับปรุงใหม่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2556 ประกอบด้วย เกณฑ์มาตรฐาน 7 ข้อ ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่สามารถใช้ในการประเมินโรงเรียน ทั้งระดับโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส และโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- เกณฑ์มาตรฐานที่ 1 โครงสร้างชมรมและองค์ประกอบ
- เกณฑ์มาตรฐานที่ 2 กิจกรรมเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และรณรงค์
- เกณฑ์มาตรฐานที่ 3 กิจกรรมด้านการตรวจสอบ
- เกณฑ์มาตรฐานที่ 4 กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ
- เกณฑ์มาตรฐานที่ 5 กิจกรรมบูรณาการสู่การเรียนการสอน
- เกณฑ์มาตรฐานที่ 6 การสนับสนุนชมรม อย.น้อย
- เกณฑ์มาตรฐานที่ 7 กิจกรรมพิเศษอื่น ๆ

การประเมินเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน ออ.น้อย มีขั้นตอนการประเมิน ดังนี้

ขั้นที่ 1 สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา แจ้งหลักเกณฑ์และระยะเวลาการประเมิน ไปยังสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

ขั้นที่ 2 โรงเรียนที่ดำเนินการประเมินตนเองเรียบร้อยแล้ว

กรณีเป็นโรงเรียนในส่วนภูมิภาค ให้ส่งแบบประเมินตนเองที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

กรณีเป็นโรงเรียนในเขตพื้นที่กรุงเทพฯ ให้ส่งแบบประเมินตนเองที่ต้นสังกัด คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

ทั้งนี้ ได้กำหนดระดับการประเมินเป็น 4 ระดับ ได้แก่

- **ระดับพอใช้** โรงเรียนที่ประเมินตนเองได้ในระดับนี้ ต้องได้คะแนนรวมจากเกณฑ์ มาตรฐานทั้ง 7 เกณฑ์ ต่ำกว่า 50 คะแนน
- **ระดับดี** โรงเรียนที่ประเมินตนเองได้ในระดับนี้ ต้องได้คะแนนรวมจากเกณฑ์ มาตรฐานทั้ง 7 เกณฑ์ ตั้งแต่ 50 คะแนน แต่ ต่ำกว่า 75 คะแนน
- **ระดับดีมาก** โรงเรียนที่ประเมินตนเองได้ในระดับนี้ ต้องได้คะแนนรวมจากเกณฑ์ มาตรฐานทั้ง 7 เกณฑ์ ตั้งแต่ 75 คะแนน แต่ ต่ำกว่า 90 คะแนน
- **ระดับดีเยี่ยม** โรงเรียนที่ประเมินตนเองได้ในระดับนี้ ต้องได้คะแนนรวมจากเกณฑ์ มาตรฐานทั้ง 7 เกณฑ์ ตั้งแต่ 90 คะแนน ขึ้นไป

ขั้นที่ 3 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (กรณีโรงเรียนในส่วนภูมิภาค) หน่วยงานต้นสังกัด (กรณีโรงเรียนในเขตพื้นที่กรุงเทพฯ) พิจารณาทบทวนผลประเมินของโรงเรียนและแจ้งสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

1. โรงเรียนที่ประเมินตนเองได้ในระดับดี และดีมาก จะได้รับใบประกาศเกียรติคุณจาก สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

2. โรงเรียนที่ประเมินตนเองได้ในระดับดีเยี่ยม สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (กรณีโรงเรียนในส่วนภูมิภาค) หน่วยงานต้นสังกัดและสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (กรณีโรงเรียนในเขตพื้นที่กรุงเทพฯ) จะส่งคณะกรรมการไปตรวจรับรอง และส่งผลมายังสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาเพื่อขอรับป้ายรับรองโรงเรียน ออ.น้อย ระดับดีเยี่ยม พร้อมใบประกาศเกียรติคุณ

3. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา รวบรวมข้อมูลโรงเรียนที่เข้ารับการประเมินไว้ เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการดำเนินกิจกรรมต่อไป

อายุของการรับรองโรงเรียน อย. น้อย

การรับรองผลการประเมินมีอายุ 3 ปี นับจากวันที่ระบุไว้ในใบประกาศเกียรติคุณ/ป้ายรับรอง

การเลื่อนระดับ

โรงเรียนสามารถขอรับการประเมินในระดับสูงขึ้นได้

ระยะเวลาการส่งผลการประเมิน

โรงเรียนดำเนินการประเมินตนเองและส่งให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (เขตพื้นที่ต่างจังหวัด) หรือหน่วยงานต้นสังกัด (เขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร) ภายในเดือนมิถุนายน ของปีงบประมาณ โดยให้ประเมินจากผลงานกิจกรรมโครงการ อย.น้อย ตลอดช่วง 1 ปีที่ผ่านมา

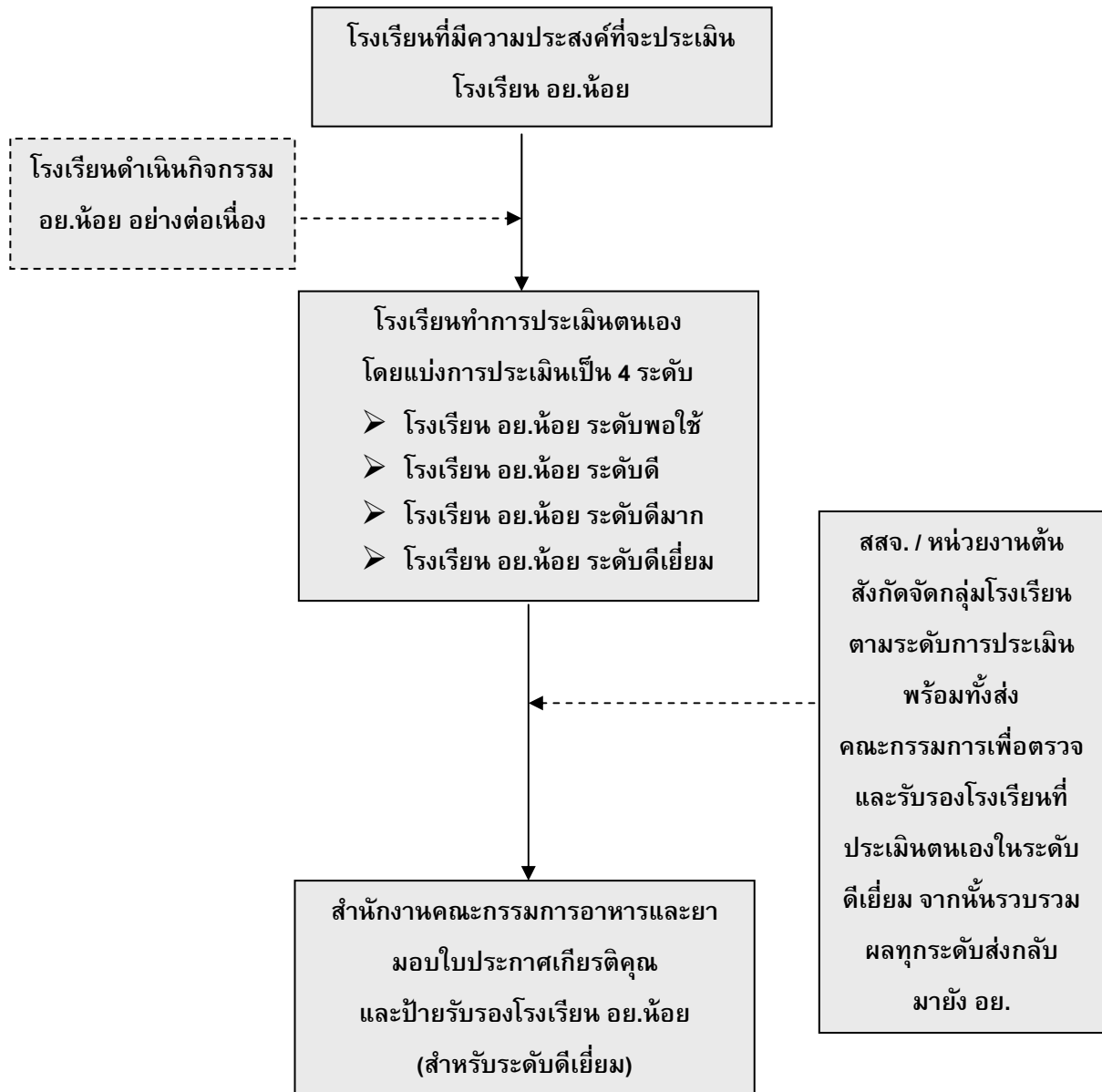
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (เขตพื้นที่ต่างจังหวัด) หรือหน่วยงานต้นสังกัด (เขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร) รวบรวมผลการประเมินส่งให้สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ภายในเดือนสิงหาคม ของปีงบประมาณ ประกอบด้วย

1. ผลการประเมินโรงเรียน อย.น้อย ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบทั้งหมด
2. ผลการตรวจรับรองกรณีโรงเรียนประเมินตนเองในระดับดีเยี่ยม

กระบวนการประเมินโรงเรียน อย.น้อย

โรงเรียนที่ตระหนักถึงความสำคัญและดำเนินกิจกรรม อย.น้อย ทั้งระดับโรงเรียน ประถมศึกษา โรงเรียนประถมศึกษาขยายโอกาส และโรงเรียนมัธยมศึกษาทุกสังกัด สามารถเข้ารับการประเมินได้โดยติดต่อขอรายละเอียดได้ที่หน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหรือสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

สรุปกระบวนการประเมินโรงเรียน อย.น้อย แสดงเป็นแผนภาพได้ ดังนี้

แผนภาพที่ 2 กระบวนการประเมินโรงเรียน อย.น้อย

ตอนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ออย.น้อย

สุนทรี วิทยานารถไพศาล และคณะ (2549) ได้ดำเนินการประเมินผลกิจกรรม ออย.น้อย ประจำปี 2548 ปรากฏผล ดังนี้

1) ผลลัพธ์ของกระบวนการดำเนินงานของโครงการ เป็นกิจกรรมที่มีผลลัพธ์ในทางบวก ผู้ได้รับผลประโยชน์สูงสุดจากกิจกรรม ออย.น้อย คือ นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ ออย.น้อย ทั้งในส่วนของนักเรียนแกนนำ นักเรียนที่เป็นสมาชิก นักเรียนในโรงเรียน ครูและผู้เกี่ยวข้องในโรงเรียน ตลอดจนเกิดการขยายผลสู่ชุมชน ซึ่งจุดเด่นหรือผลที่เกิดขึ้นหลังดำเนินโครงการ ได้แก่ เกิดกระบวนการความร่วมมือ เกิดความสอดคล้อง เกิดการเปลี่ยนแปลงในนักเรียน เกิดการเปลี่ยนแปลงในผู้ค้า และเกิดการขยายผล ดังนี้

1.1) เกิดกระบวนการความร่วมมือ เกิดกระบวนการประสานความร่วมมือ 4 ระดับ ได้แก่ ระดับกระทรวงสาธารณสุขกับกระทรวงศึกษาธิการ ระดับจังหวัด คือ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (สสจ.) กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา(สพท.) ระดับเครือข่ายในเขตพื้นที่การศึกษา และระดับโรงเรียนกับโรงเรียน ซึ่งในระดับกระทรวงและจังหวัดนี้มีการประสานงานตั้งแต่เริ่มต้นโครงการ ออย.น้อยในปี 2545 และที่จะมุ่งเน้นสร้างเครือข่าย ออย.น้อย ในปี 2547 พบว่า มีการประสานงานในทุกๆระดับมากขึ้น โดยเฉพาะระดับเครือข่ายเขตพื้นที่การศึกษาและระดับโรงเรียน แม้จะพบปัญหาการประสานงานในด้านต่างๆ เช่น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การแบ่งบทบาทหน้าที่ การแบ่งทรัพยากรทั้งในเรื่องของสื่อ อุปกรณ์ ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ทักษะและประสบการณ์ แต่ก็เป็นการเริ่มต้นในการทำงานร่วมกัน การเรียนรู้ร่วมกัน การตระหนักและมีส่วนร่วมกันในทุกภาคส่วน โดยเฉพาะโรงเรียนเกิดเครือข่ายในรูปแบบต่าง ๆ และมีการให้ความร่วมมือช่วยเหลือกัน เช่น โรงเรียนที่เข้มแข็งกว่าสอนโรงเรียนที่เริ่มเรียนรู้ (โรงเรียนพี่สอนโรงเรียนน้อง) การแบ่งบทบาทร่วมกันในระดับเครือข่ายโรงเรียนและการสร้างเครือข่ายโรงเรียนกับโรงเรียน โรงเรียนกับบ้าน โรงเรียนกับชุมชน

1.2) เกิดความสอดคล้อง พบว่า จุดเด่นหรือข้อดีของกิจกรรม ออย.น้อย ที่สำคัญประการหนึ่ง คือ มีความสอดคล้องกับส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทำให้กิจกรรมได้รับการยอมรับมาก แม้ว่าครูจะรู้สึกเป็นภาระมากขึ้นแต่ก็เต็มใจที่จะดำเนินการ ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรม ออย.น้อย สอดคล้องกับส่วนต่าง ๆ ที่สำคัญที่สุด คือ สอดคล้องสาระการเรียนรู้ สามารถบูรณาการหลักสูตรได้ทั้ง 8 กลุ่ม สาระการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนของครู นักเรียน และกิจกรรมในโรงเรียนสอดคล้องกับธรรมชาติและวัยของนักเรียนที่เป็นวัยแห่งการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง การมีส่วนร่วมโดยตรงและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับนโยบายด้านส่งเสริมสุขภาพ การบริโภคอาหารปลอดภัย สอดคล้องกับวิถีชีวิตประจำวันในทุกเพศทุกวัยในด้านการบริโภคอาหารปลอดภัย ทำให้กิจกรรม ออย.น้อย ได้รับการยอมรับ เกิดการขยายกลุ่มสมาชิก หรือเกิดเครือข่ายโรงเรียนต่อไปได้

1.3) เกิดการเปลี่ยนแปลงในนักเรียน ผลการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย พบว่า นักเรียนที่เป็นแกนนำ สมาชิก อย.น้อย เกิดความรู้ ความเข้าใจการบริโภค เรียนรู้กระบวนการทำงานอย่างมีส่วนร่วม การทำงานเป็นทีม การทำงานอย่างเป็นระบบและรู้จักการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การบริโภค การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบริโภค เช่น ลดการบริโภคอาหารที่ไม่ปลอดภัย ตระหนักและมีส่วนร่วมในการทำงานเพื่อผู้อื่น

1.4) เกิดการเปลี่ยนแปลงในผู้ค้า/ร้านค้า พบว่า โรงเรียนที่มีกิจกรรม อย.น้อย อย่างเข้มแข็ง มีการตรวจสอบและทำงานอย่างเป็นทีมระหว่างครู นักเรียนและร้านค้าในโรงเรียน จะมีการจำหน่ายอาหารไม่ปลอดภัยลดลง มีการปรับปรุง หรือปรับเปลี่ยนวิธีการผลิต การเลือกใช้อุปกรณ์ที่ไม่เป็นอันตราย เน้นความสะอาด ปลอดภัยในอาหาร บางโรงเรียนจะมีการอบรมผู้ประกอบการเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และตระหนัก และให้ความร่วมมือในการประกอบอาหารปลอดภัยให้กับนักเรียน

1.5) เกิดการขยายผล เนื่องจากกิจกรรม อย.น้อย มีความสอดคล้องกับส่วนต่าง ๆ ดังกล่าว และมีการสนับสนุนการดำเนินโครงการทำให้เกิดการขยายผลจากนักเรียนสู่นักเรียน นักเรียนสู่บ้าน โรงเรียนสู่โรงเรียน และโรงเรียนสู่ชุมชน

2) ผลตามวัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ความตื่นตัวของนักเรียน พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ อย.น้อย เกิดการรับรู้ เรียนรู้ และเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีความตระหนัก และมีส่วนร่วมในกิจกรรมบริโภคอาหารปลอดภัยของนักเรียนในโรงเรียน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ประสิทธิภาพของโครงการ เป็นโครงการที่สามารถปรับและยืดหยุ่นตามความเหมาะสมของแต่ละเครือข่าย ตามแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อให้เป็นโครงการที่นักเรียนได้มีบทบาทโดยตรง จากการประเมินผล พบว่า โครงการ อย.น้อย เป็นเสมือนเครื่องช่วยหรือสื่อกลางสู่การเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรมสอดคล้องกับธรรมชาติและวัยของนักเรียนที่ต้องการแสดงออก ต้องการเรียนรู้ ซึ่งเด็กและเยาวชนในวัยนี้เป็นวัยที่มีศักยภาพมากหากได้มีการส่งเสริมอย่างเป็นรูปธรรม โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง การได้มีส่วนร่วมโดยตรง และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 การทำงานเป็นเครือข่าย เกิดการทำงานร่วมกันเป็นเครือข่าย เชื่อมต่อระหว่างกระทรวงสามารถสุขกับกระทรวงศึกษาธิการอย่างเป็นรูปธรรม ทำให้มีการประสานงานระหว่างเครือข่ายโรงเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาเดียวกัน และระหว่างเครือข่าย โรงเรียนกับโรงเรียน โรงเรียนกับชุมชน โดยมีกิจกรรม อย.น้อย เป็นสื่อกลางสู่การทำงานอย่างเป็นเครือข่าย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 ความยั่งยืน/ความต่อเนื่อง พบว่า ทั้งครูและนักเรียนในทุกโรงเรียน ต้องการให้มีกิจกรรม อย.น้อย ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรม อย.น้อย สอดคล้องและสามารถบูรณาการการเรียนการสอน นักเรียนมีส่วนร่วมเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และสอดคล้องกับ

นโยบาย แต่ขอให้ทางกระทรวงสาธารณสุขสนับสนุนงบประมาณโดยเฉพาะชุดกีฬา เมื่อมีกิจกรรม อย.น้อย ซึ่งเกี่ยวข้องกับสุขภาพก็จะให้ความสนใจเป็นพิเศษ เช่น โรงเรียนวัดยายร่ม เน้น “สุขภาพดี กีฬาเด่น เน้นคุณธรรม ล้ำเลิศวิชาการ”

อนุชัย วีระโงศล และคณะ (2550) ได้ทำการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่ทำกิจกรรม อย.น้อย ใน 2 ประเด็นหลัก คือ 1) ประเมินทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรม อย.น้อย และ 2) ประเมินความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพของนักเรียนที่ทำกิจกรรม อย.น้อย ด้วยวิธีการประเมินเชิงปริมาณ (Quantitative Evaluation) กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ทั้งหมด 1,850 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 40 แห่ง ใน 11 จังหวัดทั่วประเทศ ใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง แบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) การประเมินได้ใช้เกณฑ์ประเมิน 2 ลักษณะคือ เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) และเกณฑ์สัมพัทธ์ (Relative Criteria) นอกจากนี้ยังได้ใช้แนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Approach) ในการค้นหากระบวนการเรียนรู้และยืนยันผลการเรียนรู้ของนักเรียน ด้วยวิธีการสัมภาษณ์นักเรียนแกนนำ อย.น้อย ครูที่ปรึกษากิจกรรม รวมทั้งการศึกษาเอกสาร ผลการประเมินสรุปได้ ดังนี้

1) ผลการประเมินทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรม อย.น้อย พบว่า นักเรียนมีทัศนคติต่อกิจกรรม อย.น้อย อยู่ในระดับมาก (Mean = 3.97, S.D. = 0.46) ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินทุกด้าน เมื่อแยกพิจารณาทัศนคติแต่ละด้านแล้ว พบว่า นักเรียนมีทัศนคติในด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์สูงที่สุด รองลงมาคือ การตรวจสอบและเฝ้าระวัง ในขณะที่ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนมีทัศนคติน้อยที่สุด

2) ผลการประเมินความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ พบว่า นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ในโครงการ โดยที่นักเรียนมีคะแนนความรู้อยู่ระหว่าง 6 – 24 คะแนน (จากคะแนนเต็ม 25 คะแนน) มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 16.08 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.66 คะแนน (คะแนนความรู้เฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ 64.32 ของคะแนนรวมทั้งหมด)

3) ผลการศึกษากระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนที่ทำกิจกรรม อย.น้อย พบว่า นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากการทำกิจกรรม อย.น้อย สิ่งทีเรียนรู้อาจจัดเป็นกลุ่มความรู้ได้ 3 กลุ่มหลัก คือ องค์ความรู้ด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ วิธีการทำงาน และแนวทางการจัดกิจกรรม โดยมีวิธีการเรียนรู้ที่สำคัญ 3 วิธี คือ การสนับสนุนของครู เรียนรู้จากสื่อ และลงมือปฏิบัติ ทำให้เกิดผลการเรียนรู้ที่สำคัญ 4 อย่าง คือ เกิดองค์ความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ เกิดการเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงาน เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพ และเกิดการเปลี่ยนแปลงภายในตนเอง

ศิริเดช สุชีวะ และคณะ (2551) ได้ดำเนินการวิจัยและประเมินผลโครงการ อย.น้อย ปี 2551 โดยใช้รูปแบบการประเมินตามวัตถุประสงค์ของโครงการ (Goal-Based Evaluation) และการวิจัยเชิง

คุณภาพ (Qualitative Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1–6 จำนวน 4,080 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 40 แห่ง โดยเป็นโรงเรียนที่เข้าร่วมประกวดกิจกรรม อย.น้อย จำนวน 20 แห่ง และโรงเรียนทั่วไปที่ไม่ได้เข้าร่วมประกวด จำนวน 20 แห่ง ใน 13 จังหวัดทั่วประเทศ ใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) สำหรับการประเมินการจัดกิจกรรม อย.น้อย ของนักเรียน ได้เลือกโรงเรียนแบบเจาะจงเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาที่จัดกิจกรรม อย.น้อย จำนวน 20 แห่ง และในการประเมินผลการใช้คู่มือบูรณาการความรู้ด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพได้เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงเป็นครูผู้สอน จำนวน 43 คน จากโรงเรียนมัศึกษานำร่องการใช้คู่มือบูรณาการความรู้ด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ จำนวน 10 แห่ง การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ใช้หลากหลายวิธีและหลายแหล่งข้อมูล สถิติในการวิเคราะห์ใช้ 2 ลักษณะ ได้แก่ สถิติบรรยาย ประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เอกสาร และการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ เช่น แบบบรรยาย ตาราง แผนภูมิ สำหรับสถิติอนุมาน ประกอบด้วย สถิติทดสอบที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวน และสถิติทดสอบไคสแควร์

ผลการวิจัยและประเมินผลที่สำคัญ

1. พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ พบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีอายุระหว่าง 12 – 18 ปี มีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี คิดเป็นร้อยละ 55.49 ซึ่งยังไม่บรรลุเป้าหมายของโครงการที่ร้อยละ 70 ผลการสำรวจความรู้และเจตคติที่ถูกต้องต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของนักเรียน พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนร้อยละ 72.82 มีความรู้เกี่ยวกับการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพอย่างถูกต้อง และมีเจตคติที่ถูกต้องต่อการบริโภคอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย=3.77, SD=0.56) เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของนักเรียนที่ทำกิจกรรม อย.น้อย กับนักเรียนทั่วไป และนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่เข้าร่วมประกวด และไม่เข้าร่วมประกวดกิจกรรม อย.น้อย พบว่า นักเรียนที่ทำกิจกรรม อย.น้อย และอยู่ในโรงเรียนที่เข้าร่วมประกวดกิจกรรม อย.น้อย มีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้องมากกว่านักเรียนทั่วไปที่อยู่ในโรงเรียนที่เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมประกวดกิจกรรม อย.น้อย ผลการสำรวจปัจจัยด้านพ่อแม่ ผู้ปกครอง การจัดกิจกรรมของโรงเรียนและครู และเพื่อน มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของนักเรียน
2. การจัดกิจกรรมที่มีการบูรณาการกับโครงการที่กระทรวงสาธารณสุขรับผิดชอบ พบว่า โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างทุกแห่ง (ร้อยละ 100) มีการบูรณาการโครงการที่กระทรวงสาธารณสุขรับผิดชอบกับกิจกรรม อย.น้อย
3. การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการบริโภคอย่างปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม พบว่า โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างทุกแห่ง (ร้อยละ 100) มีการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคอย่างปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม

โดยที่กลุ่มนักเรียน อย.น้อย มีการดำเนินการอย่างน้อยที่สุด 1 โครงการ/กิจกรรม ผลการประเมินบรรลุผลตามเป้าหมายของโครงการที่ร้อยละ 70

4. การใช้คู่มือบูรณาการความรู้ด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ พบว่า มีการนำร่องการใช้คู่มือบูรณาการความรู้ด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพสู่การเรียนการสอนในโรงเรียน 20 แห่ง จาก 4 ภูมิภาคทั่วประเทศ โดยแยกเป็นโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 4 แห่ง และโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 16 แห่ง

5. แนวทางการใช้โรงเรียน อย.น้อย เป็นฐานของการพัฒนาและส่งเสริมพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี พบว่า แนวทางการใช้โรงเรียน อย.น้อย เป็นฐาน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลักที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันในเชิงระบบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การกำหนดวิสัยทัศน์โรงเรียน อย.น้อย ให้เป็นโรงเรียนที่มีนักเรียนที่ทำหน้าที่ อย.น้อย หรืออาสาสมัครคุ้มครองผู้บริโภค โดยที่โรงเรียนมีศักยภาพในการเป็นหน่วยงานแกนนำของการพัฒนาและส่งเสริมพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้องของนักเรียนและคนในชุมชน มีการบริหารจัดการแบบบูรณาการทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน และการร่วมมือรวมพลังไปสู่เป้าหมายให้ทุกคนเป็นผู้บริโภคที่ดี

องค์ประกอบที่ 2 การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาในการดำเนินงาน อย.น้อย ให้ประสบความสำเร็จจะต้องขับเคลื่อนด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนาที่สำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ การจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนา การใช้เครือข่ายความร่วมมือรวมพลัง และการกำหนดนโยบายโรงเรียน

องค์ประกอบที่ 3 การบริหารการพัฒนา เป็นการนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ โดยใช้การบริหารการพัฒนายุทธศาสตร์อย่างเป็นระบบตามกระบวนการคุณภาพ PDCA ได้แก่ (1) มีการวางแผนการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย ทั้งแผนระยะสั้นและระยะยาว หรือแผนปฏิบัติการประจำปี/ภาคเรียนปี โดยในแผนจะต้องประกอบด้วยกิจกรรมที่หลากหลายและสามารถดึงทุกฝ่ายให้เข้ามามีส่วนร่วมได้ (2) การนำแผนสู่การปฏิบัติ (3) มีการตรวจสอบผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ และ (4) มีการแก้ไขปรับปรุงกิจกรรม หรืองานที่ตรวจสอบแล้วพบว่าควรมีการแก้ไขปรับปรุง

องค์ประกอบที่ 4 การกำกับ ติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เป็นกลไกการพัฒนาคุณภาพของการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย โดยมีการประเมินผลลัพธ์หลังจากการจัดโครงการ/กิจกรรมเป็นระยะ เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุง พัฒนาโครงการ/กิจกรรม หรือตัดสินใจที่จะดำเนินการอย่างไรในปีต่อไป

ศิริเดช สุชีวะ และคณะ (2552) ได้ดำเนินการวิจัยและประเมินผลโครงการ อย.น้อย ปี 2552 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยและประเมินพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพเป็นนักเรียนระดับชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 4,069 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 46 แห่ง ใน 17 จังหวัดทั่วประเทศ ใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบ
หลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) สำหรับการประเมินการจัดกิจกรรม อย.น้อย ของนักเรียน ได้เลือก
โรงเรียนแบบเจาะจงเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาที่จัดกิจกรรม อย.น้อย จำนวน 25 แห่ง และในการ
ประเมินผลการใช้คู่มือบูรณาการความรู้ด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ โดยได้สำรวจจากฐานข้อมูลของโรงเรียนที่
เข้าร่วมใช้คู่มือฯ การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ใช้หลากหลายวิธีและหลายแหล่งข้อมูล ได้แก่ การเก็บข้อมูล
ด้วยแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกต และการศึกษาเอกสาร

สรุปผลการประเมิน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการประเมินพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ พบว่า นักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาที่มีอายุระหว่าง 12-18 ปี มีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี ซึ่งประกอบด้วย
พฤติกรรมไม่บริโภคน้ำอัดลม ไม่บริโภคอาหารจานด่วน ไม่บริโภคขนมขบเคี้ยวกรอบกรอบ บริโภคนม ผัก
ผลไม้ ใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพอย่างถูกต้องและอ่านฉลากอาหาร ยา เครื่องสำอางก่อนใช้ คิดเป็นร้อยละ
74.01 ของนักเรียนทั้งหมด ซึ่งบรรลุเป้าหมายของโครงการที่ร้อยละ 60

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการประเมินการจัดกิจกรรม อย.น้อย

2.1 การจัดกิจกรรม อย.น้อย ที่บูรณาการกับโครงการที่กระทรวงสาธารณสุข รับผิดชอบผล
ประเมิน พบว่า ร้อยละ 100 ของโรงเรียนที่มีการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย มีการบูรณาการโครงการที่
กระทรวงสาธารณสุขรับผิดชอบกับกิจกรรม อย.น้อย โดยที่กลุ่มนักเรียน อย.น้อย ในโรงเรียนทุกแห่งมี
การดำเนินโครงการหรือกิจกรรม อย.น้อย ที่บูรณาการเข้ากับโครงการที่กระทรวงสาธารณสุขรับผิดชอบ
ในโรงเรียนอย่างน้อย 1 กิจกรรม ผลการประเมินบรรลุผลตามเป้าหมายของโครงการที่ร้อยละ 90 ของ
โรงเรียนมีกิจกรรม อย.น้อย ที่บูรณาการกับโครงการที่กระทรวงสาธารณสุขรับผิดชอบ

2.2 การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคอย่างปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม ผลการประเมิน พบว่า
ร้อยละ 100 ของโรงเรียนที่มีการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย มีการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคอย่าง
ปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม โดยที่กลุ่มนักเรียน อย.น้อย ในโรงเรียนทุกแห่งมีการดำเนินโครงการหรือ
กิจกรรม อย.น้อย ที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคอย่างปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนอย่างน้อย 1 กิจกรรม
ผลการประเมินบรรลุผลตามเป้าหมายของโครงการที่ร้อยละ 90 ของโรงเรียนมีกิจกรรม อย.น้อย ที่
เกี่ยวข้องกับการบริโภคอย่างปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ผลการประเมินการใช้คู่มือบูรณาการความรู้ด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ ผล
การประเมิน พบว่า มีการนำคู่มือบูรณาการความรู้ด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพไปใช้ในการเรียนการสอนใน
โรงเรียน 4 ภูมิภาค ๆ ละอย่างน้อย 100 โรงเรียน รวมไม่น้อยกว่า 400 โรงเรียน ผลการประเมินบรรลุผล
ตามเป้าหมายของโครงการ

สรุปผลการวิจัย

1. พฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน ผลการสำรวจ พบว่า นักเรียนแปรงฟันตอนเช้าและก่อนเข้านอนทุกวัน คิดเป็นร้อยละ 94.0 นักเรียนล้างมือทุกครั้งหลังออกจากห้องน้ำ คิดเป็นร้อยละ 90.7 และนักเรียนออกกำลังกายติดต่อกัน 15-30 นาทีต่อครั้ง อย่างน้อย 3 ครั้งต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 46.8

2. ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของนักเรียน ผลการสำรวจ พบว่า ภาพรวมนักเรียนร้อยละ 86.87 มีความรู้เกี่ยวกับการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพอย่างถูกต้อง เมื่อพิจารณารายข้อความรู้เพื่อตรวจสอบความเข้าใจถูกหรือเข้าใจผิดของนักเรียนเกี่ยวกับการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ พบว่า จำนวนนักเรียนที่มีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพในเรื่องต่างๆ คิดเป็นร้อยละอยู่ระหว่าง 49.9-97.6 ซึ่งพบว่า มีความรู้ข้อ 1 เรื่องที่นักเรียนเข้าใจคลาดเคลื่อนครึ่งหนึ่งของนักเรียนทั้งหมด คือ เชื่อราแอลฟาทอกซินสามารถทำลายให้หมดไปจากอาหารที่เรารับประทานโดยการหุงต้มปกติ มีจำนวนนักเรียนที่เข้าใจคลาดเคลื่อนคิดเป็นร้อยละ 50.1

3. เจตคติต่อการดูแลสุขภาพของตนเอง ผลการสำรวจ พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนมีเจตคติที่ถูกต้องต่อการดูแลสุขภาพของตนเองอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย=3.77, SD=0.66) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อระหว่าง 2.20-4.72 เมื่อพิจารณาข้อความที่แสดงเจตคติทางลบ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.20-2.91 คะแนน หรืออยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง ส่วนข้อความที่แสดงเจตคติทางบวก มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.55-4.72 หรืออยู่ในระดับมากที่สุด

4. สิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของตนเอง

4.1 พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของผู้ปกครอง

ผลการสำรวจตามการรับรู้ของนักเรียน พบว่า นักเรียนร้อยละ 83.10 ได้ระบุพฤติกรรมของพ่อแม่หรือผู้ปกครองเกี่ยวกับการซื้อน้ำอัดลมมาดื่มที่บ้านว่า ไม่เคยเลยถึงบางครั้ง และนักเรียนร้อยละ 90.60 ได้ระบุพฤติกรรมของพ่อแม่หรือผู้ปกครองเกี่ยวกับการรับประทานอาหารจานด่วนหรือฟาสต์ฟู้ดว่า ไม่เคยเลยถึงบางครั้ง ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ถูกต้องและอยู่ในข่ายที่ไม่ก่อให้เกิดการบริโภคหรือบริโภค แต่ไม่ก่อให้เกิดโทษต่อร่างกาย นักเรียนร้อยละ 91.60 ได้ระบุพฤติกรรมของพ่อแม่หรือผู้ปกครองเกี่ยวกับการรับประทานผักและผลไม้ว่า บ่อยถึงเป็นประจำ และนักเรียนร้อยละ 82.40 ได้ระบุพฤติกรรมของพ่อแม่หรือผู้ปกครองเกี่ยวกับการดูวันหมดอายุ หรือวันเดือนปีที่ผลิตก่อนซื้อสินค้าว่า บ่อยถึงเป็นประจำ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีการบริโภคที่ถูกต้อง

4.2 พฤติกรรมของการจัดกิจกรรมของครูและโรงเรียน

ผลการสำรวจตามการรับรู้ของนักเรียน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่หรือนักเรียนร้อยละ 77.80 ได้ระบุพฤติกรรมของครูเกี่ยวกับการสอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับการบริโภคให้ปลอดภัยหรือการอ่านฉลากก่อนซื้อในการเรียนการสอนว่า บ่อยถึงเป็นประจำ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีการบริโภคที่ถูกต้อง นักเรียนส่วนใหญ่หรือนักเรียนร้อยละ 61.70 ได้ระบุถึงระดับพฤติกรรมการจัดกิจกรรม

รณรงค์ให้ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหาร ยา และเครื่องสำอางของโรงเรียนว่า ปอยถึงเป็นประจำ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีการบริโภคที่ถูกต้อง

4.3 พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของเพื่อน

ผลการสำรวจตามการรับรู้ของนักเรียน พบว่า นักเรียนร้อยละ 80.20 ได้ระบุพฤติกรรมของเพื่อนเกี่ยวกับการรับประทานอาหารฟาสต์ฟู้ดหลังเลิกเรียนหรือในช่วงวันหยุดว่า ไม่เคยเลยถึงบางครั้ง นักเรียนร้อยละ 47.00 ได้ระบุพฤติกรรมของเพื่อนเกี่ยวกับการนำขนมขบเคี้ยวกรุบกรอบมารับประทานระหว่างช่วงพักหรือหลังเลิกเรียนว่า ไม่เคยเลยถึงบางครั้ง นักเรียนร้อยละ 57.20 ได้ระบุพฤติกรรมของเพื่อนเกี่ยวกับการซื้อน้ำอัดลมมาดื่มว่า ไม่เคยเลยถึงบางครั้ง ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ถูกต้องและอยู่ในข่ายไม่ก่อให้เกิดการบริโภคหรือบริโภคแต่ไม่ก่อให้เกิดโทษต่อร่างกาย นักเรียนร้อยละ 53.30 ได้ระบุพฤติกรรมของเพื่อนเกี่ยวกับการแนะนำให้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ว่าปอยถึงเป็นประจำ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีการบริโภคที่ถูกต้อง

5. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรม ความรู้ และเจตคติ

5.1 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ถูกต้อง พบว่า นักเรียนแกนนำ อย.น้อย มีพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ถูกต้องในสัดส่วนที่มากกว่านักเรียนทั่วไปที่ไม่ได้เป็นแกนนำ อย.น้อย ได้แก่ พฤติกรรมไม่บริโภคน้ำอัดลม พฤติกรรมบริโภคนม และพฤติกรรมการบริโภคผลไม้ ส่วนพฤติกรรมการบริโภคขนมกรุบกรอบ อาหารจานด่วนและผัก มีพฤติกรรมการบริโภคใกล้เคียงกัน

5.2 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพและอ่านฉลากก่อนใช้ พบว่า นักเรียนแกนนำ อย.น้อย มีพฤติกรรมการใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้องและอ่านฉลากก่อนใช้ ในสัดส่วนที่มากกว่านักเรียนทั่วไปที่ไม่ได้เป็นแกนนำ อย.น้อย เกือบทุกพฤติกรรม

5.3 ผลการเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ พบว่า นักเรียนที่เป็นแกนนำ อย.น้อย และนักเรียนทั่วไปที่ไม่ได้เป็นแกนนำ อย.น้อย มีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้แตกต่างกัน โดยที่นักเรียนแกนนำ อย.น้อย มีค่าเฉลี่ยความรู้สูงกว่านักเรียนทั่วไปที่ไม่ได้เป็นแกนนำ อย.น้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

5.4 ผลการเปรียบเทียบเจตคติที่ถูกต้องต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ พบว่า นักเรียนที่เป็นแกนนำ อย.น้อย และนักเรียนทั่วไปที่ไม่ได้เป็นแกนนำ อย.น้อย มีค่าเฉลี่ยคะแนนเจตคติที่ถูกต้องต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพแตกต่างกัน โดยที่นักเรียนแกนนำ อย.น้อย มีค่าคะแนนเจตคติที่สำคัญต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพสูงกว่านักเรียนทั่วไปที่ไม่ได้เป็นแกนนำ อย.น้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ศุภกาญจน์ โภคัย และคณะ (2553) ได้ดำเนินการวิจัยและประเมินผลโครงการ อย.น้อย ปี 2553 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยและประเมินพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ในสัดส่วนใกล้เคียงกัน จำนวน 4,340 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 50 แห่ง กระจายใน 31 จังหวัดทั่วประเทศ ใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) การประเมินการจัดกิจกรรม อย.น้อย และการประเมินผลการใช้คู่มือบูรณาการความรู้ด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ ใช้กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เข้าร่วมใช้คู่มือฯ ทั่วประเทศ จำนวน 420 แห่ง การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ใช้หลากหลายวิธีและหลายแหล่งข้อมูล สำหรับสถิติเชิงอ้างอิงประกอบด้วย สถิติทดสอบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวน (analysis of variance) และ สถิติทดสอบไคสแควร์

สรุปผลการประเมิน

1. ผลการประเมินพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ พบว่า นักเรียน มีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดี ซึ่งประกอบด้วย พฤติกรรมไม่บริโภคน้ำอัดลม ไม่บริโภคอาหารจานด่วน ไม่บริโภคขนมขบเคี้ยว บริโภคนม ผัก ผลไม้ ใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพอย่างถูกต้อง และอ่านฉลากอาหาร ยา เครื่องสำอางก่อนใช้ คิดเป็นร้อยละ 75.7 ของนักเรียนทั้งหมด ซึ่งบรรลุเป้าหมายของโครงการที่ร้อยละ 75

2. ผลการประเมินการจัดกิจกรรม อย.น้อย พบว่า

2.1 การกำหนดโครงสร้างชมรม อย.น้อย และองค์ประกอบ พบว่า มีโรงเรียนร้อยละ 35.9 อยู่ในเกณฑ์การประเมินดีเยี่ยม ร้อยละ 13.0 อยู่ในเกณฑ์การประเมินดีมาก ร้อยละ 31.4 อยู่ในเกณฑ์การประเมินดี และร้อยละ 19.7 ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

2.2 การจัดกิจกรรมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในโรงเรียน พบว่า มีโรงเรียนร้อยละ 59.2 อยู่ในเกณฑ์การประเมินดีเยี่ยม ร้อยละ 25.6 อยู่ในเกณฑ์การประเมินดีมาก 11.2 อยู่ในเกณฑ์การประเมินดี และร้อยละ 4.0 ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

2.3 การจัดกิจกรรมด้านการตรวจสอบผลิตภัณฑ์สุขภาพ พบว่า มีโรงเรียนร้อยละ 70.4 อยู่ในเกณฑ์การประเมินดีเยี่ยม ร้อยละ 15.2 อยู่ในเกณฑ์การประเมินดีมาก ร้อยละ 8.1 อยู่ในเกณฑ์การประเมินดี และร้อยละ 6.3 ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

2.4 การจัดกิจกรรมรณรงค์ในโรงเรียน พบว่า มีโรงเรียนร้อยละ 73.1 อยู่ในเกณฑ์การประเมินดีเยี่ยม ร้อยละ 16.1 อยู่ในเกณฑ์การประเมินดีมาก ร้อยละ 6.3 อยู่ในเกณฑ์การประเมินดี และร้อยละ 4.5 ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

2.5 การจัดกิจกรรมรณรงค์ในชุมชน พบว่า มีโรงเรียนร้อยละ 41.3 อยู่ในเกณฑ์การประเมินดีเยี่ยม ร้อยละ 10.8 อยู่ในเกณฑ์การประเมินดีมาก ร้อยละ 30.0 อยู่ในเกณฑ์การประเมินดี และร้อยละ 17.9 ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

2.6 การจัดกิจกรรมเชื่อมโยงสู่การเรียนการสอน พบว่า มีโรงเรียนร้อยละ 61.9 อยู่ในเกณฑ์การประเมินดีเยี่ยม ร้อยละ 13.9 อยู่ในเกณฑ์การประเมินดีมาก ร้อยละ 19.3 อยู่ในเกณฑ์การประเมินดี และร้อยละ 4.9 ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

2.7 การจัดโครงการแบบกำหนดหัวข้อและมุ่งเน้นรูปแบบการนำเสนอผลงาน พบว่ามีโรงเรียนร้อยละ 18.4 อยู่ในเกณฑ์การประเมินดีเยี่ยม ร้อยละ 43.5 อยู่ในเกณฑ์การประเมินดีมาก ร้อยละ 21.1 อยู่ในเกณฑ์การประเมินดี และร้อยละ 17.0 ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

2.8 การจัดกิจกรรมในบ้านเรือน พบว่า มีโรงเรียนร้อยละ 45.7 อยู่ในเกณฑ์การประเมินดีเยี่ยม ร้อยละ 12.1 อยู่ในเกณฑ์การประเมินดีมาก ร้อยละ 26.5 อยู่ในเกณฑ์การประเมินดี และร้อยละ 15.7 ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

2.9 การสนับสนุนกิจกรรม อย.น้อย พบว่า มีโรงเรียนร้อยละ 75.8 อยู่ในเกณฑ์การประเมินดีเยี่ยม ร้อยละ 13.5 อยู่ในเกณฑ์การประเมินดีมาก ร้อยละ 4.5 อยู่ในเกณฑ์การประเมินดีและร้อยละ 6.3 ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน.

2.10 การจัดกิจกรรม อย.น้อย ที่บูรณาการเข้ากับโครงการอื่นๆ และที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม พบว่า กิจกรรมที่บูรณาการเข้ามาในกิจกรรม อย.น้อย 3 อันดับแรก คือ โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 85.7 อาหารปลอดภัย คิดเป็นร้อยละ 76.2 และ อย.น้อย สอนน้อง คิดเป็นร้อยละ 71.7

จตุภูมิ เขตจตุรัส (2556) ดำเนินการสำรวจพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน อย.น้อย เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียน โดยแบ่งกลุ่มนักเรียนเป็นระดับประถมศึกษาตอนปลาย (ป.4-6) มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-3) มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-6) ในโรงเรียนประถมศึกษา ประถมศึกษาขยายโอกาส และมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (สพป.) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (สพม.) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) สังกัดกรุงเทพมหานคร (กทม.) ที่เข้าร่วมโครงการ อย.น้อย ใช้ตัวอย่างนักเรียนทั้งหมด 3,675 คน โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling)

ผลการสำรวจสรุปได้ ดังนี้

1. ผลการสำรวจข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน อย.น้อย พบว่า นักเรียน อย.น้อยมีพฤติกรรมบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ดีในพฤติกรรมหลัก ดังนี้ อ่านฉลากอาหาร ยา และเครื่องสำอางก่อนซื้อหรือใช้ บริโภคนม ผักและผลไม้เป็นประจำ หลีกเลี่ยงการซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพตามคำโฆษณาชวนเชื่อ หลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารที่ใช้น้ำมันทอดซ้ำ หรือไม่ใช้น้ำมันทอดซ้ำ และหลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารรสจัด (หวาน มัน เค็ม) คิดเป็นร้อยละ 76.1 ของนักเรียน อย.น้อย ทั้งหมด

1.1 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมสุขภาพ พบว่า นักเรียน อย.น้อย และนักเรียนที่ไม่ได้เป็น อย.น้อย มีพฤติกรรมบริโภคอาหาร และมีพฤติกรรมบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

1.2 ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ ภาพรวมจำนวนนักเรียนโดยเฉลี่ยที่มี
ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 76.6 ของนักเรียนทั้งหมด

1.3 ทักษะที่ดีต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ ภาพรวมทักษะที่ดีต่อการบริโภคของ
นักเรียนอยู่ในระดับมาก และค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีคะแนนเฉลี่ยทักษะดีเท่ากับ 3.79 ส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.54 ผลการเปรียบเทียบนักเรียน อย.น้อย และนักเรียนที่ไม่ได้เป็น อย.น้อย
มีทักษะที่ดีต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดย
นักเรียน อย.น้อย มีทักษะที่ดีต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้เป็น อย.น้อย

1.4 อิทธิพลที่ส่งผลต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ มีดังนี้ อาหารจำพวกขนมหวาน
และอาหารจำพวกขนมขบเคี้ยว อิทธิพลที่ส่งผลต่อการบริโภคมากที่สุด คือ เพื่อนในกลุ่ม รองลงมาคือ
การโฆษณา การกินผักและผลไม้ อิทธิพลที่ส่งผลต่อการบริโภคมากที่สุด คือ บุคคลในบ้าน รองลงมาคือ
ครู/โรงเรียน การซื้อเครื่องสำอาง อิทธิพลที่ส่งผลต่อการบริโภคมากที่สุด คือ การโฆษณา รองลงมาคือ
บุคคลในบ้าน การชื้อยา อิทธิพลที่ส่งผลต่อการบริโภคมากที่สุด คือ บุคคลในบ้าน รองลงมา คือ ครู/
โรงเรียน

2. ความคาดหวังของครูและนักเรียนที่มีต่อการดำเนินโครงการ อย.น้อย ในโรงเรียน โดย
ภาพรวมความคาดหวังในการดำเนินกิจกรรม อย.น้อย ของกลุ่มนักเรียนทั่วไป นักเรียนแกนนำ อย.น้อย
และครูแกนนำ อย.น้อย / ครูที่ปรึกษากิจกรรมเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งเป็นความคาดหวังในระดับ
มาก คือ ต้องการให้กิจกรรม อย.น้อย ได้ดำเนินการต่อไป และต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีกิจกรรมเผยแพร่
ประชาสัมพันธ์ และรณรงค์อย่างต่อเนื่อง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการสำรวจ

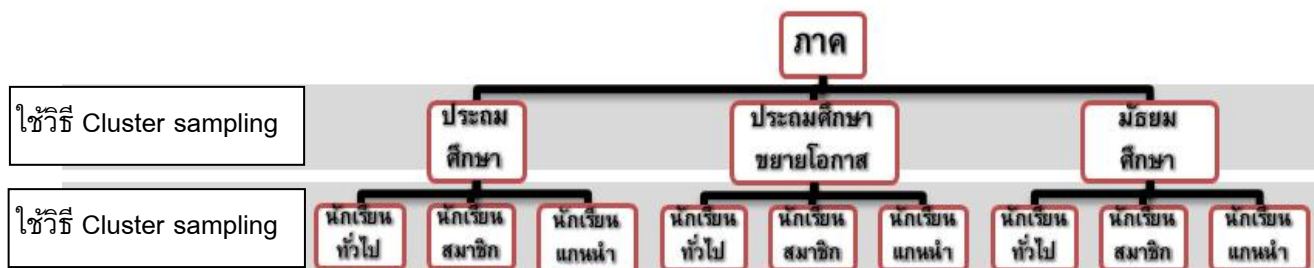
การสำรวจข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน อย.น้อยในครั้งนี้ มีวิธีการดำเนินการสำรวจ ดังต่อไปนี้

กลุ่มเป้าหมายของการสำรวจ

นักเรียนของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ อย.น้อยทั่วประเทศ ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนประถมศึกษาขยายโอกาส และโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และ สังกัดกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรในการสำรวจ คือ โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ อย.น้อยทั่วประเทศ จำนวน 6,535 โรงเรียน (ข้อมูลจาก <http://www.oryornoi.com> เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2558) โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 50 โรงเรียน
2. พื้นที่การสำรวจ เนื่องจากการสำรวจครั้งนี้เป็นการสำรวจที่มีกลุ่มเป้าหมายกระจายอยู่ทั่วประเทศ ดังนั้น จึงแบ่งพื้นที่สำรวจออกเป็น 5 พื้นที่ ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ และกรุงเทพฯ
3. การสุ่มตัวอย่าง ในการสำรวจครั้งนี้ ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) ด้วยวิธี Cluster sampling โดยเลือกการสุ่มตามโอกาสความน่าจะเป็นที่แบ่งประชากรออกตามพื้นที่จากภาคเป็นกลุ่มประเภทโรงเรียน และแบ่งจากกลุ่มประเภทโรงเรียนเป็นประเภทนักเรียนทั่วไป นักเรียนที่เป็นสมาชิก อย. น้อย และนักเรียนแกนนำ อย.น้อย ดังนี้

ในแต่ละพื้นที่สำรวจได้กำหนดจำนวนตัวอย่างโดยอ้างอิงจากจำนวนประชากรที่เป็นโรงเรียนในโครงการ อย.น้อยของแต่ละภูมิภาค เพื่อนำจำนวนประชากรเหล่านั้นมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดขนาดตัวอย่างตามสัดส่วนให้มีความสอดคล้องและใกล้เคียงกับจำนวนประชากรที่เป็นจริงมากที่สุด (รายละเอียดตามตารางที่ 1)

$$\text{การคิดคำนวณให้เป็นค่าร้อยละ คำนวณจาก} = \frac{\text{จำนวนประชากรโรงเรียนในพื้นที่สำรวจ}}{\text{จำนวนประชากรโรงเรียนทั้งหมด}} * 100$$

$$\text{การคิดสัดส่วนประชากรโรงเรียนตามกลุ่มตัวอย่าง คำนวณจาก} = \frac{\text{ค่าร้อยละของพื้นที่สำรวจ}}{100} * 100$$

ตารางที่ 1 : สัดส่วนประชากรตามกลุ่มตัวอย่าง แยกตามพื้นที่สำรวจ 5 พื้นที่และประเภทกลุ่มโรงเรียน

พื้นที่	ประชากรโรงเรียน อย. น้อย				จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วน ประชากรโรงเรียน อย. น้อย			
	ประถม ศึกษา	ประถมศึกษา ขยายโอกาส	มัธยม ศึกษา	รวม	ประถม ศึกษา	ประถมศึกษา ขยายโอกาส	มัธยม ศึกษา	รวม
กรุงเทพฯ	33	27	34	94	1	1	1	3
ภาคกลาง	1,148	468	187	1,803	9	4	1	14
ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ	958	957	559	2,474	7	7	4	18
ภาคเหนือ	695	430	326	1,451	5	3	2	10
ภาคใต้	370	205	138	713	3	1	1	5
รวม	3,204	2,087	1,244	6,535*	25	16	9	50

ที่มา : ข้อมูลจากเว็บไซต์ <http://www.oryomoi.com> เข้าถึงเมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558

หมายเหตุ : * จากข้อมูลทางเว็บไซต์ อย.น้อย มีจำนวนโรงเรียน อย.น้อยทั้งหมด 6,539 โรงเรียน ซึ่งในจำนวนนี้มีอื่นๆ ที่ไม่ได้ระบุระดับไว้ 4 โรงเรียน จึงคำนวณประชากรจากโรงเรียนเฉพาะ 3 ระดับเป็นจำนวน 6,535 โรงเรียน

4. ผู้ให้ข้อมูลการสำรวจครั้งนี้ได้มีการกำหนดจำนวนนักเรียนผู้ให้ข้อมูลทั้งที่เป็นนักเรียนทั่วไป เป็นสมาชิก อย. น้อย และเป็นแกนนำ อย. น้อยทั้งสิ้น 2,000 คน โดยในแต่ละโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 50 โรงเรียน ประกอบไปด้วย ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 40 คน แบ่งเป็น นักเรียนทั่วไป 16 คน นักเรียนที่เป็นสมาชิก อย.น้อย 16 คน และนักเรียนแกนนำ อย.น้อย 8 คน (รายละเอียดตามตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 : จำนวนกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจากโรงเรียน อย.น้อย จำแนกตามกลุ่มนักเรียนทั่วไป

นักเรียนที่เป็นสมาชิก อย. น้อย และนักเรียนแกนนำ อย.น้อย

ประเภทโรงเรียน	จำนวนผู้ให้ข้อมูลที่เป็นนักเรียนทั่วไป				จำนวนผู้ให้ข้อมูลที่เป็นสมาชิก อย. น้อย				จำนวนผู้ให้ข้อมูลที่เป็นแกนนำ อย. น้อย				ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด
	ประถมศึกษา	ประถมศึกษา ขยายโอกาส	มัธยมศึกษา	รวม	ประถมศึกษา	ประถมศึกษา ขยายโอกาส	มัธยมศึกษา	รวม	ประถมศึกษา	ประถมศึกษา ขยายโอกาส	มัธยมศึกษา	รวม	
กรุงเทพฯ	16	16	16	48	16	16	16	48	8	8	8	24	120
ภาคกลาง	144	64	16	224	144	64	16	224	72	32	8	112	560
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	112	112	64	288	112	112	64	288	56	56	32	144	720
ภาคเหนือ	80	48	32	160	80	48	32	160	40	24	16	80	400
ภาคใต้	48	16	16	80	48	16	16	80	24	8	8	40	200
รวม	400	256	144	800	400	256	144	800	200	128	72	400	2,000

เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการสำรวจพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนโครงการ อย.น้อย ในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามที่มีโครงสร้างที่แน่นอนในการวัดเป็นแบบเลือกตอบและแบบสัมภาษณ์ คำถามปลายเปิดที่เกี่ยวกับรูปแบบกิจกรรมในโครงการ อย.น้อย

ข้อคำถามในแบบสอบถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การสำรวจ ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับชั้น และสถานภาพการเป็นสมาชิก อย. น้อย

ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพ ครอบคลุมความรู้ในเรื่องอาหาร ยา เครื่องสำอาง และการโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพ

ส่วนที่ 3 ทศนคติต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ ครอบคลุมทัศนคติในเรื่องอาหาร ยา เครื่องสำอาง การอ่านฉลาก และความน่าเชื่อถือของ อย. โดยลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เป็นการวัดทัศนคติ ซึ่งจะแนบค่าเฉลี่ยที่ได้มีความหมาย ดังนี้

คะแนน	4.21 – 5.00	หมายถึง	มีทัศนคติไปในทางที่ถูกต้องมาก
คะแนน	3.41 – 4.20	หมายถึง	มีทัศนคติไปในทางที่ถูกต้อง
คะแนน	2.61 – 3.40	หมายถึง	มีทัศนคติไม่แน่ใจ
คะแนน	1.81 – 2.60	หมายถึง	มีทัศนคติไปในทางที่ไม่ถูกต้อง
คะแนน	1.00 – 1.80	หมายถึง	มีทัศนคติไปในทางที่ไม่ถูกต้องมาก

ส่วนที่ 4 พฤติกรรมการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพ ครอบคลุมพฤติกรรมในเรื่องอาหาร ยา เครื่องสำอาง และการอ่านฉลาก โดยลักษณะของข้อคำถามเป็นการวัดพฤติกรรมโดยระบุความถี่ในการมีพฤติกรรมดังกล่าวได้แก่ กิน/ทำทุกครั้ง กิน/ทำเกือบทุกครั้ง กิน/ทำบางครั้ง กิน/ทำนานๆ ครั้ง และไม่กิน/ไม่ทำเลย โดยมีข้อกำหนด ดังนี้

1. ข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมเรื่องดี ได้กำหนดเกณฑ์คำตอบว่า “ทำทุกครั้ง” และ “ทำเกือบทุกครั้ง” หมายถึง “มีพฤติกรรมที่เหมาะสม” ได้แก่

ข้อ 2 เลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหารที่มีเครื่องหมาย ออย.

ข้อ 3 อ่านข้อมูลโภชนาการ เช่น ปริมาณไขมัน น้ำตาล หรือโปรตีน บนฉลากหวาน มัน เค็ม (ฉลาก GDA) ก่อนเลือกซื้ออาหาร

ข้อ 4 เมื่อเจ็บป่วยน้อยไปพบแพทย์ หรือซื้อยาจากร้านขายยาที่มีใบอนุญาต

ข้อ 6 ก่อนกินยาสังเกตลักษณะของยา เช่น สี กลิ่น และบรรจุภัณฑ์

ข้อ 7 เลือกซื้อเครื่องสำอางที่มีฉลากภาษาไทยและบนฉลากมีรายละเอียดที่จำเป็น เช่น สารที่เป็นส่วนผสม และผู้ผลิต

ข้อ 9 อ่านฉลากเพื่อดู วันผลิต วันหมดอายุ ส่วนผสม หรือ วิธีใช้ ก่อนซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพ

ข้อ 10 ปฏิบัติตามคำแนะนำที่ระบุบนฉลากผลิตภัณฑ์อาหาร ยา และเครื่องสำอางอย่างเคร่งครัด

2. ข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมเรื่องไม่ดี ได้กำหนดเกณฑ์คำตอบว่า “ไม่ทำเลย” และ “ทำนานๆ ครั้ง” หมายถึง “มีพฤติกรรมที่เหมาะสม” ได้แก่

ข้อ 1 กินอาหารทอดที่น้ำมันมีสีดำขุ่นหนืด

ข้อ 5 ซื้อยาจากรถเร่ ตลาดนัด แผงลอย

ข้อ 8 ซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพตามที่มีโฆษณาสรรพคุณสูงใจ เช่น กินแล้วฉลาด กินแล้วขาว กินแล้วผอม

จากการกำหนดดังกล่าวข้างต้น ได้นำมาเป็นเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพของนักเรียน โดยตั้งเกณฑ์ไว้ว่าความสำเร็จของการดำเนินงานจะดูที่นักเรียนกลุ่มแกนนำและกลุ่มที่เป็นสมาชิก ออย.น้อยจะต้องมีพฤติกรรมที่เหมาะสมไม่น้อยกว่าร้อยละ 75

ส่วนที่ 5 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ ได้แก่ การกินอาหารเสริม การกินขนมขบเคี้ยว การดื่มน้ำอัดลม เครื่องดื่มรสหวาน การซื้อยา/กินยา และการซื้อ/ใช้เครื่องสำอาง โดยลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เป็นการวัดอิทธิพลที่มีผลต่อการบริโภค ซึ่งจะแนบค่าเฉลี่ยที่ได้มีความหมายดังนี้

คะแนน	4.21 – 5.00	หมายถึง	มีอิทธิพลมากที่สุด
คะแนน	3.41 – 4.20	หมายถึง	มีอิทธิพลมาก
คะแนน	2.61 – 3.40	หมายถึง	มีอิทธิพลปานกลาง
คะแนน	1.81 – 2.60	หมายถึง	มีอิทธิพลน้อย
คะแนน	1.00 – 1.80	หมายถึง	มีอิทธิพลน้อยที่สุด

ส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบกิจกรรมในโครงการ อย.น้อย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การสำรวจครั้งนี้ใช้ทีมงานที่ผ่านการอบรมทำความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการสำรวจและรายละเอียดในแบบสอบถามเป็นผู้เก็บข้อมูล โดยการประสานกับโรงเรียนที่ถูกคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างล่วงหน้า จากนั้นดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามระยะเวลาที่กำหนด

การประมวลผล

แบบสอบถามที่เก็บข้อมูลแล้วทุกชุดได้ผ่านการตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้และความสอดคล้องของเนื้อหา ก่อนทำการลงรหัส (Coding) และหลังจากลงรหัสเรียบร้อยแล้ว ได้ใช้โปรแกรม SPSS for Window สำหรับการประมวลผลข้อมูล

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการสำรวจพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน อย.น้อย ในครั้งนี้มีการรายงานข้อมูลเบื้องต้นด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ซึ่งเป็นสถิติที่ใช้สรุปลักษณะที่สำคัญของกลุ่มข้อมูล โดยเป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างหรือประชากร โดยแสดงผลในแต่ละคำถามในรูปของค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย

- ค่าความถี่ (Frequency) แสดงจำนวนผู้ตอบแต่ละคำตอบของคำถามรายข้อ
- ค่าร้อยละ (Percentage) แสดงสัดส่วนคำตอบของคำถามแต่ละข้อ
- ค่าเฉลี่ย (Mean) แสดงภาพรวมของคำตอบที่เป็นระดับคะแนน
- ตารางแจกแจงข้อมูล (Cross-tabulation Table) เป็นความสัมพันธ์เชิงไขว้แสดงผลจำแนกตามตัวแปรด้านประชากรศาสตร์กับตัวแปรที่น่าสนใจเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างนักเรียนที่ไม่ได้เป็นสมาชิก อย.น้อย เป็นสมาชิก อย.น้อย และเป็นแกนนำ อย.น้อย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการสำรวจพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน อย.น้อย จากกลุ่มตัวอย่าง 50 โรงเรียน มีนักเรียนผู้ให้ข้อมูลจำนวน 2,000 คนแยกออกเป็น 3 กลุ่ม คือ แกนนำ อย.น้อย สมาชิก อย.น้อย และนักเรียนที่ไม่ได้เป็นสมาชิกอย.น้อย ซึ่งผลการสำรวจในครั้งนี้แบ่งเป็น 7 ตอน ประกอบด้วย

- ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง
- ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพ
- ตอนที่ 3 ทักษะการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ
- ตอนที่ 4 พฤติกรรมการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพ
- ตอนที่ 5 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ
- ตอนที่ 6 รูปแบบกิจกรรมในโครงการ อย.น้อย ที่น่าสนใจ
- ตอนที่ 7 ผลการสำรวจเชิงคุณภาพ (การสนทนากลุ่ม)

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

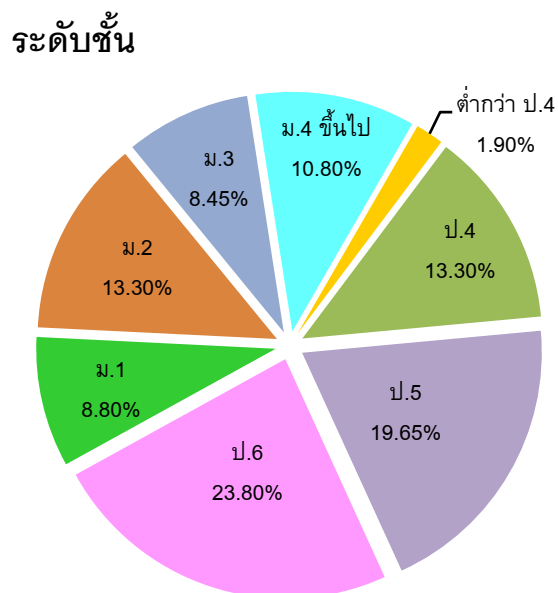
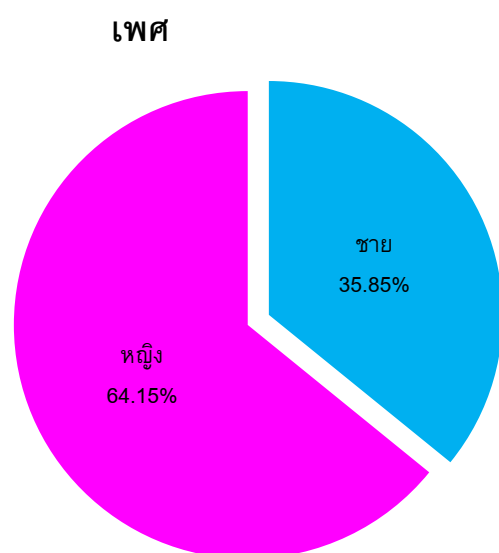
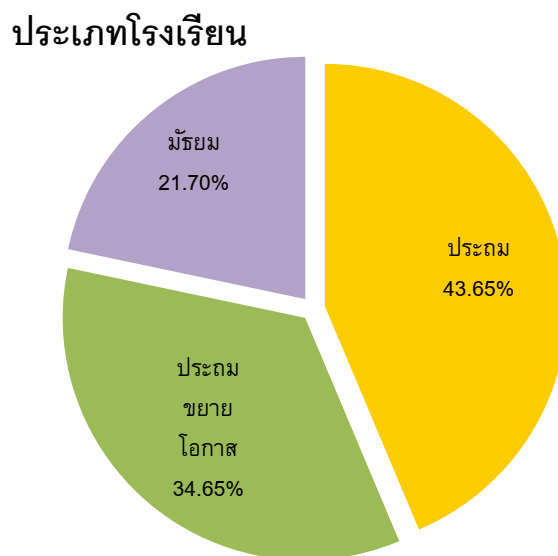
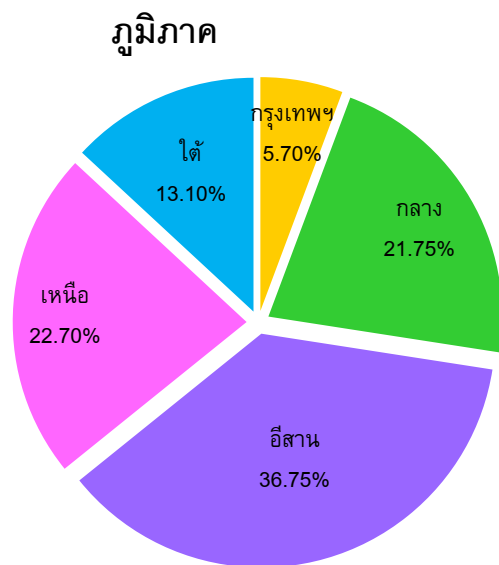
จากการสำรวจพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนจากกลุ่มตัวอย่าง 50 โรงเรียน มีนักเรียนผู้ให้ข้อมูลจำนวน 2,000 คนแยกออกเป็น 3 กลุ่ม คือ แกนนำ อย.น้อย จำนวน 400 คน สมาชิก อย.น้อย จำนวน 800 คน และนักเรียนที่ไม่ได้เป็นสมาชิกอย.น้อย จำนวน 800 คน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 กลุ่มมาจากทุกภูมิภาคของประเทศ และเป็นนักเรียนที่มาจากโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนประถมศึกษาขยายโอกาส และโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามสัดส่วนที่ได้กำหนดไว้ในกรอบการวิจัยครั้งนี้ โดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 64.15 ด้านระดับชั้นเรียน อยู่ในชั้น ป.6 ร้อยละ 23.80 ชั้น ป. 5 ร้อยละ 19.65 และ ป.4 กับ ม.2 เท่ากันที่ร้อยละ 13.30 ตามลำดับ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 : ข้อมูลพื้นฐานเรื่องเพศ ระดับชั้น และการเป็นสมาชิก อย.น้อย

		สถานภาพ						รวม	
		แกนนำ อย. น้อย		สมาชิก อย. น้อย		ไม่ได้เป็นสมาชิก		จำนวน	ร้อยละ
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ภูมิภาค	กรุงเทพฯ	22	5.50	42	5.25	50	6.25	114	5.70
	ภาคกลาง	80	20.00	176	22.00	179	22.38	435	21.75
	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	149	37.25	291	36.38	295	36.88	735	36.75
	ภาคเหนือ	93	23.25	188	23.50	173	21.63	454	22.70
	ภาคใต้	56	14.00	103	12.88	103	12.88	262	13.10
รวม		400	100.00	800	100.00	800	100.0	2000	100.0
ประเภท	ประถมศึกษา	178	44.50	343	42.88	352	44.00	873	43.65
	โรงเรียน	137	34.25	285	35.63	271	33.88	693	34.65
	มัธยมศึกษา	85	21.25	172	21.50	177	22.13	434	21.70
รวม		400	100.00	800	100.00	800	100.00	2000	100.00
เพศ	ชาย	98	24.50	291	36.38	328	41.00	717	35.85
	หญิง	302	75.50	509	63.63	472	59.00	1283	64.15
รวม		400	100.0	800	100.0	800	100.0	2000	100.0
ระดับชั้น	ต่ำกว่า ป.4			29	3.63	9	1.13	38	1.90
	ป.4	25	6.25	106	13.25	135	16.88	266	13.30
	ป.5	71	17.75	148	18.50	174	21.75	393	19.65
	ป.6	119	29.75	172	21.50	185	23.13	476	23.80
	ม.1	30	7.50	83	10.38	63	7.88	176	8.80
	ม.2	57	14.25	149	18.63	60	7.50	266	13.30
	ม.3	52	13.00	41	5.13	76	9.50	169	8.45
	ม.4	4	1.00	26	3.25	35	4.38	65	3.25
	ม.5	24	6.00	39	4.88	42	5.25	105	5.25
	ม.6	18	4.50	7	.88	21	2.63	46	2.30
รวม		400	100.00	800	100.00	800	100.00	2000	100.00

จากข้อมูลในตารางที่ 3 สามารถอธิบายเป็นแผนภูมิแสดงข้อมูลพื้นฐานที่ประกอบด้วย ภูมิภาค ประเภทโรงเรียน เพศ และระดับชั้น ได้ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 แสดงข้อมูลพื้นฐาน

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพ

ในภาพรวมของผู้ที่ตอบถูกในเรื่องความรู้เกี่ยวกับการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพมีความรู้ที่ถูกต้องเฉลี่ยร้อยละ 82.77 แยกเป็นการได้รับความรู้ที่ถูกต้องเป็นรายกลุ่ม ดังนี้ แกนนำ อย.น้อยตอบถูกเฉลี่ยร้อยละ 85.90 สมาชิก อย.น้อยตอบถูกเฉลี่ยร้อยละ 84.40 และนักเรียนทั่วไปตอบถูกเฉลี่ยร้อยละ 79.56 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาในแต่ละหมวดปรากฏว่า หมวดยา นักเรียนมีความรู้ที่ถูกต้องเฉลี่ยมากกว่าหมวดอื่นๆ คือ ร้อยละ 89.30 รองลงมา หมวดอาหารร้อยละ 79.75 และ หมวดเครื่องสำอางร้อยละ 77.88 ตามลำดับ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 : ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพ (แสดงจำนวนและร้อยละผู้ที่ตอบถูก)

	สถานภาพ						รวม	
	แกนนำ อย. น้อย		สมาชิก อย. น้อย		ไม่ได้เป็น สมาชิก		จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
หมวดอาหาร								
1.ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร (เช่น น้ำมันตับปลา โปรตีนแคปซูล เป็นต้น) ไม่ใช่ยา จึงรักษาโรคไม่ได้	296	74.00	615	76.88	588	73.50	1499	74.95
2.น้ำมันที่ทอดอาหารแล้วถ้านำมากรองจนใสก็สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้อย่างปลอดภัย	298	74.50	597	74.63	518	64.75	1413	70.65
3.ฉลากโภชนาการช่วยให้เราทราบปริมาณสารอาหารที่จะได้รับเมื่อเราบริโภคอาหารชนิดนั้นๆ	378	94.50	753	94.13	742	92.75	1873	93.65
รวม	400	100.00	800	100.00	800	100.00	2000	100.00
ร้อยละเฉลี่ยของหมวดอาหาร		81.00		81.88		77.00		79.75

ตารางที่ 4 : ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพ (ต่อ)
(แสดงจำนวนและร้อยละผู้ที่ตอบถูก)

	สถานภาพ						รวม	
	แกนนำ อย. น้อย		สมาชิก อย. น้อย		ไม่ได้เป็น สมาชิก		จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
หมวดยา								
4.การกินยาชุดหรือยาลูกกลอนที่โฆษณาว่ามีสรรพคุณรักษาโรคหลายโรคได้อย่างรวดเร็ว มีความเสี่ยงสูงที่จะได้รับอันตรายจากสารสเตียรอยด์	357	89.25	689	86.13	623	77.88	1669	83.45
5.การเก็บรักษายาที่ดีควรเก็บให้พ้นจากแสงแดดและพ้นมือเด็ก	392	98.00	775	96.88	752	94.00	1919	95.95
6.การซื้อยาจากรถเร่ แผงลอย มีความเสี่ยงสูงที่จะได้ยาปลอมหรือยาไม่ได้มาตรฐาน	369	92.25	707	88.38	694	86.75	1770	88.50
รวม	400	100.00	800	100.00	800	100.00	2000	100.00
ร้อยละเฉลี่ยของหมวดยา		93.17		90.46		86.21		89.30
หมวดเครื่องสำอาง								
7.การซื้อเครื่องสำอาง เช่น แป้ง ครีม บำรุงผิว ครีมกันแดด น้ำหอม น้ำยาระงับกลิ่นกายที่ถูกต้องควรซื้อจากอินเทอร์เน็ต ตลาดนัด เพราะราคาถูก คุณภาพดี และปลอดภัย	362	90.50	697	87.13	672	84.00	1731	86.55
8.ไฮโดรควิโนน ปรอทแอมโมเนีย กรดวิตามินเอ เป็นสารห้ามใช้ในเครื่องสำอาง	335	83.75	640	80.00	594	74.25	1569	78.45
9.เครื่องสำอางที่นำเข้าจากต่างประเทศ ไม่จำเป็นต้องมีฉลากภาษาไทย	276	69.00	576	72.00	521	65.13	1373	68.65
รวม	400	100.00	800	100.00	800	100.00	2000	100.00
ร้อยละเฉลี่ยของหมวดเครื่องสำอาง		81.08		79.71		74.46		77.88

ตารางที่ 4 : ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพ (ต่อ)
(แสดงจำนวนและร้อยละผู้ที่ตอบถูก)

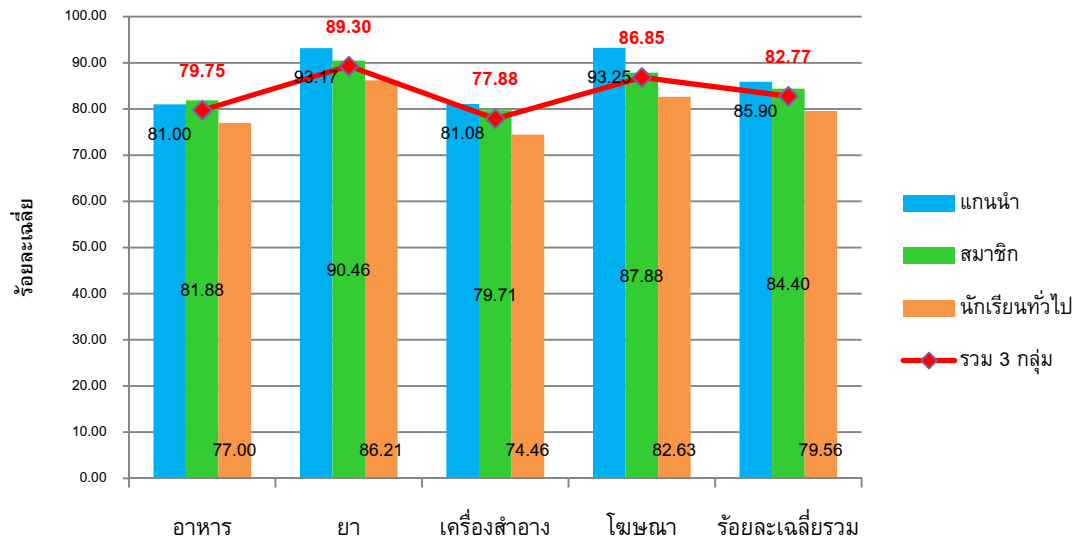
	สถานภาพ						รวม	
	แกนนำ อย. น้อย		สมาชิก อย. น้อย		ไม่ได้เป็น สมาชิก		จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
หมวดโฆษณา								
10.การโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ระบุว่ากิน/ใช้แล้วรักษาได้ทุกโรคและหายได้อย่างรวดเร็วเชื่อถือได้	373	93.25	703	87.88	661	82.63	1737	86.85
รวม	<u>400</u>	<u>100.00</u>	<u>800</u>	<u>100.00</u>	<u>800</u>	<u>100.00</u>	<u>2000</u>	<u>100.00</u>
ร้อยละเฉลี่ยรวม		<u>85.90</u>		<u>84.40</u>		<u>79.56</u>		<u>82.77</u>

จากข้อมูลในตารางที่ 4 สามารถอธิบายเป็นแผนภูมิแสดงข้อมูลภาพรวมของผู้ที่ตอบถูกในเรื่องความรู้เกี่ยวกับการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพ แยกออกเป็น 4 หมวด คือ หมวดอาหาร หมวดยา หมวดเครื่องสำอาง หมวดโฆษณา ซึ่งการคำนวณหาร้อยละเฉลี่ยรวม คัดจากสูตร ดังนี้

$$\text{คำนวณจาก} = \frac{\text{จำนวนผู้ที่ตอบถูกทั้งหมด } 10 \text{ ข้อ}}{\text{จำนวนผู้ให้ข้อมูล } \times \text{จำนวนข้อ } 10 \text{ ข้อ}} * 100$$

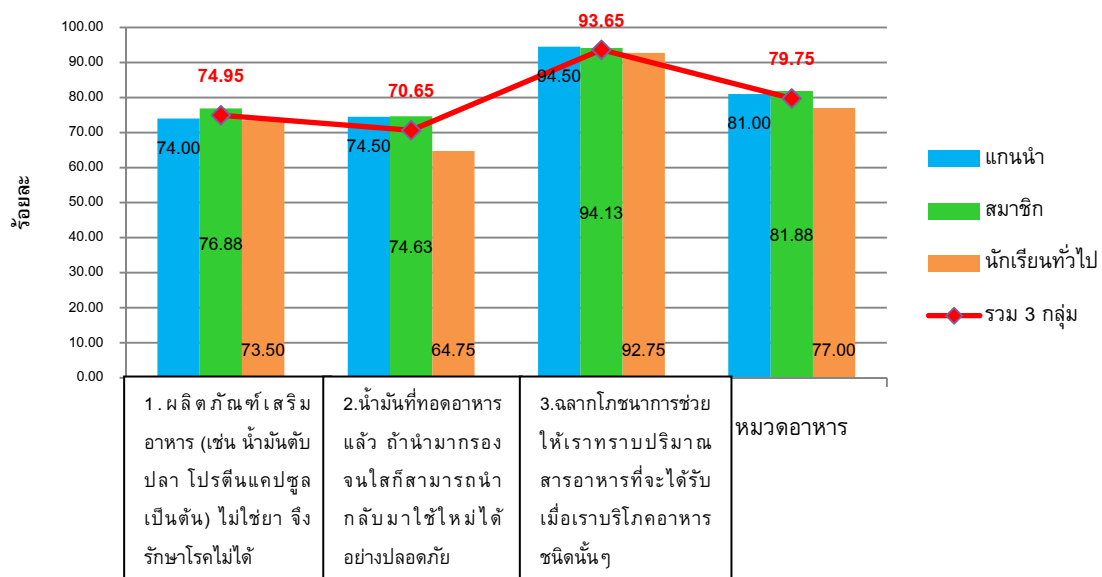
$$\begin{aligned} \text{แทนค่า} &= \frac{(1499+1413+1873+1669+1919+1770+1731+1569+1373+1737)}{2000 \times 10} * 100 \\ &= \frac{(16,553)}{20,000} * 100 = 82.765 \end{aligned}$$

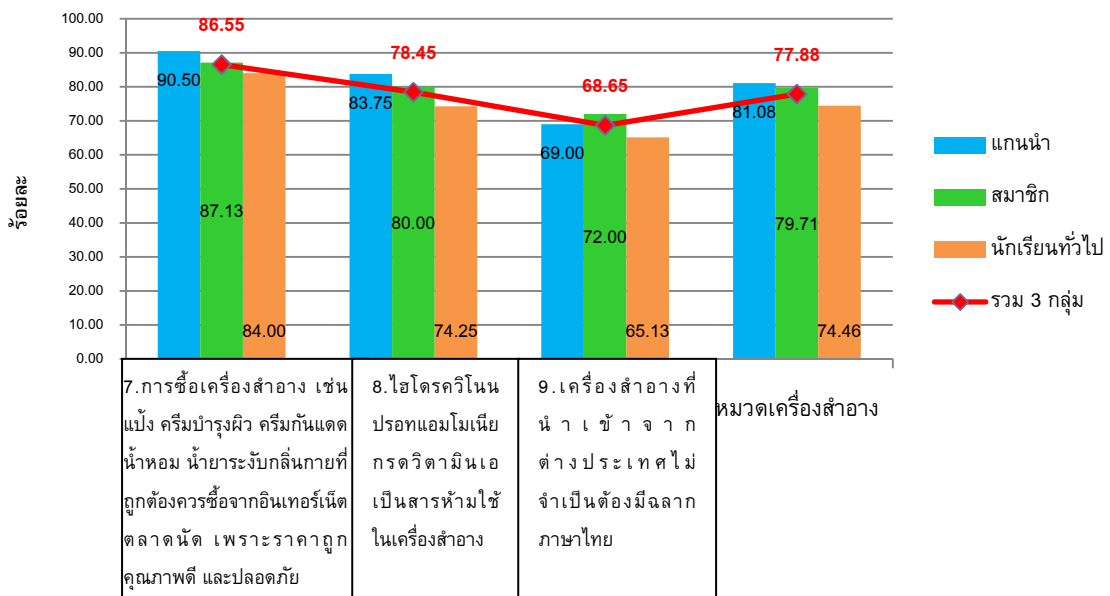
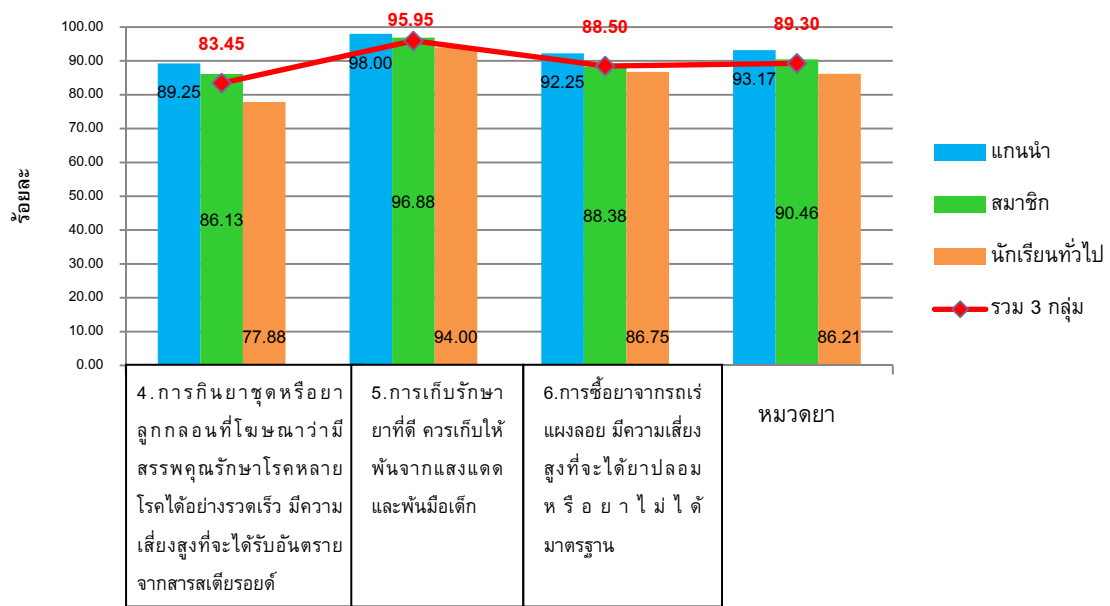
หากเป็นการคำนวณแยกทีละหมวดให้นำเฉพาะจำนวนผู้ที่ตอบถูกในข้อหมวดนั้นๆ มาคำนวณเท่านั้น กล่าวคือ หมวดอาหารให้นำจำนวนผู้ที่ตอบถูกในข้อ 1, 2, 3 (รวม 3 ข้อ) หมวดยาให้นำจำนวนผู้ที่ตอบถูกในข้อ 4, 5, 6 (รวม 3 ข้อ) หมวดเครื่องสำอางให้นำจำนวนผู้ที่ตอบถูกในข้อ 7, 8, 9 (รวม 3 ข้อ) และหมวดโฆษณาที่มีเพียงข้อเดียวคือ ข้อ 10 จึงสามารถนำค่าร้อยละของข้อ 10 มาใช้ได้โดยไม่ต้องมีการคำนวณ ดังแผนภูมิ ดังนี้

แผนภูมิที่ 2 แสดงค่าร้อยละเฉลี่ยในภาพรวมของผู้ที่ตอบถูกในเรื่องความรู้เกี่ยวกับการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพ (แยกเป็นหมวด)

เมื่อพิจารณาแยกทีละหมวดเป็นรายข้อ พบว่า ในหมวดอาหารที่เป็นความรู้เรื่องฉลากโภชนาการช่วยให้เราทราบปริมาณสารอาหารที่จะได้รับเมื่อเรบริโภคอาหารชนิดนั้นๆ มีผู้ตอบถูกสูงกว่าเรื่องอื่นๆ คือ ร้อยละ 93.65 สำหรับหมวดยา ความรู้เรื่องการเก็บรักษายาที่ดี ควรเก็บให้พ้นจากแสงแดด และพ้นมือเด็ก มีผู้ตอบถูกมากกว่าเรื่องอื่นๆ คือ ร้อยละ 95.95 และหมวดเครื่องสำอาง เป็นความรู้เรื่องการซื้อเครื่องสำอาง เช่น แป้ง ครีมบำรุงผิว ครีมกันแดด น้ำหอม น้ำยาระงับกลิ่นกายที่ถูกต้องควรซื้อจากอินเทอร์เน็ต ตลาดนัด เพราะราคาถูกคุณภาพดี และปลอดภัย ซึ่งเป็นข้อความที่ผิดที่มีผู้ตอบถูกว่าเป็นข้อความที่ผิดสูงกว่าเรื่องอื่นๆ คือ ร้อยละ 86.55 ดังแผนภูมิ ดังนี้

แผนภูมิที่ 3 แสดงค่าร้อยละผู้ที่ตอบถูกในเรื่องความรู้เกี่ยวกับการบริโภคและการเลือกซื้อ
ผลิตภัณฑ์สุขภาพเป็นรายชื่อในแต่ละหมวด

ตอนที่ 3 ทศนคติต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ

ความเห็นเรื่องทศนคติต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ในภาพรวมมี 9 ข้อความจาก 10 ข้อความที่นักเรียนมีทศนคติไปในทางที่ถูกต้อง ยกเว้นในข้อความที่กล่าวว่า “อาหารเสริมมีสารอาหารครบถ้วน สามารถทดแทนอาหารหลัก 5 หมู่ได้” นักเรียนมีทศนคติที่ไม่แน่ใจ และเมื่อจัดอันดับค่าเฉลี่ยในข้อความที่มีทศนคติไปในทางที่ถูกต้องจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อความที่ว่า “เมื่อเจ็บป่วยควรกินยาตามที่แพทย์หรือเภสัชกรแนะนำ” และข้อความที่ว่า “ผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการรับรองจาก อย.สามารถเชื่อถือได้” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากันอยู่ที่ 4.54 จากเต็ม 5.00 รองลงมา ข้อความที่ว่า “ขนมขบเคี้ยวมีประโยชน์ช่วยเสริมให้ร่างกายได้คุณค่าสารอาหารครบถ้วน” มีค่าเฉลี่ย 4.23 และข้อความที่ว่า “การซื้อยาทางอินเทอร์เน็ตเป็นวิธีการที่สะดวก รวดเร็ว และปลอดภัย” มีค่าเฉลี่ย 4.18 ตามลำดับ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5 : ทศนคติต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ

	สถานภาพ						รวม	
	แกนนำ อย. น้อย		สมาชิก อย. น้อย		ไม่ได้เป็นสมาชิก		จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
หมวดอาหาร								
1.ขนมขบเคี้ยวมีประโยชน์ช่วยเสริมให้ร่างกายได้คุณค่าสารอาหารครบถ้วน								
มีทัศนคติไม่ถูกต้องมาก	13	3.25	32	4.00	44	5.50	89	4.45
มีทัศนคติไม่ถูกต้อง	2	.50	17	2.13	20	2.50	39	1.95
มีทัศนคติไม่แน่ใจ	40	10.00	76	9.50	94	11.75	210	10.50
มีทัศนคติที่ถูกต้อง	129	32.25	252	31.50	265	33.13	646	32.30
มีทัศนคติที่ถูกต้องมาก	216	54.00	423	52.88	377	47.13	1016	50.80
รวม	400	100.00	800	100.00	800	100.00	2000	100.00
ค่าเฉลี่ย	4.33		4.27		4.14		4.23	
S.D.	0.919		0.998		1.080		1.019	
ระดับความเห็น	ถูกต้องมาก		ถูกต้องมาก		ถูกต้อง		ถูกต้องมาก	

ตารางที่ 5 : ทัศนคติต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ (ต่อ)

	สถานภาพ						รวม	
	แกนนำ อย. น้อย		สมาชิก อย. น้อย		ไม่ได้เป็นสมาชิก		จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
หมวดอาหาร								
2.อาหารเสริมมีสารอาหารครบถ้วน สามารถทดแทนอาหารหลัก 5 หมู่ได้								
มีทัศนคติไม่ถูกต้องมาก	45	11.25	99	12.38	114	14.25	258	12.90
มีทัศนคติไม่ถูกต้อง	76	19.00	160	20.00	167	20.88	403	20.15
มีทัศนคติไม่แน่ใจ	116	29.00	245	30.63	240	30.00	601	30.05
มีทัศนคติที่ถูกต้อง	136	34.00	206	25.75	198	24.75	540	27.00
มีทัศนคติที่ถูกต้องมาก	27	6.75	90	11.25	81	10.13	198	9.90
รวม	400	100.00	800	100.00	800	100.00	2000	100.00
ค่าเฉลี่ย	3.06		3.04		2.96		3.01	
S.D.	1.118		1.184		1.196		1.176	
ระดับความเห็น	ไม่แน่ใจ		ไม่แน่ใจ		ไม่แน่ใจ		ไม่แน่ใจ	
3.ข้อมูลโภชนาการเป็นข้อมูลที่อ่านแล้วเข้าใจยาก จึงทำให้ไม่ยอมอ่าน								
มีทัศนคติไม่ถูกต้องมาก	10	2.50	30	3.75	56	7.00	96	4.80
มีทัศนคติไม่ถูกต้อง	38	9.50	87	10.88	109	13.63	234	11.70
มีทัศนคติไม่แน่ใจ	83	20.75	177	22.13	186	23.25	446	22.30
มีทัศนคติที่ถูกต้อง	179	44.75	327	40.88	264	33.00	770	38.50
มีทัศนคติที่ถูกต้องมาก	90	22.50	179	22.38	185	23.13	454	22.70
รวม	400	100.00	800	100.00	800	100.00	2000	100.00
ค่าเฉลี่ย	3.75		3.67		3.52		3.63	
S.D.	0.989		1.054		1.186		1.100	
ระดับความเห็น	ถูกต้อง		ถูกต้อง		ถูกต้อง		ถูกต้อง	

ตารางที่ 5 : ทัศนคติต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ (ต่อ)

	สถานภาพ						รวม	
	แกนนำ อย. น้อย		สมาชิก อย. น้อย		ไม่ได้เป็นสมาชิก		จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
หมวดดยา								
4.การซื้อยาทางอินเทอร์เน็ตเป็นวิธีการที่สะดวก รวดเร็ว และปลอดภัย								
มีทัศนคติไม่ถูกต้องมาก	5	1.25	30	3.75	30	3.75	65	3.25
มีทัศนคติไม่ถูกต้อง	8	2.00	30	3.75	56	7.00	94	4.70
มีทัศนคติไม่แน่ใจ	41	10.25	98	12.25	102	12.75	241	12.05
มีทัศนคติที่ถูกต้อง	118	29.50	256	32.00	241	30.13	615	30.75
มีทัศนคติที่ถูกต้องมาก	228	57.00	386	48.25	371	46.38	985	49.25
รวม	400	100.00	800	100.00	800	100.00	2000	100.00
ค่าเฉลี่ย	4.39		4.17		4.08		4.18	
S.D.	0.845		1.032		1.097		1.030	
ระดับความเห็น	ถูกต้องมาก		ถูกต้อง		ถูกต้อง		ถูกต้อง	
5.ยาที่คนอื่นกินแล้วได้ผลดี แสดงว่าเรากินแล้วย่อมได้ผลดีเช่นกัน								
มีทัศนคติไม่ถูกต้องมาก	8	2.00	52	6.50	61	7.63	121	6.05
มีทัศนคติไม่ถูกต้อง	19	4.75	57	7.13	91	11.38	167	8.35
มีทัศนคติไม่แน่ใจ	149	37.25	285	35.63	267	33.38	701	35.05
มีทัศนคติที่ถูกต้อง	144	36.00	257	32.13	222	27.75	623	31.15
มีทัศนคติที่ถูกต้องมาก	80	20.00	149	18.63	159	19.88	388	19.40
รวม	400	100.00	800	100.00	800	100.00	2000	100.00
ค่าเฉลี่ย	3.67		3.49		3.41		3.50	
S.D.	0.915		1.075		1.151		1.081	
ระดับความเห็น	ถูกต้อง		ถูกต้อง		ถูกต้อง		ถูกต้อง	

ตารางที่ 5 : ทัศนคติต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ (ต่อ)

	สถานภาพ						รวม	
	แกนนำ อย. น้อย		สมาชิก อย. น้อย		ไม่ได้เป็นสมาชิก		จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
หมวดยา								
6.เมื่อเจ็บป่วยควรกินยาตามที่แพทย์หรือเภสัชกรแนะนำ								
มีทัศนคติไม่ถูกต้องมาก	11	2.75	13	1.63	24	3.00	48	2.40
มีทัศนคติไม่ถูกต้อง	5	1.25	18	2.25	16	2.00	39	1.95
มีทัศนคติไม่แน่ใจ	16	4.00	41	5.13	44	5.50	101	5.05
มีทัศนคติที่ถูกต้อง	84	21.00	159	19.88	171	21.38	414	20.70
มีทัศนคติที่ถูกต้องมาก	284	71.00	569	71.13	545	68.13	1398	69.90
รวม	400	100.00	800	100.00	800	100.00	2000	100.00
ค่าเฉลี่ย	4.56		4.57		4.50		4.54	
S.D.	0.856		0.824		0.917		0.869	
ระดับความเห็น	ถูกต้องมาก		ถูกต้องมาก		ถูกต้องมาก		ถูกต้องมาก	
หมวดเครื่องสำอาง								
7.โฆษณาเครื่องสำอางที่มีดารานเป็นพรีเซ็นเตอร์สามารถเชื่อถือได้ว่าใช้แล้วจะได้ผลและปลอดภัย								
มีทัศนคติไม่ถูกต้องมาก	7	1.75	22	2.75	40	5.00	69	3.45
มีทัศนคติไม่ถูกต้อง	35	8.75	71	8.88	70	8.75	176	8.80
มีทัศนคติไม่แน่ใจ	164	41.00	328	41.00	336	42.00	828	41.40
มีทัศนคติที่ถูกต้อง	132	33.00	242	30.25	226	28.25	600	30.00
มีทัศนคติที่ถูกต้องมาก	62	15.50	137	17.13	128	16.00	327	16.35
รวม	400	100.00	800	100.00	800	100.00	2000	100.00
ค่าเฉลี่ย	3.52		3.50		3.42		3.47	
S.D.	0.917		0.968		1.019		0.980	
ระดับความเห็น	ถูกต้อง		ถูกต้อง		ถูกต้อง		ถูกต้อง	

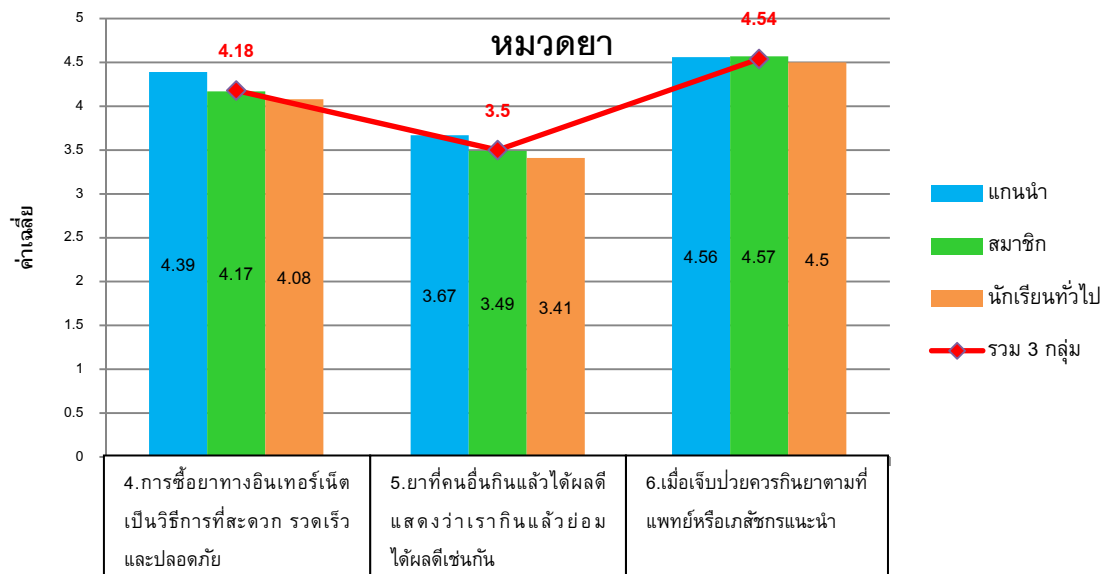
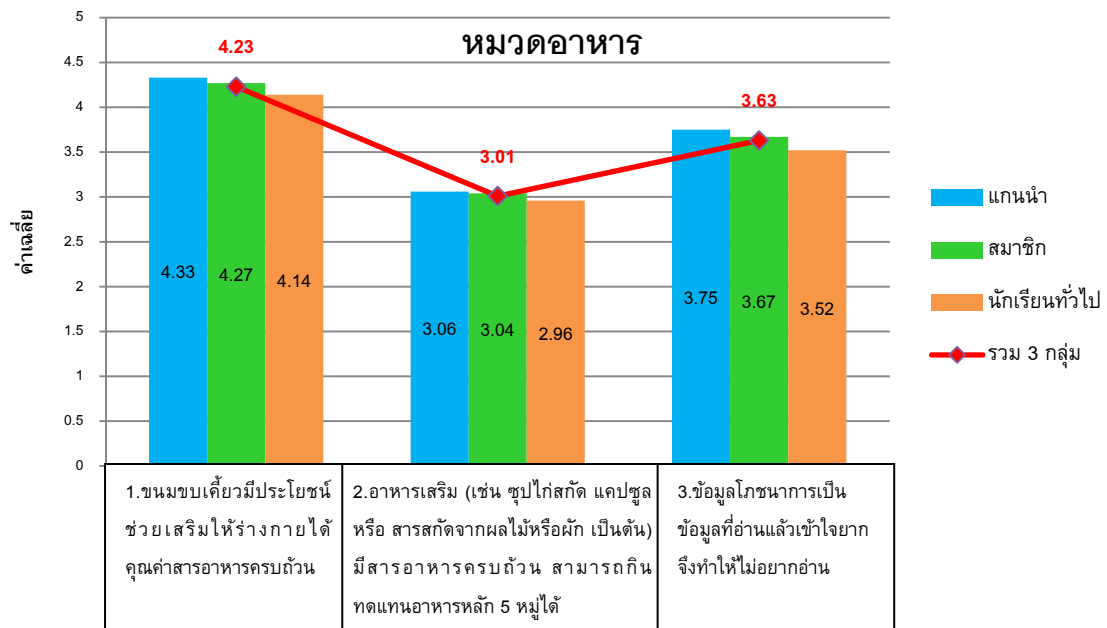
ตารางที่ 5 : ทศนคติต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ (ต่อ)

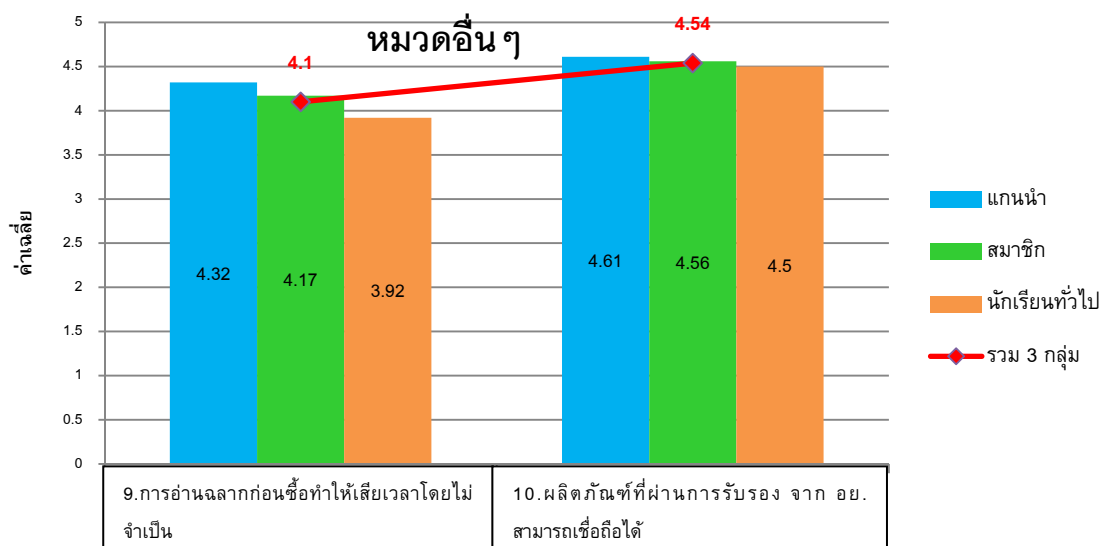
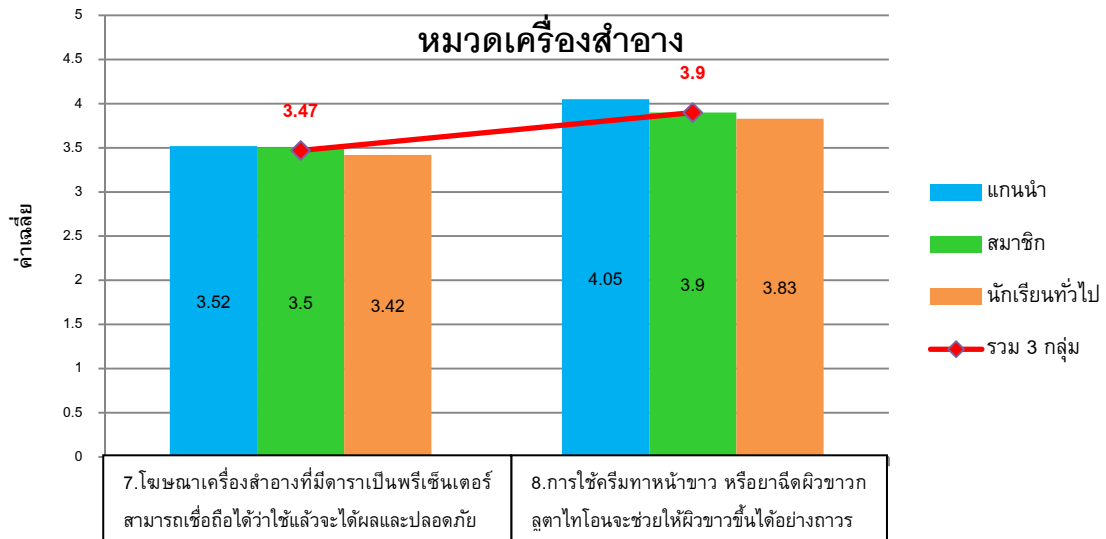
	สถานภาพ						รวม	
	แกนนำ อย. น้อย		สมาชิก อย. น้อย		ไม่ได้เป็นสมาชิก		จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
หมวดเครื่องสำอาง								
8.การใช้ครีมทาหน้าขาว หรือยาฉีดผิวขาวกลูตาไทโอนจะช่วยให้ผิวขาวขึ้นได้อย่างถาวร								
มีทัศนคติไม่ถูกต้องมาก	7	1.75	23	2.88	29	3.63	59	2.95
มีทัศนคติไม่ถูกต้อง	12	3.00	49	6.13	47	5.88	108	5.40
มีทัศนคติไม่แน่ใจ	95	23.75	196	24.50	207	25.88	498	24.90
มีทัศนคติที่ถูกต้อง	125	31.25	252	31.50	269	33.63	646	32.30
มีทัศนคติที่ถูกต้องมาก	161	40.25	280	35.00	248	31.00	689	34.45
รวม	400	100.00	800	100.00	800	100.00	2000	100.00
ค่าเฉลี่ย	4.05		3.90		3.83		3.90	
S.D.	0.958		1.044		1.049		1.032	
ระดับความเห็น	ถูกต้อง		ถูกต้อง		ถูกต้อง		ถูกต้อง	
หมวดการอ่านฉลากและความน่าเชื่อถือของ อย.								
9.การอ่านฉลากก่อนซื้อทำให้เสียเวลาโดยไม่จำเป็น								
มีทัศนคติไม่ถูกต้องมาก	10	2.50	31	3.88	57	7.13	98	4.90
มีทัศนคติไม่ถูกต้อง	17	4.25	42	5.25	81	10.13	140	7.00
มีทัศนคติไม่แน่ใจ	23	5.75	71	8.88	83	10.38	177	8.85
มีทัศนคติที่ถูกต้อง	135	33.75	269	33.63	231	28.88	635	31.75
มีทัศนคติที่ถูกต้องมาก	215	53.75	387	48.38	348	43.50	950	47.50
รวม	400	100.00	800	100.00	800	100.00	2000	100.00
ค่าเฉลี่ย	4.32		4.17		3.92		4.10	
S.D.	0.943		1.050		1.257		1.129	
ระดับความเห็น	ถูกต้องมาก		ถูกต้อง		ถูกต้อง		ถูกต้อง	

ตารางที่ 5 : ทศนคติต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ (ต่อ)

	สถานภาพ						รวม	
	แกนนำ อย. น้อย		สมาชิก อย. น้อย		ไม่ได้เป็นสมาชิก		จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
หมวดการอ่านฉลากและความน่าเชื่อถือของ อย.								
10.ผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการรับรองจากอย.สามารถเชื่อถือได้								
มีทัศนคติไม่ถูกต้องมาก	7	1.75	15	1.88	19	2.38	41	2.05
มีทัศนคติไม่ถูกต้อง	5	1.25	13	1.63	24	3.00	42	2.10
มีทัศนคติไม่แน่ใจ	22	5.50	49	6.13	47	5.88	118	5.90
มีทัศนคติที่ถูกต้อง	70	17.50	157	19.63	159	19.88	386	19.30
มีทัศนคติที่ถูกต้องมาก	296	74.00	566	70.75	551	68.88	1413	70.65
รวม	400	100.00	800	100.00	800	100.00	2000	100.00
ค่าเฉลี่ย	4.61		4.56		4.50		4.54	
S.D.	0.797		0.832		0.913		0.859	
ระดับความเห็น	ถูกต้องมาก		ถูกต้องมาก		ถูกต้องมาก		ถูกต้องมาก	

เมื่อพิจารณาแยกทีละหมวดเป็นรายข้อ พบว่า หมวดอาหารในข้อที่มีข้อความว่า “ขนมขบเคี้ยวมีประโยชน์ช่วยเสริมให้ร่างกายได้คุณค่าสารอาหารครบถ้วน” ส่วนใหญ่มีความเห็นที่ไม่เห็นด้วย ซึ่งเป็นทัศนคติในทางที่ถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้อความอื่นๆ อยู่ที่ 4.23 (ระดับความเห็นถูกต้องมาก) ส่วนหมวดยา ข้อความที่ว่า “เมื่อเจ็บป่วยควรกินยาตามที่แพทย์หรือเภสัชกรแนะนำ” ส่วนใหญ่มีความเห็นที่เห็นด้วย ซึ่งเป็นทัศนคติในทางที่ถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้อความอื่นๆ อยู่ที่ 4.54 (ระดับความเห็นถูกต้องมาก) หมวดเครื่องสำอางข้อความที่ว่า “การใช้ครีมทาหน้าขาว หรือยาฉีดผิวขาวกลูตาไทโอนจะช่วยให้ผิวขาวขึ้นได้อย่างถาวร” ส่วนใหญ่มีความเห็นที่ไม่เห็นด้วย ซึ่งเป็นทัศนคติในทางที่ถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้อความอื่นๆ อยู่ที่ 3.90 (ระดับความเห็นถูกต้อง) สำหรับข้อความ “การอ่านฉลากก่อนซื้อทำให้เสียเวลาโดยไม่จำเป็น” มีค่าเฉลี่ย 4.10 (ระดับความเห็นถูกต้อง) และข้อความ “ผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการรับรอง จาก อย. สามารถเชื่อถือได้” มีค่าเฉลี่ย 4.54 (ระดับความเห็นถูกต้องมาก) ดังแผนภูมิ ดังนี้

แผนภูมิที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยระดับความเห็นเรื่องทัศนคติต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพเป็นรายข้อในแต่ละหมวด

ตอนที่ 4 พฤติกรรมการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพ

ภาพรวมของการมีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพ ทั้ง 10 ข้อของนักเรียน 3 กลุ่มมีร้อยละเฉลี่ยรวม 76.51 ส่วนการมีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการบริโภค และการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพในรายข้อ พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมเหมาะสมในการเลือกซื้อ ผลิตภัณฑ์อาหารที่มีเครื่องหมาย ออย. มากที่สุดโดยมีร้อยละเฉลี่ย 90.95 รองลงมา มีพฤติกรรม เหมาะสมในประเด็นการกินอาหารทอดที่น้ำมันมีสีดำชั้นหนืด ร้อยละเฉลี่ย 83.50 และมีพฤติกรรม เหมาะสมในประเด็นการซื้อยาจากรถเร่ ตลาดนัด แผงลอย ร้อยละเฉลี่ย 83.25 ตามลำดับ เมื่อพิจารณา แยกทีละกลุ่ม ปรากฏว่า กลุ่มนักเรียนแกนนำมีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการบริโภคและการเลือกซื้อ ผลิตภัณฑ์สุขภาพร้อยละสูงสุด คือ 81.83 กลุ่มนักเรียนที่เป็นสมาชิก มีร้อยละเฉลี่ย 76.96 และ กลุ่มนักเรียนทั่วไป มีร้อยละเฉลี่ย 73.40 ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 6 : พฤติกรรมการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพ

	สถานภาพ						รวม	
	แกนนำ อย.น้อย		สมาชิก อย.น้อย		ไม่ได้เป็นสมาชิก		จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
หมวดอาหาร								
1.กินอาหารทอดที่น้ำมันมีสีดำชั้นหนืด								
มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมมาก (กินทุกครั้ง)	1	.25	11	1.38	21	2.63	33	1.65
มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม (กินเกือบทุกครั้ง)	4	1.00	13	1.63	20	2.50	37	1.85
มีพฤติกรรมไม่ค่อยเหมาะสม (กินบางครั้ง)	50	12.50	117	14.63	93	11.63	260	13.00
มีพฤติกรรมค่อนข้างเหมาะสม (กินนาน ๆ ครั้ง)	86	21.50	178	22.25	150	18.75	414	20.70
มีพฤติกรรมเหมาะสม (ไม่กินเลย)	259	64.75	481	60.13	516	64.50	1256	62.80
รวม	400	100.00	800	100.00	800	100.00	2000	100.00
ผลพฤติกรรมระดับเหมาะสม (กินนาน ๆ ครั้งและไม่กินเลย) คิดเป็นร้อยละเฉลี่ย								
แต่ละกลุ่ม	86.25		82.38		83.25		83.50	
เฉพาะแกนนำและสมาชิกรวมกัน	86.25		82.38		83.25		83.50	

ตารางที่ 6 : พฤติกรรมการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพ (ต่อ)

	สถานภาพ						รวม	
	แกนนำ อย.น้อย		สมาชิก อย.น้อย		ไม่ได้เป็นสมาชิก		จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
2.เลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหารที่มีเครื่องหมาย อย.								
มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมมาก (ไม่ทำเลย)			2	.25	17	2.13	19	.95
มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม (ทำนานๆ ครั้ง)	2	.50	16	2.00	13	1.63	31	1.55
มีพฤติกรรมไม่ค่อยเหมาะสม (ทำบางครั้ง)	15	3.75	56	7.00	60	7.50	131	6.55
มีพฤติกรรมค่อนข้างเหมาะสม (ทำเกือบทุกครั้ง)	88	22.00	233	29.13	193	24.13	514	25.70
มีพฤติกรรมเหมาะสม (ทำทุกครั้ง)	295	73.8	493	61.6	517	64.6	1305	65.3
รวม	400	100.00	800	100.00	800	100.00	2000	100.00
ผลพฤติกรรมระดับเหมาะสม (ทำทุกครั้งและทำเกือบทุกครั้ง) คิดเป็นร้อยละเฉลี่ย								
แต่ละกลุ่ม	95.75		90.75		88.75		90.95	
เฉพาะแกนนำและสมาชิกรวมกัน	92.42							
3.อ่านข้อมูลโภชนาการ เช่น ปริมาณไขมัน น้ำตาล หรือโปรตีน บนฉลากหวานมันเค็ม (ฉลาก GDA) ก่อนเลือกซื้ออาหาร								
มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมมาก (ไม่ทำเลย)	3	.75	14	1.75	16	2.00	33	1.65
มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม (ทำนานๆ ครั้ง)	22	5.50	56	7.00	53	6.63	131	6.55
มีพฤติกรรมไม่ค่อยเหมาะสม (ทำบางครั้ง)	94	23.50	213	26.63	234	29.25	541	27.05
มีพฤติกรรมค่อนข้างเหมาะสม (ทำเกือบทุกครั้ง)	140	35.00	250	31.25	264	33.00	654	32.70
มีพฤติกรรมเหมาะสม (ทำทุกครั้ง)	141	35.25	267	33.38	233	29.13	641	32.05
รวม	400	100.00	800	100.00	800	100.00	2000	100.00
ผลพฤติกรรมระดับเหมาะสม (ทำทุกครั้ง และทำเกือบทุกครั้ง) คิดเป็นร้อยละเฉลี่ย								
แต่ละกลุ่ม	70.25		64.63		62.13		64.75	
เฉพาะแกนนำและสมาชิกรวมกัน	66.50							

ตารางที่ 6 : พฤติกรรมการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพ (ต่อ)

	สถานภาพ						รวม	
	แกนนำ อย.น้อย		สมาชิก อย.น้อย		ไม่ได้เป็นสมาชิก		จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
หมวดดยา								
4.เมื่อเจ็บป่วยน้อยไปพบแพทย์ หรือซื้อยาจากร้านขายยาที่มีใบอนุญาต								
มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมมาก (ไม่ทำเลย)	4	1.00	10	1.25	30	3.75	44	2.20
มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม (ทำนาน ๆ ครั้ง)	16	4.00	44	5.50	56	7.00	116	5.80
มีพฤติกรรมไม่ค่อยเหมาะสม (ทำบางครั้ง)	70	17.50	145	18.13	133	16.63	348	17.40
มีพฤติกรรมค่อนข้างเหมาะสม (ทำเกือบทุกครั้ง)	113	28.25	222	27.75	198	24.75	533	26.65
มีพฤติกรรมเหมาะสม (ทำทุกครั้ง)	197	49.25	379	47.38	383	47.88	959	47.95
รวม	400	100.00	800	100.00	800	100.00	2000	100.00
ผลพฤติกรรมระดับเหมาะสม (ทำทุกครั้ง และทำเกือบทุกครั้ง) คิดเป็นร้อยละเฉลี่ย								
แต่ละกลุ่ม	77.50		75.13		72.63		74.60	
เฉพาะแกนนำและสมาชิกรวมกัน	75.92							
5.ซื้อยาจากรถเร่ ตลาดนัด แผงลอย								
มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมมาก (ทำทุกครั้ง)	6	1.50	17	2.13	25	3.13	48	2.40
มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม (ทำเกือบทุกครั้ง)	12	3.00	25	3.13	43	5.38	80	4.00
มีพฤติกรรมไม่ค่อยเหมาะสม (ทำบางครั้ง)	30	7.50	91	11.38	86	10.75	207	10.35
มีพฤติกรรมค่อนข้างเหมาะสม (ทำนาน ๆ ครั้ง)	68	17.00	144	18.00	132	16.50	344	17.20
มีพฤติกรรมเหมาะสม (ไม่ทำเลย)	284	71.00	523	65.38	514	64.25	1321	66.05
รวม	400	100.00	800	100.00	800	100.00	2000	100.00
ผลพฤติกรรมระดับเหมาะสม (ทำนาน ๆ ครั้งและไม่ทำเลย) คิดเป็นร้อยละเฉลี่ย								
แต่ละกลุ่ม	88.00		83.38		80.75		83.25	
เฉพาะแกนนำและสมาชิกรวมกัน	84.92							

ตารางที่ 6 : พฤติกรรมการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพ (ต่อ)

	สถานภาพ						รวม	
	แกนนำ อย.น้อย		สมาชิก อย.น้อย		ไม่ได้เป็นสมาชิก		จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
6.ก่อนกินยาสังเกตลักษณะของยา เช่น สี กลิ่น และบรรจุภัณฑ์								
มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมมาก (ไม่ทำเลย)	8	2.00	37	4.63	58	7.25	103	5.15
มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม (ทำนานๆ ครั้ง)	16	4.00	54	6.75	48	6.00	118	5.90
มีพฤติกรรมไม่ค่อยเหมาะสม (ทำบางครั้ง)	70	17.50	140	17.50	168	21.00	378	18.90
มีพฤติกรรมค่อนข้างเหมาะสม (ทำเกือบทุกครั้ง)	83	20.75	224	28.00	175	21.88	482	24.10
มีพฤติกรรมเหมาะสม (ทำทุกครั้ง)	223	55.75	345	43.13	351	43.88	919	45.95
รวม	400	100.00	800	100.00	800	100.00	2000	100.00
ผลพฤติกรรมระดับเหมาะสม (ทำทุกครั้ง และทำเกือบทุกครั้ง) คิดเป็นร้อยละเฉลี่ย								
แต่ละกลุ่ม	76.50		71.13		65.75		70.05	
เฉพาะแกนนำและสมาชิกรวมกัน	72.92							
หมวดเครื่องสำอาง								
7.เลือกซื้อเครื่องสำอางที่มีฉลากภาษาไทยและบนฉลากมีรายละเอียดที่จำเป็น เช่น สารที่เป็นส่วนผสม และผู้ผลิต								
มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมมาก (ไม่ทำเลย)	25	6.25	68	8.50	73	9.13	166	8.30
มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม (ทำนานๆ ครั้ง)	26	6.50	55	6.88	63	7.88	144	7.20
มีพฤติกรรมไม่ค่อยเหมาะสม (ทำบางครั้ง)	56	14.00	141	17.63	168	21.00	365	18.25
มีพฤติกรรมค่อนข้างเหมาะสม (ทำเกือบทุกครั้ง)	119	29.75	249	31.13	207	25.88	575	28.75
มีพฤติกรรมเหมาะสม (ทำทุกครั้ง)	174	43.50	287	35.88	289	36.13	750	37.50
รวม	400	100.00	800	100.00	800	100.00	2000	100.00
ผลพฤติกรรมระดับเหมาะสม (ทำทุกครั้ง และทำเกือบทุกครั้ง) คิดเป็นร้อยละเฉลี่ย								
แต่ละกลุ่ม	73.25		67.00		62.00		66.25	
เฉพาะแกนนำและสมาชิกรวมกัน	69.08							

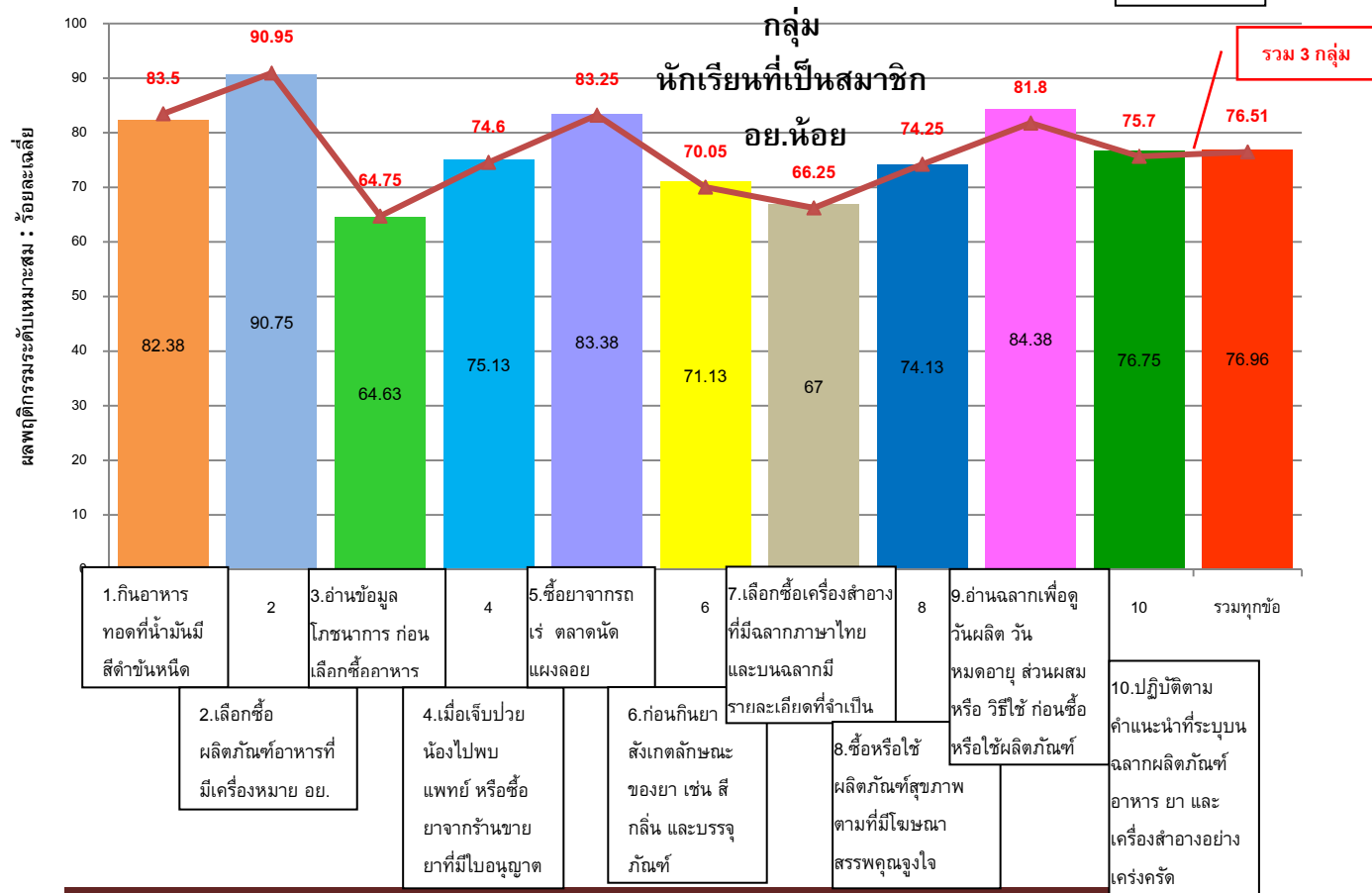
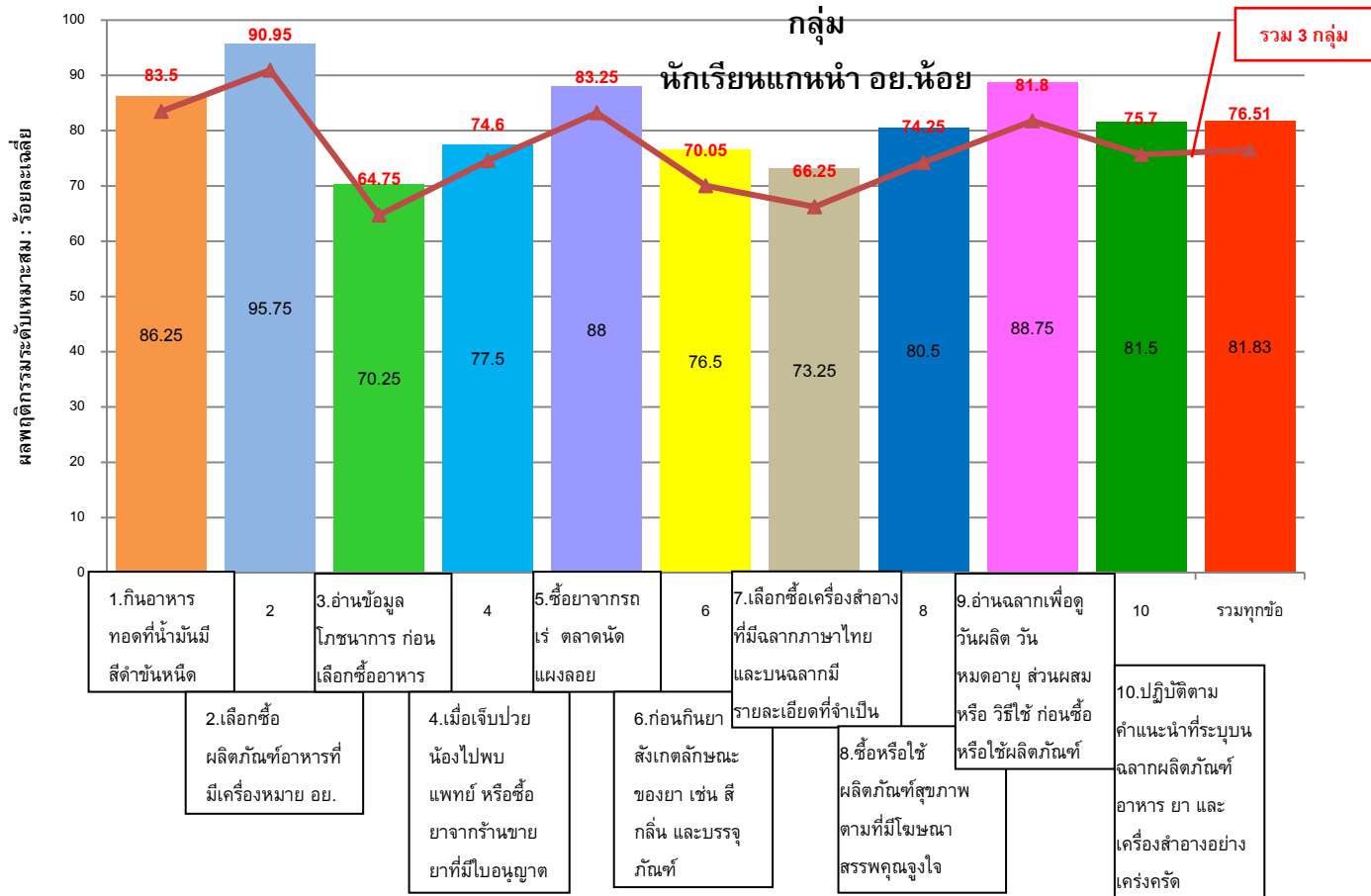
ตารางที่ 6 : พฤติกรรมการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพ (ต่อ)

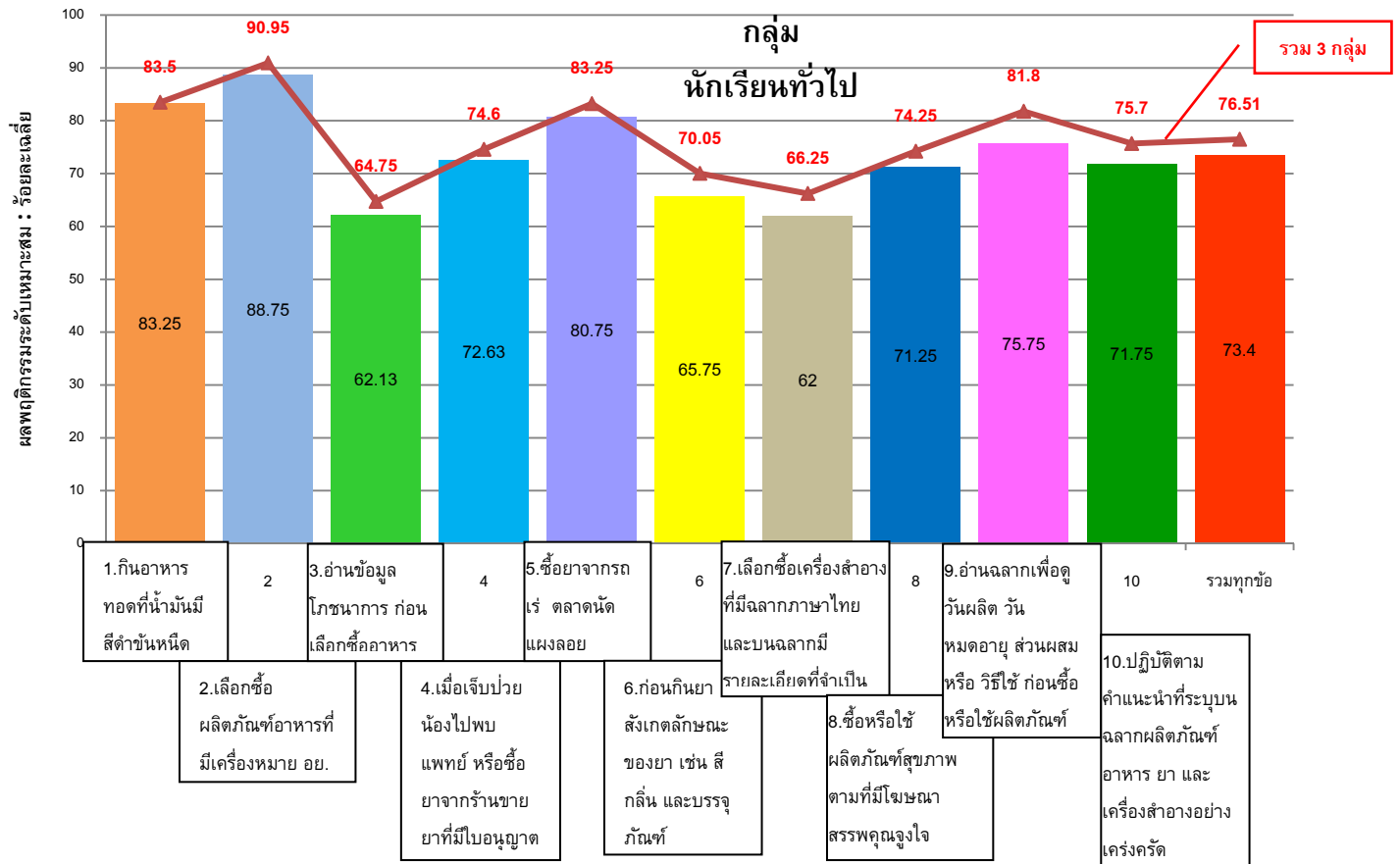
	สถานภาพ						รวม	
	แกนนำ อ ย.น้อย		สมาชิก อ ย.น้อย		ไม่ได้เป็นสมาชิก		จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
8.ซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพตามที่มีโฆษณาสรรพคุณจริงใจ เช่น กินแล้วฉลาด กินแล้วขาว กินแล้วผอม								
มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมมาก (ทำทุกครั้ง)	12	3.00	42	5.25	52	6.50	106	5.30
มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม (ทำเกือบทุกครั้ง)	15	3.75	60	7.50	50	6.25	125	6.25
มีพฤติกรรมไม่ค่อยเหมาะสม (ทำบางครั้ง)	51	12.75	105	13.13	128	16.00	284	14.20
มีพฤติกรรมค่อนข้างเหมาะสม (ทำนาน ๆ ครั้ง)	82	20.50	147	18.38	144	18.00	373	18.65
มีพฤติกรรมเหมาะสม (ไม่ทำเลย)	240	60.00	446	55.75	426	53.25	1112	55.60
รวม	400	100.00	800	100.00	800	100.00	2000	100.00
ผลพฤติกรรมระดับเหมาะสม (ทำนาน ๆ ครั้งและไม่ทำเลย) คิดเป็นร้อยละเฉลี่ย								
แต่ละกลุ่ม	80.50		74.13		71.25		74.25	
เฉพาะแกนนำและสมาชิกรวมกัน	76.25							
หมวดการอ่านฉลาก								
9.อ่านฉลากเพื่อดู วันผลิต วันหมดอายุ ส่วนผสม หรือ วิธีใช้ ก่อนซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพ								
มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมมาก (ไม่ทำเลย)	4	1.00	11	1.38	23	2.88	38	1.90
มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม (ทำนาน ๆ ครั้ง)	14	3.50	20	2.50	51	6.38	85	4.25
มีพฤติกรรมไม่ค่อยเหมาะสม (ทำบางครั้ง)	27	6.75	94	11.75	120	15.00	241	12.05
มีพฤติกรรมค่อนข้างเหมาะสม (ทำเกือบทุกครั้ง)	90	22.50	180	22.50	151	18.88	421	21.05
มีพฤติกรรมเหมาะสม (ทำทุกครั้ง)	265	66.25	495	61.88	455	56.88	1215	60.75
รวม	400	100.00	800	100.00	800	100.00	2000	100.00
ผลพฤติกรรมระดับเหมาะสม (ทำทุกครั้ง และทำเกือบทุกครั้ง) คิดเป็นร้อยละเฉลี่ย								
แต่ละกลุ่ม	88.75		84.38		75.75		81.80	
เฉพาะแกนนำและสมาชิกรวมกัน	85.83							

ตารางที่ 6 : พฤติกรรมการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพ (ต่อ)

	สถานภาพ						รวม	
	แกนนำ อย.น้อย		สมาชิก อย.น้อย		ไม่ได้เป็นสมาชิก		จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
10.ปฏิบัติตามคำแนะนำที่ระบุบนฉลากผลิตภัณฑ์อาหาร ยา และเครื่องสำอางอย่างเคร่งครัด								
มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมมาก (ไม่ทำเลย)	28	7.00	52	6.50	69	8.63	149	7.45
มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม (ทำนานๆ ครั้ง)	5	1.25	31	3.88	47	5.88	83	4.15
มีพฤติกรรมไม่ค่อยเหมาะสม (ทำบางครั้ง)	41	10.25	103	12.88	110	13.75	254	12.70
มีพฤติกรรมค่อนข้างเหมาะสม (ทำเกือบทุกครั้ง)	99	24.75	196	24.50	175	21.88	470	23.50
มีพฤติกรรมเหมาะสม (ทำทุกครั้ง)	227	56.75	418	52.25	399	49.88	1044	52.20
รวม	400	100.00	800	100.00	800	100.00	2000	100.00
ผลพฤติกรรมระดับเหมาะสม (ทำทุกครั้ง และทำเกือบทุกครั้ง) คิดเป็นร้อยละเฉลี่ย								
แต่ละกลุ่ม	81.50		76.75		71.75		75.70	
เฉพาะแกนนำและสมาชิกรวมกัน	78.33							
ร้อยละเฉลี่ยรวมแต่ละกลุ่ม	81.83		76.96		73.40		76.51	
ร้อยละเฉลี่ยรวมเฉพาะแกนนำ และสมาชิก อย. น้อยรวมกัน	78.58							

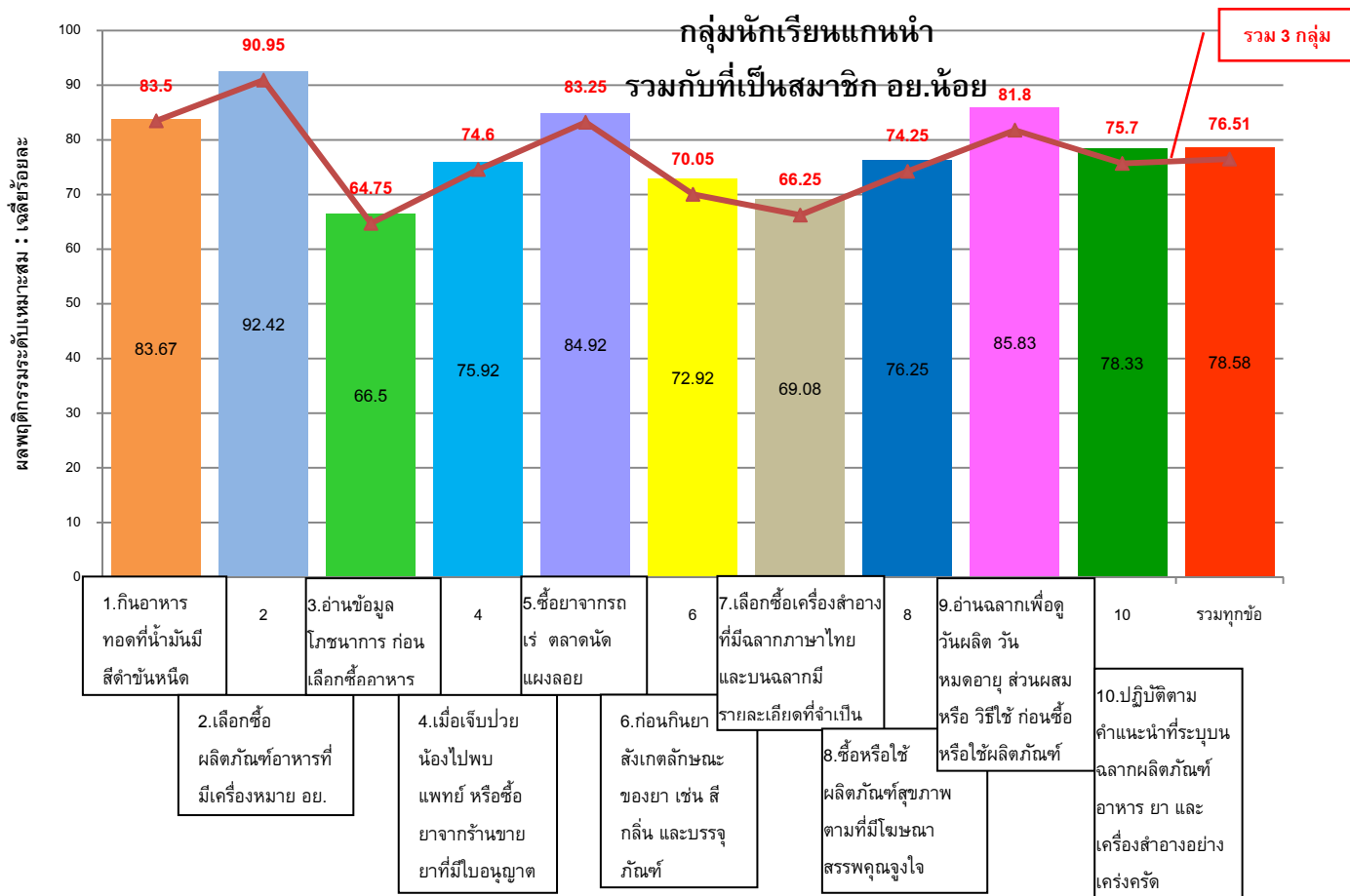
จากข้อมูลในตารางที่ 6 สามารถอธิบายเป็นแผนภูมิแสดงพฤติกรรมการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพ แยกออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มนักเรียนแกนนำ อย.น้อย กลุ่มนักเรียนที่เป็นสมาชิก อย.น้อย และกลุ่มนักเรียนทั่วไป ดังแผนภูมิ ดังนี้

แผนภูมิที่ 5 แสดงค่าร้อยละเฉลี่ยพฤติกรรมการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพของ
ผลพฤติกรรมการระดับเหมาะสม (ทำทุกครั้งและทำเกือบทุกครั้ง) เป็นรายข้อในแต่ละกลุ่ม

เมื่อพิจารณาเฉพาะนักเรียน อย.น้อย คือ กลุ่มนักเรียนแกนนำรวมกับกลุ่มนักเรียนที่เป็นสมาชิก อย.น้อยแล้ว พบว่า ทั้งสองกลุ่มมีพฤติกรรมในระดับที่เหมาะสมรวมร้อยละเฉลี่ย 78.58 โดยนักเรียน อย.น้อยมีพฤติกรรมเหมาะสมในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหารที่มีเครื่องหมาย อย. มากที่สุดในร้อยละเฉลี่ย 92.42 รองลงมา นักเรียน อย.น้อยมีพฤติกรรมเหมาะสมในการอ่านฉลากเพื่อดู วันผลิต วันหมดอายุ ส่วนผสม หรือ วิธีใช้ ก่อนซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพในร้อยละเฉลี่ย 85.83 และนักเรียน อย.น้อยมีพฤติกรรมเหมาะสมในเรื่องการซื้อยาจากรถเร่ ตลาดนัด แผงลอยในร้อยละเฉลี่ย 84.92 ตามลำดับ ดังแผนภูมิ ดังนี้

แผนภูมิที่ 6 แสดงค่าร้อยละเฉลี่ยพฤติกรรมกรบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพของ
ผลพฤติกรรมระดับเหมาะสม (ทำทุกครั้งและทำเกือบทุกครั้ง) เป็นรายชื่อในกลุ่มนักเรียนแกนนำ
รวมกับที่เป็นสมาชิก อย.น้อย

ทั้งนี้ หากพิจารณาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินความสำเร็จของการดำเนินโครงการที่
กำหนดไว้ว่า ความสำเร็จของการดำเนินงานดูที่ นักเรียนแกนนำ อย.น้อยและนักเรียนที่เป็นสมาชิก อย.
น้อยต้องมีพฤติกรรมกรบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพที่เหมาะสมไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 นั้น
จึงสามารถสรุปได้ว่า โครงการดังกล่าวบรรลุเป้าหมายตามเกณฑ์ที่กำหนด

ตอนที่ 5 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคอาหารเสริมเพื่อบำรุงสมอง เพิ่มความจำ ลด
ความอ่อนแอช่วยให้ผิวขาว พบว่า นักเรียนที่เคยเลือกซื้อ เลือกกินอาหารเสริม เพื่อบำรุงสมอง เพิ่ม
ความจำ ลดความอ่อนแอ ช่วยให้ผิวขาวมีร้อยละ 65.15 ขณะที่ไม่เคยซื้อ ไม่เคยกินมีร้อยละ 34.85 และ
ปัจจัยที่ระบุว่ามีอิทธิพลต่อการซื้อ การกินอาหารเสริมของนักเรียนที่เคยเลือกซื้อเลือกกินส่วนใหญ่มี

อิทธิพลระดับปานกลาง ได้แก่ โฆษณา ครู/โรงเรียน บุคคลในบ้าน และการลดแลกแจกแถม ตามลำดับ ส่วนเพื่อนมีอิทธิพลน้อยต่อการเลือกซื้อ เลือกกินอาหารเสริมของนักเรียนกลุ่มนี้ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 7 : ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคอาหารเสริมเพื่อบำรุงสมอง เพิ่มความจำ ลดความอ้วน ช่วยให้ผิวขาว

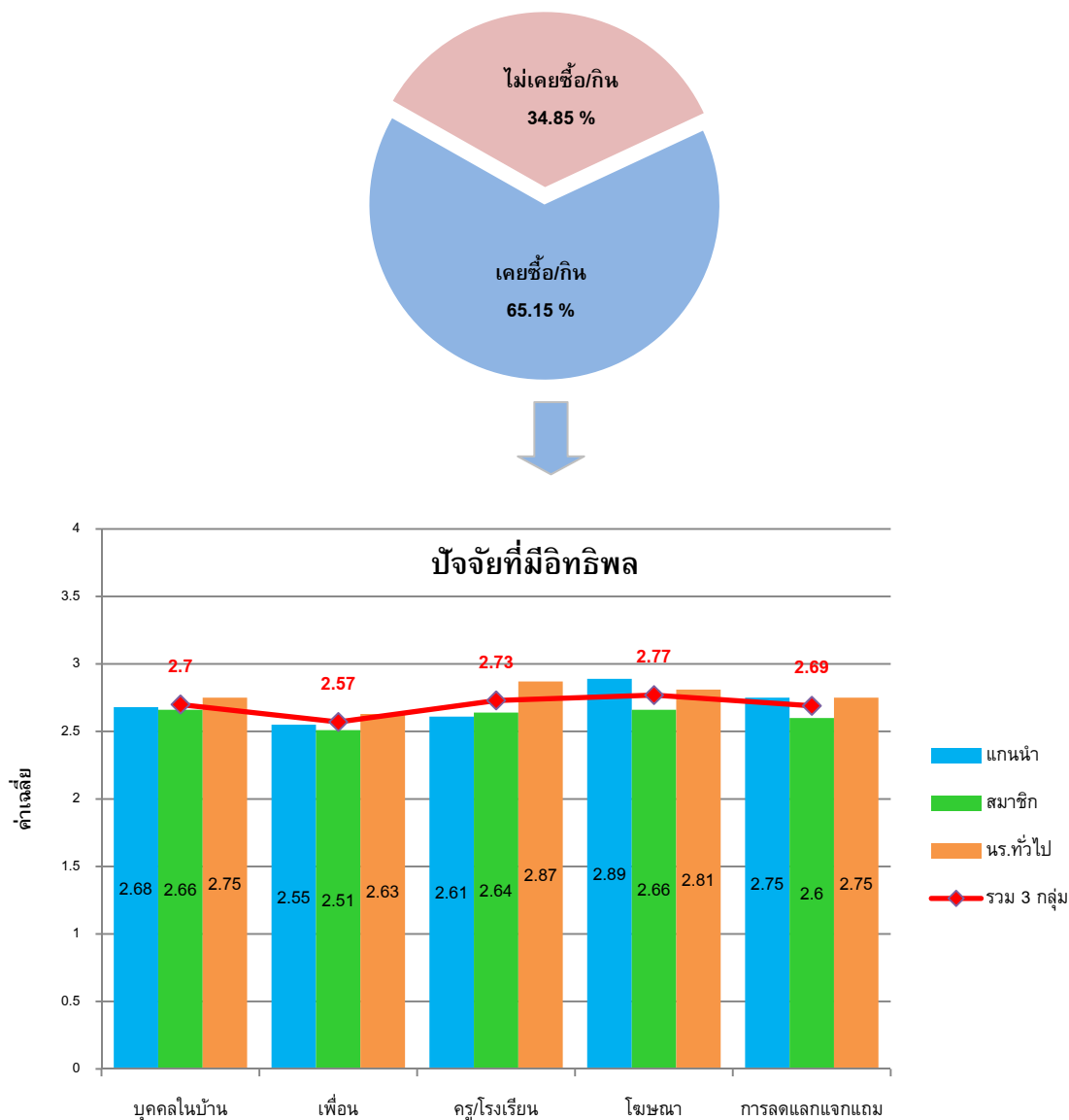
	สถานภาพ						รวม		
	แกนนำ อย. น้อย		สมาชิก อย. น้อย		ไม่ได้เป็นสมาชิก		จำนวน	ร้อยละ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
การเลือกซื้อ เลือกกินอาหารเสริม เพื่อบำรุงสมอง เพิ่มความจำ ลดความอ้วน ช่วยให้ผิวขาว									
เคยซื้อ/กิน	265	66.25	511	63.88	527	65.88	1303	65.15	
ไม่เคยซื้อ/กิน	135	33.75	289	36.12	273	34.12	697	34.85	
รวม	400	100.00	800	100.00	800	100.00	2000	100.00	
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการซื้อ การกินอาหารเสริม เพื่อบำรุงสมอง เพิ่มความจำ ลดความอ้วน ช่วยให้ผิวขาว									
บุคคลในบ้าน	มีอิทธิพลน้อยที่สุด	79	29.81	140	27.40	138	26.19	357	27.40
	มีอิทธิพลน้อย	44	16.60	100	19.57	74	14.04	218	16.73
	มีอิทธิพลปานกลาง	63	23.77	133	26.03	172	32.64	368	28.24
	มีอิทธิพลมาก	41	15.47	69	13.50	66	12.52	176	13.51
	มีอิทธิพลมากที่สุด	38	14.34	69	13.50	77	14.61	184	14.12
	รวม	265	100.00	511	100.00	527	100.00	1303	100.00
ค่าเฉลี่ย	2.68		2.66		2.75		2.70		
S.D.	1.411		1.362		1.357		1.370		
ระดับความเห็นมีอิทธิพล	ปานกลาง		ปานกลาง		ปานกลาง		ปานกลาง		
เพื่อน	มีอิทธิพลน้อยที่สุด	76	28.68	154	30.14	156	29.60	386	29.62
	มีอิทธิพลน้อย	49	18.49	98	19.18	76	14.42	223	17.11
	มีอิทธิพลปานกลาง	73	27.55	141	27.59	144	27.32	358	27.48
	มีอิทธิพลมาก	53	20.00	78	15.26	108	20.49	239	18.34
	มีอิทธิพลมากที่สุด	14	5.28	40	7.83	43	8.16	97	7.44
	รวม	265	100.00	511	100.00	527	100.00	1303	100.00
ค่าเฉลี่ย	2.55		2.51		2.63		2.57		
S.D.	1.243		1.277		1.314		1.286		
ระดับความเห็นมีอิทธิพล	น้อย		น้อย		ปานกลาง		น้อย		

ตารางที่ 7 : ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคอาหารเสริมเพื่อบำรุงสมอง เพิ่มความจำ ลดความอ่อน
ช่วยให้ผิวขาว (ต่อ)

		สถานภาพ						รวม	
		แกนนำ อย. น้อย		สมาชิก อย. น้อย		ไม่ได้เป็นสมาชิก		จำนวน	ร้อยละ
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ครู/โรงเรียน	มีอิทธิพลน้อยที่สุด	72	27.17	158	30.92	130	24.67	360	27.63
	มีอิทธิพลน้อย	51	19.25	89	17.42	77	14.61	217	16.65
	มีอิทธิพลปานกลาง	70	26.42	108	21.14	135	25.62	313	24.02
	มีอิทธิพลมาก	52	19.62	90	17.61	101	19.17	243	18.65
	มีอิทธิพลมากที่สุด	20	7.55	66	12.92	84	15.94	170	13.05
	รวม	<u>265</u>	<u>100.00</u>	<u>511</u>	<u>100.00</u>	<u>527</u>	<u>100.00</u>	<u>1303</u>	<u>100.00</u>
ค่าเฉลี่ย		2.61		2.64		2.87		2.73	
S.D.		1.278		1.407		1.396		1.381	
ระดับความเห็นอิทธิพล		ปานกลาง		ปานกลาง		ปานกลาง		ปานกลาง	
โฆษณา	มีอิทธิพลน้อยที่สุด	58	21.89	153	29.94	133	25.24	344	26.40
	มีอิทธิพลน้อย	54	20.38	91	17.81	97	18.41	242	18.57
	มีอิทธิพลปานกลาง	59	22.26	105	20.55	123	23.34	287	22.03
	มีอิทธิพลมาก	46	17.36	103	20.16	85	16.13	234	17.96
	มีอิทธิพลมากที่สุด	48	18.11	59	11.55	89	16.89	196	15.04
	รวม	<u>265</u>	<u>100.00</u>	<u>511</u>	<u>100.00</u>	<u>527</u>	<u>100.00</u>	<u>1303</u>	<u>100.00</u>
ค่าเฉลี่ย		2.89		2.66		2.81		2.77	
S.D.		1.405		1.387		1.414		1.404	
ระดับความเห็นอิทธิพล		ปานกลาง		ปานกลาง		ปานกลาง		ปานกลาง	
การลดแลก แจกแถม	มีอิทธิพลน้อยที่สุด	80	30.19	164	32.09	141	26.76	385	29.55
	มีอิทธิพลน้อย	37	13.96	91	17.81	89	16.89	217	16.65
	มีอิทธิพลปานกลาง	65	24.53	100	19.57	136	25.81	301	23.10
	มีอิทธิพลมาก	34	12.83	98	19.18	82	15.56	214	16.42
	มีอิทธิพลมากที่สุด	49	18.49	58	11.35	79	14.99	186	14.27
	รวม	<u>265</u>	<u>100.00</u>	<u>511</u>	<u>100.00</u>	<u>527</u>	<u>100.00</u>	<u>1303</u>	<u>100.00</u>
ค่าเฉลี่ย		2.75		2.60		2.75		2.69	
S.D.		1.471		1.397		1.391		1.411	
ระดับความเห็นอิทธิพล		ปานกลาง		น้อย		ปานกลาง		ปานกลาง	

จากข้อมูลในตารางที่ 7 สามารถอธิบายเป็นแผนภูมิแสดงสัดส่วนนักเรียนที่เคยเลือกซื้อ เลือกกินอาหารเสริม เพื่อบำรุงสมอง เพิ่มความจำ ลดความอ่อน ช่วยให้มีผิวขาว และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคอาหารเสริม ดังแผนภูมิ ดังนี้

แผนภูมิที่ 7 แสดงสัดส่วนนักเรียนที่เคยเลือกซื้อ เลือกกินอาหารเสริม และค่าเฉลี่ยของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคอาหารเสริม

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคขนมขบเคี้ยว แอมเบอร์เกอร์ พิชซ่า บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป พบว่า นักเรียนที่เคยเลือกซื้อ เลือกกินขนมขบเคี้ยว แอมเบอร์เกอร์ พิชซ่า บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป มีร้อยละ 97.80 ขณะที่ไม่เคยซื้อ ไม่เคยกินมีร้อยละ 2.20 และปัจจัยที่ระบุว่ามอิทธิพลต่อการซื้อ การกินขนมขบเคี้ยว แอมเบอร์เกอร์ พิชซ่า บะหมี่กึ่งสำเร็จรูปของนักเรียนที่เคยเลือกซื้อ เลือกกินส่วนใหญ่มี

อิทธิพลระดับปานกลาง ได้แก่ บุคคลในบ้าน เพื่อน โฆษณา และการลดแลกแจกแถม ตามลำดับ ส่วน
ครู/โรงเรียนมีอิทธิพลน้อยต่อการเลือกซื้อ เลือกกินของนักเรียนกลุ่มนี้ ดังตารางต่อไปนี้

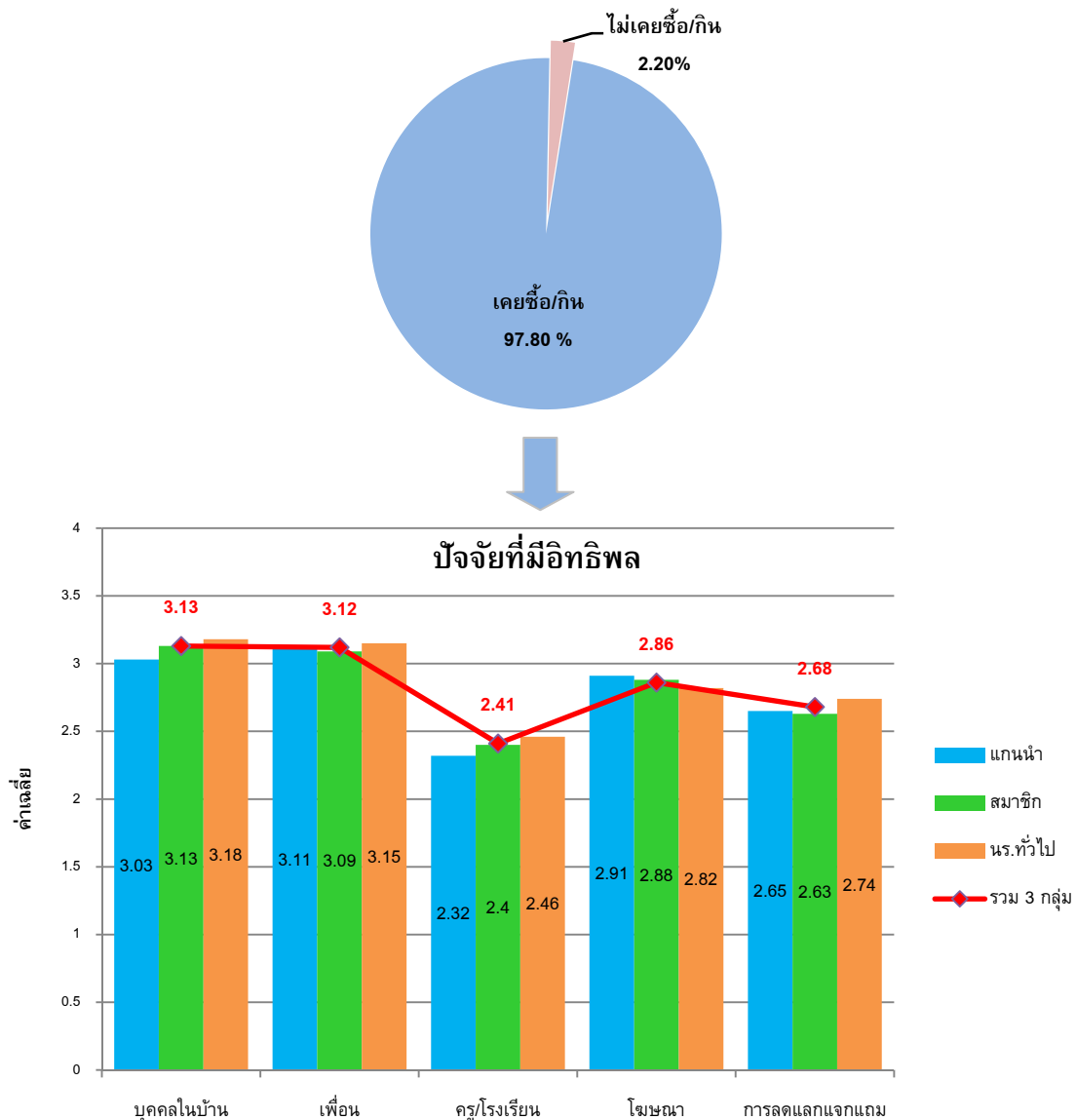
ตารางที่ 8 : ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคขนมขบเคี้ยว แสมเบอร์เกอร์ พิซซ่า บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป

		สถานภาพ						รวม	
		แกนนำ อย. น้อย		สมาชิก อย. น้อย		ไม่ได้เป็นสมาชิก		จำนวน	ร้อยละ
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
การเลือกซื้อ เลือกกินขนมขบเคี้ยว แสมเบอร์เกอร์ พิซซ่า บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป									
เคยซื้อ/กิน		396	99.00	776	97.00	784	98.00	1956	97.80
ไม่เคยซื้อ/กิน		4	1.00	24	3.00	16	2.00	44	2.20
รวม		400	100.00	800	100.00	800	100.00	2000	100.00
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการซื้อ การกินขนมขบเคี้ยว แสมเบอร์เกอร์ พิซซ่า บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป									
บุคคลในบ้าน	มีอิทธิพลน้อยที่สุด	52	13.13	95	12.24	83	10.59	230	11.76
	มีอิทธิพลน้อย	68	17.17	122	15.72	130	16.58	320	16.36
	มีอิทธิพลปานกลาง	141	35.61	267	34.41	270	34.44	678	34.66
	มีอิทธิพลมาก	85	21.46	169	21.78	168	21.43	422	21.57
	มีอิทธิพลมากที่สุด	50	12.63	123	15.85	133	16.96	306	15.64
	รวม	396	100.00	776	100.00	784	100.00	1956	100.00
ค่าเฉลี่ย		3.03		3.13		3.18		3.13	
S.D.		1.191		1.218		1.205		1.208	
ระดับความเห็นมีอิทธิพล		ปานกลาง		ปานกลาง		ปานกลาง		ปานกลาง	
เพื่อน	มีอิทธิพลน้อยที่สุด	60	15.15	116	14.95	107	13.65	283	14.47
	มีอิทธิพลน้อย	66	16.67	128	16.49	130	16.58	324	16.56
	มีอิทธิพลปานกลาง	95	23.99	200	25.77	193	24.62	488	24.95
	มีอิทธิพลมาก	119	30.05	232	29.90	247	31.51	598	30.57
	มีอิทธิพลมากที่สุด	56	14.14	100	12.89	107	13.65	263	13.45
	รวม	396	100.00	776	100.00	784	100.00	1956	100.00
ค่าเฉลี่ย		3.11		3.09		3.15		3.12	
S.D.		1.277		1.253		1.246		1.255	
ระดับความเห็นมีอิทธิพล		ปานกลาง		ปานกลาง		ปานกลาง		ปานกลาง	

ตารางที่ 8 : ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคขนมขบเคี้ยว แสมเบอร์เกอร์ พิซซ่า บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป (ต่อ)

		สถานภาพ						รวม	
		แกนนำ อย. น้อย		สมาชิก อย. น้อย		ไม่ได้เป็นสมาชิก		จำนวน	ร้อยละ
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ครู/โรงเรียน	มีอิทธิพลน้อยที่สุด	137	34.60	262	33.76	262	33.42	661	33.79
	มีอิทธิพลน้อย	81	20.45	171	22.04	148	18.88	400	20.45
	มีอิทธิพลปานกลาง	107	27.02	174	22.42	189	24.11	470	24.03
	มีอิทธิพลมาก	55	13.89	112	14.43	120	15.31	287	14.67
	มีอิทธิพลมากที่สุด	16	4.04	57	7.35	65	8.29	138	7.06
	รวม	396	100.00	776	100.00	784	100.00	1956	100.00
ค่าเฉลี่ย		2.32		2.40		2.46		2.41	
S.D.		1.198		1.283		1.313		1.279	
ระดับความเห็นมีอิทธิพล		น้อย		น้อย		น้อย		น้อย	
โฆษณา	มีอิทธิพลน้อยที่สุด	92	23.23	190	24.48	190	24.23	472	24.13
	มีอิทธิพลน้อย	75	18.94	133	17.14	152	19.39	360	18.40
	มีอิทธิพลปานกลาง	74	18.69	162	20.88	172	21.94	408	20.86
	มีอิทธิพลมาก	88	22.22	159	20.49	146	18.62	393	20.09
	มีอิทธิพลมากที่สุด	67	16.92	132	17.01	124	15.82	323	16.51
	รวม	396	100.00	776	100.00	784	100.00	1956	100.00
ค่าเฉลี่ย		2.91		2.88		2.82		2.86	
S.D.		1.419		1.423		1.398		1.412	
ระดับความเห็นมีอิทธิพล		ปานกลาง		ปานกลาง		ปานกลาง		ปานกลาง	
การลดแลก แจกแถม	มีอิทธิพลน้อยที่สุด	135	34.09	255	32.86	226	28.83	616	31.49
	มีอิทธิพลน้อย	65	16.41	128	16.49	148	18.88	341	17.43
	มีอิทธิพลปานกลาง	57	14.39	141	18.17	143	18.24	341	17.43
	มีอิทธิพลมาก	82	20.71	155	19.97	138	17.60	375	19.17
	มีอิทธิพลมากที่สุด	57	14.39	97	12.50	129	16.45	283	14.47
	รวม	396	100.00	776	100.00	784	100.00	1956	100.00
ค่าเฉลี่ย		2.65		2.63		2.74		2.68	
S.D.		1.481		1.429		1.453		1.450	
ระดับความเห็นมีอิทธิพล		ปานกลาง		ปานกลาง		ปานกลาง		ปานกลาง	

จากข้อมูลในตารางที่ 8 สามารถอธิบายเป็นแผนภูมิแสดงสัดส่วนนักเรียนที่เคยเลือกซื้อเลือกกินขนมขบเคี้ยว แอมเบอร์เกอร์ พิซซ่า บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคขนมขบเคี้ยว แอมเบอร์เกอร์ พิซซ่า บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ดังแผนภูมิ ดังนี้

แผนภูมิที่ 8 แสดงสัดส่วนนักเรียนที่เคยเลือกซื้อเลือกกินขนมขบเคี้ยว แอมเบอร์เกอร์ พิซซ่า บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป และค่าเฉลี่ยของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคอาหารดังกล่าว

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคน้ำอัดลม เครื่องดื่มรสหวาน พบว่า นักเรียนที่เคยเลือกซื้อ เลือกดื่มน้ำอัดลม เครื่องดื่มรสหวานมีร้อยละ 96.70 ขณะที่ไม่เคยซื้อ ไม่เคยดื่มน้ำอัดลม เครื่องดื่มรสหวานของนักเรียนที่เคยเลือกซื้อ และปัจจัยที่ระบุว่ามีอิทธิพลต่อการซื้อ การดื่มน้ำอัดลม เครื่องดื่มรสหวานของนักเรียนที่เคยเลือกซื้อ

เลือกดื่มส่วนใหญ่มีอิทธิพลระดับปานกลาง ได้แก่ เพื่อน บุคคลในบ้าน โฆษณา และการลดแลกแจกแถม ตามลำดับ ส่วนครู/โรงเรียนมีอิทธิพลน้อยต่อการเลือกซื้อ เลือกดื่มน้ำอัดลม เครื่องดื่มรสหวานของ นักเรียนกลุ่มนี้ ดังตารางต่อไปนี้

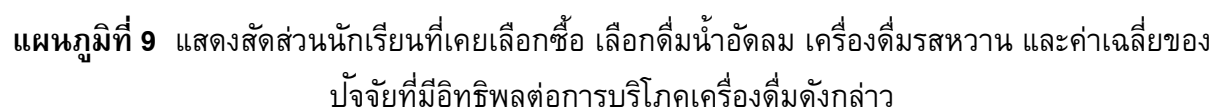
ตารางที่ 9 : ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคน้ำอัดลม เครื่องดื่มรสหวาน

		สถานภาพ						รวม	
		แกนนำ อย. น้อย		สมาชิก อย. น้อย		ไม่ได้เป็นสมาชิก		จำนวน	ร้อยละ
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
การเลือกซื้อ เลือกดื่มน้ำอัดลม เครื่องดื่มรสหวาน									
เคยซื้อ/ดื่ม		392	98.00	763	95.38	779	97.38	1934	96.70
ไม่เคยซื้อ/ดื่ม		8	2.00	37	4.62	21	2.62	66	3.30
รวม		400	100.00	800	100.00	800	100.00	2000	100.00
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการซื้อ การดื่มน้ำอัดลม เครื่องดื่มรสหวาน									
บุคคลในบ้าน	มีอิทธิพลน้อยที่สุด	65	16.58	121	15.86	121	15.53	307	15.87
	มีอิทธิพลน้อย	65	16.58	113	14.81	110	14.12	288	14.89
	มีอิทธิพลปานกลาง	107	27.30	228	29.88	226	29.01	561	29.01
	มีอิทธิพลมาก	87	22.19	173	22.67	177	22.72	437	22.60
	มีอิทธิพลมากที่สุด	68	17.35	128	16.78	145	18.61	341	17.63
	รวม	392	100.00	763	100.00	779	100.00	1934	100.00
ค่าเฉลี่ย		3.07		3.10		3.15		3.11	
S.D.		1.321		1.293		1.309		1.305	
ระดับความเห็นมีอิทธิพล		ปานกลาง		ปานกลาง		ปานกลาง		ปานกลาง	
เพื่อน	มีอิทธิพลน้อยที่สุด	71	18.11	128	16.78	120	15.40	319	16.49
	มีอิทธิพลน้อย	41	10.46	89	11.66	97	12.45	227	11.74
	มีอิทธิพลปานกลาง	96	24.49	170	22.28	181	23.23	447	23.11
	มีอิทธิพลมาก	112	28.57	226	29.62	240	30.81	578	29.89
	มีอิทธิพลมากที่สุด	72	18.37	150	19.66	141	18.10	363	18.77
	รวม	392	100.00	763	100.00	779	100.00	1934	100.00
ค่าเฉลี่ย		3.19		3.24		3.24		3.23	
S.D.		1.349		1.348		1.311		1.333	
ระดับความเห็นมีอิทธิพล		ปานกลาง		ปานกลาง		ปานกลาง		ปานกลาง	

ตารางที่ 9 : ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคน้ำอัดลม เครื่องดื่มรสหวาน (ต่อ)

		สถานภาพ						รวม	
		แกนนำ อย. น้อย		สมาชิก อย. น้อย		ไม่ได้เป็นสมาชิก		จำนวน	ร้อยละ
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ครู/โรงเรียน	มีอิทธิพลน้อยที่สุด	148	37.76	304	39.84	256	32.86	708	36.61
	มีอิทธิพลน้อย	78	19.90	149	19.53	177	22.72	404	20.89
	มีอิทธิพลปานกลาง	89	22.70	156	20.45	171	21.95	416	21.51
	มีอิทธิพลมาก	50	12.76	100	13.11	103	13.22	253	13.08
	มีอิทธิพลมากที่สุด	27	6.89	54	7.08	72	9.24	153	7.91
	รวม	392	100.00	763	100.00	779	100.00	1934	100.00
ค่าเฉลี่ย		2.31		2.28		2.43		2.35	
S.D.		1.281		1.299		1.313		1.302	
ระดับความเห็นมีอิทธิพล		น้อย		น้อย		น้อย		น้อย	
โฆษณา	มีอิทธิพลน้อยที่สุด	109	27.81	183	23.98	199	25.55	491	25.39
	มีอิทธิพลน้อย	51	13.01	115	15.07	123	15.79	289	14.94
	มีอิทธิพลปานกลาง	63	16.07	139	18.22	160	20.54	362	18.72
	มีอิทธิพลมาก	92	23.47	174	22.80	165	21.18	431	22.29
	มีอิทธิพลมากที่สุด	77	19.64	152	19.92	132	16.94	361	18.67
	รวม	392	100.00	763	100.00	779	100.00	1934	100.00
ค่าเฉลี่ย		2.94		3.00		2.88		2.94	
S.D.		1.505		1.462		1.435		1.460	
ระดับความเห็นมีอิทธิพล		ปานกลาง		ปานกลาง		ปานกลาง		ปานกลาง	
การลดแลก แจกแถม	มีอิทธิพลน้อยที่สุด	142	36.22	270	35.39	242	31.07	654	33.82
	มีอิทธิพลน้อย	40	10.20	114	14.94	116	14.89	270	13.96
	มีอิทธิพลปานกลาง	64	16.33	132	17.30	152	19.51	348	17.99
	มีอิทธิพลมาก	75	19.13	133	17.43	127	16.30	335	17.32
	มีอิทธิพลมากที่สุด	71	18.11	114	14.94	142	18.23	327	16.91
	รวม	392	100.00	763	100.00	779	100.00	1934	100.00
ค่าเฉลี่ย		2.73		2.62		2.76		2.70	
S.D.		1.549		1.481		1.493		1.500	
ระดับความเห็นมีอิทธิพล		ปานกลาง		ปานกลาง		ปานกลาง		ปานกลาง	

Category	Percentage
เคยซื้อ/ดื่ม (Used/Bought)	96.70 %
ไม่เคยซื้อ/ดื่ม (Never used/Bought)	3.30 %

4. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคยา พบว่า นักเรียนที่เคยเลือกซื้อยา กินยามีร้อยละ 86.85 ขณะที่ไม่เคยซื้อ ไม่เคยกินมีร้อยละ 13.15 และปัจจัยที่ระบุว่ามียิทธิพลต่อการซื้อ การกินยาของนักเรียนที่เคยเลือกซื้อยา กินยาในระดับมาก คือ บุคคลในบ้าน ส่วนที่มีอิทธิพลระดับน้อย ได้แก่ โฆษณา เพื่อน และการลดแลกแจกแถม ส่วนครู/โรงเรียนมีอิทธิพลในระดับปานกลาง ดังตารางต่อไปนี้

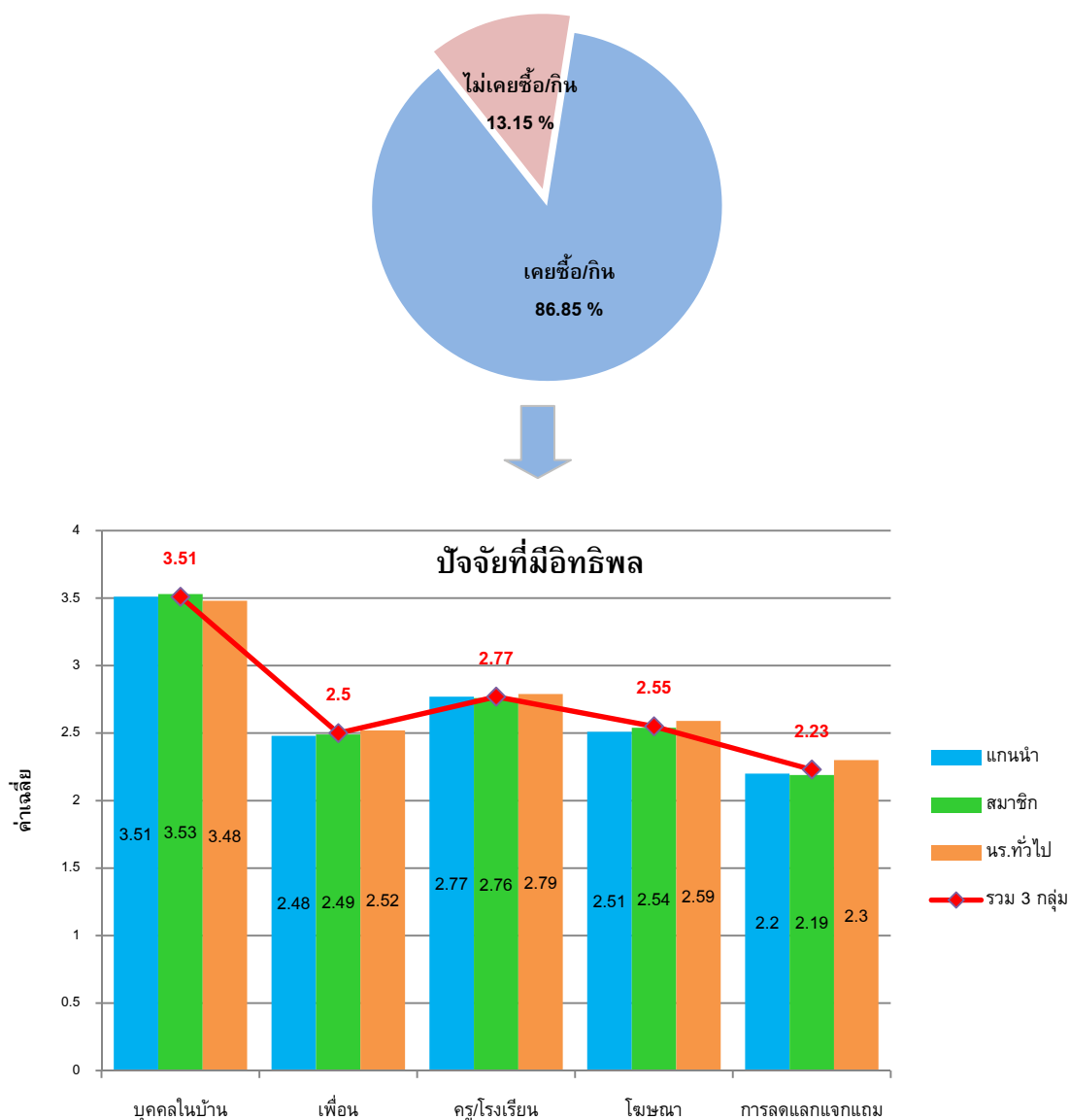
ตารางที่ 10 : ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคยา

		สถานภาพ						รวม	
		แกนนำ อย. น้อย		สมาชิก อย. น้อย		ไม่ได้เป็นสมาชิก		จำนวน	ร้อยละ
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
การเลือกซื้อยา/กินยา									
เคยซื้อ/กิน		346	86.50	688	86.00	703	87.88	1737	86.85
ไม่เคยซื้อ/กิน		54	13.50	112	14.00	97	12.12	263	13.15
รวม		400	100.00	800	100.00	800	100.00	2000	100.00
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการซื้อยา/กินยา									
บุคคลในบ้าน	มีอิทธิพลน้อยที่สุด	39	11.27	52	7.56	64	9.10	155	8.92
	มีอิทธิพลน้อย	27	7.80	80	11.63	71	10.10	178	10.25
	มีอิทธิพลปานกลาง	86	24.86	200	29.07	222	31.58	508	29.25
	มีอิทธิพลมาก	106	30.64	160	23.26	155	22.05	421	24.24
	มีอิทธิพลมากที่สุด	88	25.43	196	28.49	191	27.17	475	27.35
	รวม	346	100.00	688	100.00	703	100.00	1737	100.00
ค่าเฉลี่ย		3.51		3.53		3.48		3.51	
S.D.		1.263		1.228		1.242		1.240	
ระดับความเห็นมีอิทธิพล		มาก		มาก		มาก		มาก	
เพื่อน	มีอิทธิพลน้อยที่สุด	88	25.43	178	25.87	175	24.89	441	25.39
	มีอิทธิพลน้อย	83	23.99	191	27.76	184	26.17	458	26.37
	มีอิทธิพลปานกลาง	109	31.50	170	24.71	198	28.17	477	27.46
	มีอิทธิพลมาก	52	15.03	101	14.68	94	13.37	247	14.22
	มีอิทธิพลมากที่สุด	14	4.05	48	6.98	52	7.40	114	6.56
	รวม	346	100.00	688	100.00	703	100.00	1737	100.00
ค่าเฉลี่ย		2.48		2.49		2.52		2.50	
S.D.		1.143		1.217		1.209		1.199	
ระดับความเห็นมีอิทธิพล		น้อย		น้อย		น้อย		น้อย	

ตารางที่ 10 : ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคยา (ต่อ)

		สถานภาพ						รวม	
		แกนนำ อย. น้อย		สมาชิก อย. น้อย		ไม่ได้เป็นสมาชิก		จำนวน	ร้อยละ
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ครู/โรงเรียน	มีอิทธิพลน้อยที่สุด	82	23.70	158	22.97	150	21.34	390	22.45
	มีอิทธิพลน้อย	40	11.56	142	20.64	137	19.49	319	18.36
	มีอิทธิพลปานกลาง	125	36.13	180	26.16	208	29.59	513	29.53
	มีอิทธิพลมาก	73	21.10	124	18.02	127	18.07	324	18.65
	มีอิทธิพลมากที่สุด	26	7.51	84	12.21	81	11.52	191	11.00
	รวม	346	100.00	688	100.00	703	100.00	1737	100.00
ค่าเฉลี่ย		2.77		2.76		2.79		2.77	
S.D.		1.236		1.318		1.284		1.288	
ระดับความเห็นมีอิทธิพล		ปานกลาง		ปานกลาง		ปานกลาง		ปานกลาง	
โฆษณา	มีอิทธิพลน้อยที่สุด	113	32.66	222	32.27	227	32.29	562	32.35
	มีอิทธิพลน้อย	81	23.41	127	18.46	126	17.92	334	19.23
	มีอิทธิพลปานกลาง	58	16.76	153	22.24	141	20.06	352	20.26
	มีอิทธิพลมาก	51	14.74	119	17.30	123	17.50	293	16.87
	มีอิทธิพลมากที่สุด	43	12.43	67	9.74	86	12.23	196	11.28
	รวม	346	100.00	688	100.00	703	100.00	1737	100.00
ค่าเฉลี่ย		2.51		2.54		2.59		2.55	
S.D.		1.396		1.352		1.405		1.382	
ระดับความเห็นมีอิทธิพล		น้อย		น้อย		น้อย		น้อย	
การลดแลก แจกแถม	มีอิทธิพลน้อยที่สุด	163	47.11	313	45.49	293	41.68	769	44.27
	มีอิทธิพลน้อย	62	17.92	123	17.88	126	17.92	311	17.90
	มีอิทธิพลปานกลาง	51	14.74	117	17.01	140	19.91	308	17.73
	มีอิทธิพลมาก	30	8.67	79	11.48	70	9.96	179	10.31
	มีอิทธิพลมากที่สุด	40	11.56	56	8.14	74	10.53	170	9.79
	รวม	346	100.00	688	100.00	703	100.00	1737	100.00
ค่าเฉลี่ย		2.20		2.19		2.30		2.23	
S.D.		1.405		1.336		1.370		1.364	
ระดับความเห็นมีอิทธิพล		น้อย		น้อย		น้อย		น้อย	

จากข้อมูลในตารางที่ 10 สามารถอธิบายเป็นแผนภูมิแสดงสัดส่วนนักเรียนที่เคยเลือกซื้อเลือกกินยา และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคยา ดังแผนภูมิ ดังนี้

แผนภูมิที่ 10 แสดงสัดส่วนนักเรียนที่เคยเลือกซื้อเลือกกินยา และค่าเฉลี่ยของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคยา

5. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการซื้อ/ใช้เครื่องสำอาง พบว่า นักเรียนที่เคยเลือกซื้อเลือกใช้เครื่องสำอาง เช่น แป้ง ครีมบำรุงผิว ครีมกันแดด น้ำหอม น้ำยาระงับกลิ่นกายมีร้อยละ 87.25 ขณะที่ไม่เคยซื้อ ไม่เคยใช้มีร้อยละ 12.75 และปัจจัยที่ระบุว่ามีอิทธิพลต่อการซื้อ การใช้เครื่องสำอางของนักเรียน

ที่เคยเลือกซื้อ เลือกใช้ส่วนใหญ่มีอิทธิพลระดับปานกลาง ได้แก่ บุคคลในบ้าน โฆษณา ครู/โรงเรียน และเพื่อน ตามลำดับ ส่วนการลดแลกแจกแถมมีอิทธิพลน้อยต่อการเลือกซื้อ เลือกใช้เครื่องสำอางของนักเรียน ดังตารางต่อไปนี้

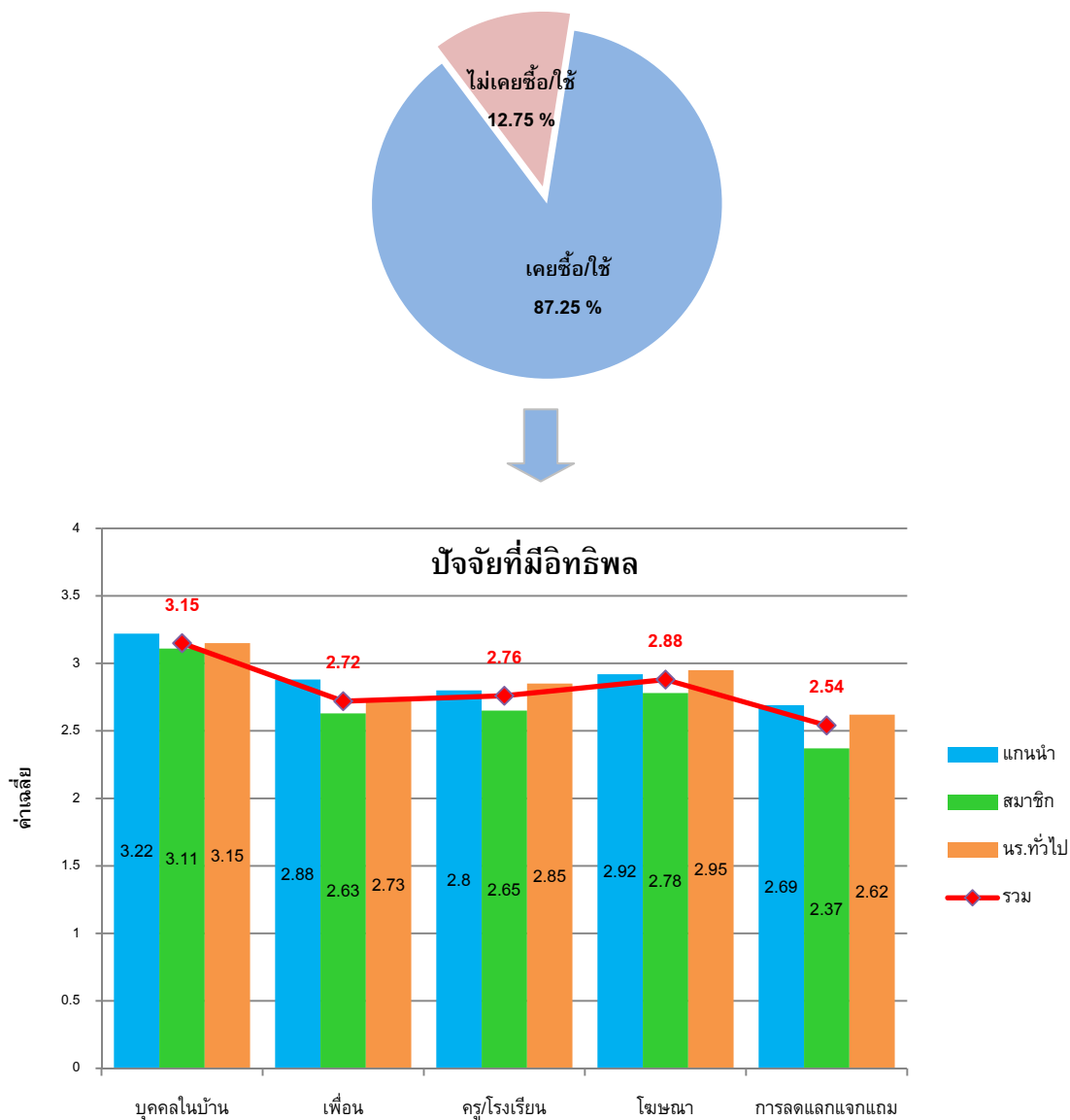
ตารางที่ 11 : ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการซื้อ/ใช้เครื่องสำอาง

		สถานภาพ						รวม	
		แกนนำ อย. น้อย		สมาชิก อย. น้อย		ไม่ได้เป็นสมาชิก		จำนวน	ร้อยละ
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
การเลือกซื้อ เลือกใช้เครื่องสำอาง เช่น แป้ง ครีมบำรุงผิว ครีมกันแดด น้ำหอม น้ำยาระงับกลิ่นกาย									
เคยซื้อ/ใช้		356	89.00	704	88.00	685	85.63	1745	87.25
ไม่เคยซื้อ/ใช้		44	11.00	96	12.00	115	14.37	255	12.75
รวม		400	100.00	800	100.00	800	100.00	2000	100.00
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการซื้อ/ใช้เครื่องสำอาง เช่น แป้ง ครีมบำรุงผิว ครีมกันแดด น้ำหอม น้ำยาระงับกลิ่นกาย									
บุคคลในบ้าน	มีอิทธิพลน้อยที่สุด	45	12.64	119	16.90	102	14.89	266	15.24
	มีอิทธิพลน้อย	51	14.33	98	13.92	100	14.60	249	14.27
	มีอิทธิพลปานกลาง	103	28.93	199	28.27	201	29.34	503	28.83
	มีอิทธิพลมาก	95	26.69	162	23.01	154	22.48	411	23.55
	มีอิทธิพลมากที่สุด	62	17.42	126	17.90	128	18.69	316	18.11
	รวม	356	100.00	704	100.00	685	100.00	1745	100.00
ค่าเฉลี่ย		3.22		3.11		3.15		3.15	
S.D.		1.253		1.323		1.301		1.300	
ระดับความเห็นอิทธิพล		ปานกลาง		ปานกลาง		ปานกลาง		ปานกลาง	
เพื่อน	มีอิทธิพลน้อยที่สุด	82	23.03	196	27.84	171	24.96	449	25.73
	มีอิทธิพลน้อย	64	17.98	145	20.60	128	18.69	337	19.31
	มีอิทธิพลปานกลาง	76	21.35	156	22.16	184	26.86	416	23.84
	มีอิทธิพลมาก	82	23.03	137	19.46	119	17.37	338	19.37
	มีอิทธิพลมากที่สุด	52	14.61	70	9.94	83	12.12	205	11.75
	รวม	356	100.00	704	100.00	685	100.00	1745	100.00
ค่าเฉลี่ย		2.88		2.63		2.73		2.72	
S.D.		1.381		1.333		1.332		1.345	
ระดับความเห็นอิทธิพล		ปานกลาง		ปานกลาง		ปานกลาง		ปานกลาง	

ตารางที่ 11 : ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการซื้อ/ใช้เครื่องสำอาง (ต่อ)

		สถานภาพ						รวม	
		แกนนำ อย. น้อย		สมาชิก อย. น้อย		ไม่ได้เป็นสมาชิก		จำนวน	ร้อยละ
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ครู/โรงเรียน	มีอิทธิพลน้อยที่สุด	82	23.03	210	29.83	159	23.21	451	25.85
	มีอิทธิพลน้อย	59	16.57	106	15.06	102	14.89	267	15.30
	มีอิทธิพลปานกลาง	103	28.93	181	25.71	192	28.03	476	27.28
	มีอิทธิพลมาก	73	20.51	135	19.18	145	21.17	353	20.23
	มีอิทธิพลมากที่สุด	39	10.96	72	10.23	87	12.70	198	11.35
	รวม	<u>356</u>	<u>100.00</u>	<u>704</u>	<u>100.00</u>	<u>685</u>	<u>100.00</u>	<u>1745</u>	<u>100.00</u>
ค่าเฉลี่ย		2.80		2.65		2.85		2.76	
S.D.		1.302		1.351		1.333		1.336	
ระดับความเห็นมีอิทธิพล		ปานกลาง		ปานกลาง		ปานกลาง		ปานกลาง	
โฆษณา	มีอิทธิพลน้อยที่สุด	91	25.56	199	28.27	167	24.38	457	26.19
	มีอิทธิพลน้อย	63	17.70	120	17.05	108	15.77	291	16.68
	มีอิทธิพลปานกลาง	55	15.45	136	19.32	137	20.00	328	18.80
	มีอิทธิพลมาก	77	21.63	135	19.18	139	20.29	351	20.11
	มีอิทธิพลมากที่สุด	70	19.66	114	16.19	134	19.56	318	18.22
	รวม	<u>356</u>	<u>100.00</u>	<u>704</u>	<u>100.00</u>	<u>685</u>	<u>100.00</u>	<u>1745</u>	<u>100.00</u>
ค่าเฉลี่ย		2.92		2.78		2.95		2.88	
S.D.		1.484		1.447		1.456		1.459	
ระดับความเห็นมีอิทธิพล		ปานกลาง		ปานกลาง		ปานกลาง		ปานกลาง	
การลดแลก แจกแถม	มีอิทธิพลน้อยที่สุด	123	34.55	290	41.19	217	31.68	630	36.10
	มีอิทธิพลน้อย	52	14.61	124	17.61	120	17.52	296	16.96
	มีอิทธิพลปานกลาง	52	14.61	106	15.06	147	21.46	305	17.48
	มีอิทธิพลมาก	70	19.66	108	15.34	105	15.33	283	16.22
	มีอิทธิพลมากที่สุด	59	16.57	76	10.80	96	14.01	231	13.24
	รวม	<u>356</u>	<u>100.00</u>	<u>704</u>	<u>100.00</u>	<u>685</u>	<u>100.00</u>	<u>1745</u>	<u>100.00</u>
ค่าเฉลี่ย		2.69		2.37		2.62		2.54	
S.D.		1.516		1.419		1.421		1.446	
ระดับความเห็นมีอิทธิพล		ปานกลาง		น้อย		ปานกลาง		น้อย	

จากข้อมูลในตารางที่ 11 สามารถอธิบายเป็นแผนภูมิแสดงสัดส่วนนักเรียนที่เคยเลือกซื้อ เลือกใช้เครื่องสำอาง และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอุปโภคเครื่องสำอาง ดังแผนภูมิ ดังนี้

แผนภูมิที่ 11 แสดงสัดส่วนนักเรียนที่เคยเลือกซื้อ เลือกใช้เครื่องสำอาง และค่าเฉลี่ยของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอุปโภคเครื่องสำอาง

ตอนที่ 6 รูปแบบกิจกรรมในโครงการ ออย.น้อย ที่น่าสนใจ

จากการสอบถามถึงรูปแบบกิจกรรมในโครงการ ออย.น้อยที่นักเรียนสนใจ พบว่า รูปแบบกิจกรรมที่นักเรียนทั้ง 3 กลุ่มสนใจและเลือกเป็นอันดับ 1 ได้แก่ ค่ายกิจกรรม ร้อยละ 63.50 และรูปแบบกิจกรรมที่สนใจและเลือกเป็นอันดับ 2 ได้แก่ การประกวดแต่ง/ร้องเพลง ร้อยละ 24.65 ส่วนกิจกรรมที่นักเรียนส่วนใหญ่ไม่สนใจและไม่เลือก คือ กิจกรรมประกวดทอล์กโชว์ ร้อยละ 90.20 ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 12 : รูปแบบกิจกรรมในโครงการ ออย.น้อยที่น่าสนใจ

		สถานภาพ						รวม	
		แกนนำ ออย. น้อย		สมาชิก ออย. น้อย		ไม่ได้เป็นสมาชิก		จำนวน	ร้อยละ
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ค่ายกิจกรรม	ไม่เลือก	89	22.25	185	23.13	242	30.25	516	25.80
	เลือกเป็นอันดับ 1	269	67.25	530	66.25	471	58.88	1270	63.50
	เลือกเป็นอันดับ 2	42	10.50	85	10.63	87	10.88	214	10.70
	รวม	400	100.00	800	100.00	800	100.00	2000	100.00
ประกวดयो/โต้ว่าที่	ไม่เลือก	353	88.25	708	88.50	719	89.88	1780	89.00
	เลือกเป็นอันดับ 1	11	2.75	16	2.00	17	2.13	44	2.20
	เลือกเป็นอันดับ 2	36	9.00	76	9.50	64	8.00	176	8.80
	รวม	400	100.00	800	100.00	800	100.00	2000	100.00
ประกวดแต่ง/ร้อง	ไม่เลือก	276	69.00	508	63.50	486	60.75	1270	63.50
เพลง	เลือกเป็นอันดับ 1	33	8.25	83	10.38	121	15.13	237	11.85
	เลือกเป็นอันดับ 2	91	22.75	209	26.13	193	24.13	493	24.65
	รวม	400	100.00	800	100.00	800	100.00	2000	100.00
ประกวดดีเจ(จัด	ไม่เลือก	357	89.25	715	89.38	701	87.63	1773	88.65
รายการทางวิทยุ)	เลือกเป็นอันดับ 1	11	2.75	28	3.50	23	2.88	62	3.10
	เลือกเป็นอันดับ 2	32	8.00	57	7.13	76	9.50	165	8.25
	รวม	400	100.00	800	100.00	800	100.00	2000	100.00
ประกวดคลิป	ไม่เลือก	351	87.75	709	88.63	688	86.00	1748	87.40
วิดีโอ	เลือกเป็นอันดับ 1	9	2.25	23	2.88	28	3.50	60	3.00
	เลือกเป็นอันดับ 2	40	10.00	68	8.50	84	10.50	192	9.60
	รวม	400	100.00	800	100.00	800	100.00	2000	100.00

ตารางที่ 12 : รูปแบบกิจกรรมในโครงการ อย.น้อยที่น่าสนใจ (ต่อ)

	สถานภาพ						รวม	
	แกนนำ อย. น้อย		สมาชิก อย. น้อย		ไม่ได้เป็นสมาชิก		จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ประกวดทอล์กโชว์ ไม่เลือก	364	91.00	732	91.50	708	88.50	1804	90.20
เลือกเป็นอันดับ 1	5	1.25	17	2.13	27	3.38	49	2.45
เลือกเป็นอันดับ 2	31	7.75	51	6.38	65	8.13	147	7.35
รวม	400	100.00	800	100.00	800	100.00	2000	100.00
ประกวดสื่อก ไม่เลือก	315	78.75	661	82.63	650	81.25	1626	81.30
ประชาสัมพันธ์ เลือกเป็นอันดับ 1	29	7.25	45	5.63	44	5.50	118	5.90
โครงการ อย.น้อย เลือกเป็นอันดับ 2	56	14.00	94	11.75	106	13.25	256	12.80
รวม	400	100.00	800	100.00	800	100.00	2000	100.00

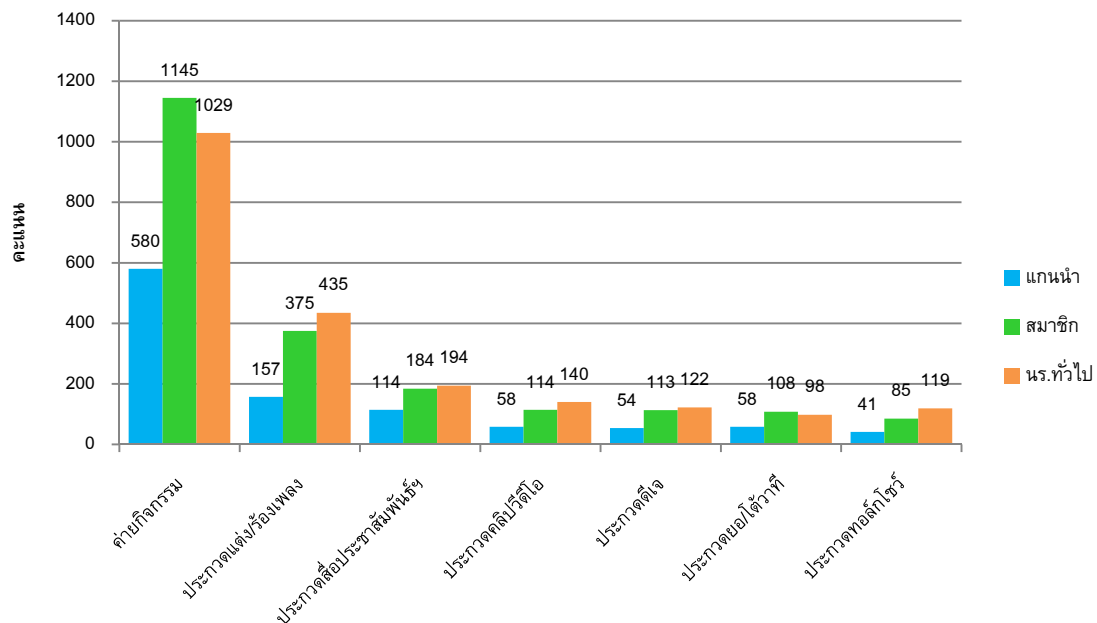
เมื่อนำแต่ละกิจกรรมมาคิดเป็นคะแนน โดยกำหนดให้ การเลือกเป็นอันดับ 1 มีค่าเป็น 2 คะแนน การเลือกเป็นอันดับ 2 มีค่าเป็น 1 คะแนน และไม่เลือก มีค่าเป็น 0 คะแนน พบว่า ผลลัพธ์ที่ได้มีรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 13 : รูปแบบกิจกรรมในโครงการ อย.น้อยที่น่าสนใจเมื่อคิดเป็นค่าคะแนน

กิจกรรม	สถานภาพ			รวม คะแนน
	แกนนำ อย. น้อย	สมาชิก อย. น้อย	ไม่ได้เป็น สมาชิก	
ค่ายกิจกรรม	580	1145	1029	2754
ประกวดแต่ง/ร้องเพลง	157	375	435	967
ประกวดสื่อบุคคลประชาสัมพันธ์โครงการ อย.น้อย	114	184	194	492
ประกวดคลิปวีดีโอ	58	114	140	312
ประกวดดีเจ(จัดรายการทางวิทยุ)	54	113	122	289
ประกวดโย/ไต่ราว	58	108	98	264
ประกวดทอล์กโชว์	41	85	119	245

จากตารางที่ 13 พบว่า กิจกรรมที่นักเรียน อย.น้อยสนใจสอดคล้องกับผลในตารางที่ 12 คือ กิจกรรมประเภทค่ายกิจกรรมมีคะแนนสูงสุด รองลงมาเป็นกิจกรรมประเภทประกวดแต่ง/ร้องเพลง และอันดับ 3 กิจกรรมประเภทประกวดสื่อบุคคลประชาสัมพันธ์โครงการ อย.น้อย ส่วนกิจกรรมประเภทประกวด

ทอล์กโชว์มีคะแนนน้อยที่สุด และสามารถอธิบายเป็นแผนภูมิแสดงรูปแบบกิจกรรมในโครงการ อย.น้อย ที่นักเรียน อย.น้อยสนใจ ดังแผนภูมิ ดังนี้

แผนภูมิที่ 12 แสดงรูปแบบกิจกรรมในโครงการ อย.น้อยที่นักเรียน อย.น้อยสนใจ

ทั้งนี้ นักเรียนกลุ่มที่เลือกและจัดอันดับกิจกรรมที่ตนเองสนใจและอยากให้จัดกิจกรรมเหล่านั้นขึ้นได้รายละเอียดของกิจกรรมที่เลือกไว้ ดังนี้

ค่ายกิจกรรม ควรมีรายละเอียด ประกอบด้วย การเข้าค่ายพักแรมกับรุ่นพี่และกับโรงเรียนอื่นๆเพื่อร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ ของ อย.น้อย การอบรมให้ความรู้ด้านอาหาร ยา และการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพ การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับ อ.ย. น้อย ให้เล่นเกม หาความรู้เป็นฐานต่างๆ ร่วมกับโรงเรียนอื่น การเข้าค่ายอบรมกิจกรรมให้ความรู้ในเรื่องสารปนเปื้อนในอาหารและยา การเข้าค่ายพาไปดูงานการผลิตสินค้าต่างๆตามโรงงาน การอบรมการทำอาหารให้ถูกสุขลักษณะ เป็นต้น

ประกวดขงได้วาที รายละเอียดหัวข้อที่ควรจัดให้มีการประกวด เช่น อาหารที่มีประโยชน์กับอาหารที่ไม่มีประโยชน์ คุณค่าของอาหารหลัก 5 หมู่ และอาหารขยะ การเลือกซื้อเลือกใช้เครื่องสำอางการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ การใช้เครื่องสำอางจากธรรมชาติดีกว่าตามท้องตลาด ประโยชน์และโทษของเครื่องสำอางในอินเทอร์เน็ต การเลือกซื้อยาทางอินเทอร์เน็ตมีผลดีผลเสียอย่างไร เป็นต้น

ประกวดแต่ง/ร้องเพลง รายละเอียด เช่น ประกวดแต่งเพลงเกี่ยวกับ อย.น้อยหรือความรู้เกี่ยวกับอาหารและยาในโครงการ อย.น้อย แข่งขันร้องเพลง อย. น้อย หรือเพลงที่เกี่ยวกับความรู้เรื่องสุขภาพ การรับประทานอาหารและยา (การแปรงฟัน การล้างมือ การออกกำลังกาย) ประกวดร้องเพลงและมีเต้นเกี่ยวกับอ.ย.น้อย ประกวดร้องเพลงที่กำลังฮิต ได้แก่ เพลงขจัดใจ เพลงแว่นฟ้อหล่อเพี้ยว

เพลงกาโว เพลงชักกระตัก เพลงอย่ามโน ฯลฯ ประกาดร้องเพลงลูกทุ่ง ประกาดร้องเพลงสตริง ประกาดวงดนตรีโฟล์กซอง เป็นต้น

ประกาดดีเจ (จัดรายการทางวิทยุ) รายละเอียด เช่น ประกาดคัดเลือกดีเจจัดรายการวิทยุ ดีเจพูดให้ความรู้เกี่ยวกับ อ.ย.น้อย การไช้ยา เครื่องสำอาง เปิดเพลงที่เกี่ยวกับอาหารและยา และตอบคำถามแจกของรางวัล ประกาดการจัดรายการวิทยุเปิดเพลงที่เป็นเสียงตามสายตอนกลางวันในโรงเรียน ประกาดจัดรายการเพลงเหมือนรายการสบายดีเรดิโอ เป็นต้น

ประกาดคลิปรีดิโอ รายละเอียด เช่น ประกาดคลิปรีดิโอเกี่ยวกับ อ.ย.น้อย ด้านความรู้ในเรื่องสุขภาพ อาหารที่มีประโยชน์ การเลือกซื้ออาหาร ยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้อง ประกาดทำคลิปการ์ตูนหรือการ์ตูนซูปเปอร์ฮีโร่ที่เกี่ยวกับ อ.ย.น้อยลงเว็บไซต์ซึ่งรางวัล ประกาดคลิประเภทหนังสือที่เกี่ยวกับ อ.ย. การทดสอบสารปนเปื้อนในอาหาร การใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพต่างๆ ทำคลิปรีดิโอเกี่ยวกับกิจกรรมที่สมาชิกอ.ย.น้อยได้เข้าร่วม ประกาดคลิปเต้นที่เกี่ยวกับการรณรงค์ด้านสุขอนามัย เช่น การเต้นเพลงล้างมือ เป็นต้น

ประกาดทอล์กโชว์ รายละเอียด เช่น การพูดในเรื่องความรู้เกี่ยวกับ อ.ย.น้อย การพูดเกี่ยวกับการเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ การใช้ยาที่ถูกต้อง การเลือกซื้อเลือกใช้เครื่องสำอาง การใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพต่างๆ ประกาดทอล์กโชว์แนวตลกที่สอดแทรกความรู้เกี่ยวกับ อ.ย.ร่วมด้วย ประกาดทอล์กโชว์ที่เกี่ยวกับ อ.ย. เป็นภาษาอังกฤษ เป็นต้น

ประกาดสื่อประชาสัมพันธ์โครงการ อ.ย.น้อย รายละเอียด เช่น สื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการ อ.ย.น้อย ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ในเรื่องการรับประทานอาหารปลอดภัย การเลือกซื้อยา การดูวันหมดอายุของสินค้า การเลือกอาหารที่มีตรา อ.ย. การลดเลิกล้างน้ำมันทอดซ้ำ การใช้เครื่องสำอาง สุขอนามัยในโรงเรียน (ล้างมือก่อนกินอาหาร แปรงฟันหลังกินอาหาร) ประกาดทำสื่อเชิญชวนรณรงค์กิจกรรมโครงการ อ.ย.น้อย ประกาดทำสื่อเชิญชวนรณรงค์เกี่ยวกับการบริโภคอาหาร การใช้ยาที่ถูกต้อง ประกาดจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ที่เป็นโครงการนวัตกรรมสื่อคอมพิวเตอร์เกี่ยวกับโครงการ อ.ย.น้อย ประกาดจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบโครงการ จัดทำหนังสือให้ความรู้เกี่ยวกับข่าวสาร อ.ย.น้อย จัดทำสื่อเอกสารแผ่นพับการให้ความรู้เกี่ยวกับ อ.ย.น้อย เติมนรณรงค์ประชาสัมพันธ์ เสียงตามสาย จัดประกวดป้ายความรู้ หรือป้ายนิเทศที่เกี่ยวกับความรู้ของ อ.ย.น้อย การจัดประกวดสมาชิก อ.ย.น้อยให้พูดประชาสัมพันธ์โครงการ อ.ย.น้อย การประกวดอ่านข่าวประชาสัมพันธ์ อ.ย.น้อยในตอนเที่ยง (การกระจายข่าวเสียงตามสาย) ของโรงเรียน

รูปแบบกิจกรรมอื่นๆ เช่น กิจกรรมกายบริหาร การออกกำลังกาย การแข่งขันกีฬา เช่น แข่งฟุตบอล กิจกรรมการเต้นแอโรบิกหรือแข่งขันเต้นเพื่อสุขภาพ กิจกรรมทัศนศึกษานอกสถานที่ตามต่างจังหวัด กิจกรรมการประกวดวาดภาพ กิจกรรมจัดการแสดงละคร กิจกรรมการประกวดดนตรี กิจกรรมการจัดนิทรรศการ กิจกรรมแข่งขันตอบคำถาม อ.ย.น้อย ซึ่งรางวัล กิจกรรมการบรรยายให้ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพ อาหาร ยา และผลิตภัณฑ์สุขภาพต่างๆ กิจกรรมจัดแสดงโชว์ความสามารถ

กิจกรรมการเล่นเกมนความรู้เกี่ยวกับ อ.ย.น้อย โดยแบ่งเป็นกลุ่มกิจกรรม และการเชิญดาราศิลปินนักเรียน มาให้คำแนะนำความรู้ด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ เป็นต้น

ตอนที่ 7 ผลการสำรวจเชิงคุณภาพ (การสนทนากลุ่ม)

เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2558 ได้มีการจัดการสำรวจเชิงคุณภาพเป็นลักษณะการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ณ วังรี รีสอร์ท จ. นครนายก โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากนักเรียนแกนนำเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรม อ.ย. น้อย ทั้งในส่วนของเนื้อหาและรูปแบบของกิจกรรม เพื่อให้ อ.ย. ได้ใช้เป็นข้อมูลสำหรับนำไปใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมในโครงการ อ.ย. น้อยให้เหมาะสมและดึงดูดความสนใจจากนักเรียนได้มากยิ่งขึ้นต่อไป

ข้อมูลพื้นฐาน

โครงการ อ.ย. น้อย เป็นโครงการที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ได้จัดทำขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้มีความรู้และมีพฤติกรรมด้านการบริโภคที่เหมาะสมและปลอดภัย โดยเน้นให้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และยังมีโอกาสได้ช่วยเหลือเพื่อนๆ ครอบครัว และชุมชน ด้วยการให้ความรู้ด้านการบริโภคอย่างเหมาะสม โดยที่ผ่านมา อ.ย. ได้ดำเนินโครงการผ่านกิจกรรมหลัก 3 รูปแบบ ได้แก่

1. การให้ความรู้ เช่น บอร์ดความรู้ เสียงตามสาย พุดหน้าเสาธง กิจกรรมการแสดงรายการทางโทรทัศน์-วงจรปิด การรณรงค์ให้ความรู้ในชุมชน เช่น การเดินรณรงค์ การแจกเอกสารความรู้ การให้ความรู้ทางหอกระจายข่าวหรือวิทยุชุมชน และการบูรณาการความรู้ด้านอาหารและยาเข้าไปกับหลักสูตรการเรียนการสอน
2. การสนับสนุนสื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เช่น แผ่นพับ จดหมายข่าว อ.ย. น้อย และคู่มือ อ.ย. น้อย
3. การจัดกิจกรรมสร้างสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน เช่น การให้นักเรียนแกนนำ อ.ย. น้อยของโรงเรียนหนึ่งไปให้ความรู้และวิธีการตรวจสอบอาหารแก่นักเรียนแกนนำ อ.ย. น้อยของโรงเรียน ระดับประถมศึกษาที่อยู่ใกล้เคียงในลักษณะ “พี่สอนน้อง” และการจัดค่ายกิจกรรม

กลุ่มตัวอย่างในการสนทนากลุ่ม

กลุ่มนักเรียนที่เป็นแกนนำ อ.ย. น้อย จากโรงเรียนต่างๆ ทุกภาคทั่วประเทศแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 กลุ่มนักเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 10 คน และกลุ่มที่ 2 กลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จำนวน 11 คน

ประเด็นในการสนทนากลุ่ม

1. นอกเหนือจากกิจกรรม 3 รูปแบบที่กล่าวมา ไม่ทราบว่าน้องต้องการให้ อย. จัดทำกิจกรรมในรูปแบบอื่นอีกหรือไม่
2. หากต้องการให้มี น้องคิดว่าควรเป็นกิจกรรมในรูปแบบใด ประกอบด้วย
 - 2.1 เนื้อหา กิจกรรม ควรเน้นเนื้อหาอะไรเป็นหลัก
 - 2.2 รูปแบบกิจกรรม เช่นควรเป็นรูปแบบใด
 - 2.3 สถานที่ในการจัดกิจกรรม ควรเป็นที่ไหนภายในโรงเรียนหรือนอกโรงเรียน
 - 2.4 อื่นๆ

ตารางที่ 14 : สรุปผลการสนทนากลุ่มในระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา

คำถาม	ผลการสนทนากลุ่ม	
	ระดับประถมศึกษา	ระดับมัธยมศึกษา
1. นอกเหนือจากกิจกรรม 3 รูปแบบที่กล่าวมา ไม่ทราบว่าน้องๆ ต้องการให้ อย. จัดทำกิจกรรมในรูปแบบอื่นอีกหรือไม่	ส่วนใหญ่ต้องการให้มีกิจกรรมในลักษณะอื่นๆ นอกเหนือจากกิจกรรมที่เคยจัดมา	
2. หากต้องการให้มี กิจกรรมรูปแบบอื่น น้องคิดว่าควรเป็นกิจกรรมในรูปแบบใดประกอบด้วย 2.1 เนื้อหา กิจกรรม ควรเน้นเนื้อหาอะไรเป็นหลัก	1. ควรเน้นเนื้อหาความรู้เรื่องอาหารเป็นหลัก เพราะทุกคนต้องรับประทาน ต้องกินอาหาร ถ้าอาหารไม่ถูกสุขลักษณะก็จะทำให้เกิดโรคระบาด และติดเชื้โรคได้ และเด็กส่วนใหญ่ชอบกินขนมขบเคี้ยว และในขนมขบเคี้ยวก็มีสารปนเปื้อนที่เป็นอันตรายต่อร่างกาย 2. ควรเน้นการรณรงค์ให้มีการตรวจสอบสารปนเปื้อนในอาหาร ตรวจสอบวันหมดอายุของอาหาร ในร้านอาหารตามโรงเรียน และตามชุมชน	1. เนื้อหาความรู้เกี่ยวกับอาหารเห็นว่ามีมากเพียงพอแล้ว อยากให้เพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับยาและเครื่องสำอางให้มากขึ้น เช่น เรื่องการใส่คอนแทคเลนส์บียูเอช เป็นต้น ในส่วนเนื้อหาเกี่ยวกับอาหาร อาจจะเพิ่มเรื่องการเลือกรับประทานไส้กรอกและ Hot Dog ให้ปลอดภัยเพราะวัยรุ่นปัจจุบันนิยมบริโภคกันมาก 2. เนื้อหาความรู้ที่สื่อสารประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อและกิจกรรมในโครงการ อย. น้องส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องเดิมซ้ำๆ เช่น ป้ายโฆษณา ควรปรับเนื้อหาให้เป็นเรื่องที่ทันสมัยและใกล้ตัวเยาวชนให้มากขึ้น เช่น

ตารางที่ 14 : สรุปผลการสนทนากลุ่มในระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา (ต่อ)

คำถาม	ผลการสนทนากลุ่ม	
	ระดับประถมศึกษา	ระดับมัธยมศึกษา
	3. ควรเน้นการให้ความรู้เรื่องสารปนเปื้อนต่างๆ ในอาหาร เพื่อเพิ่มความระมัดระวังในการเลือกซื้ออาหารได้แก่ การเลือกซื้ออาหารได้ถูกต้อง โดยอ่านฉลากวันเดือนปีที่หมดอายุ ดูสารอาหารทางโภชนาการ ระดับปริมาณน้ำตาลในอาหาร เช่น ปลากระป๋อง รวมถึงสังเกต สีอาหาร และลักษณะกระป๋องไม่เลือกที่มีรอยบุบ	การติดเครื่องตัดฟันโดยใช้ความร้อน หรือชุดทดสอบสารไอโอดีนก็อยากให้ปรับเปลี่ยนเป็นสารที่ใกล้ตัววัยรุ่นให้มากขึ้น เช่น ชุดทดสอบเครื่องสำอางที่ผสมสารปรอท ครีมต่างๆ สารกลูตาไธโอน ยาลดน้ำหนัก อาหารเสริม ยาชุด สบู่เจ็ดสี เป็นต้น ซึ่งวัยรุ่นส่วนใหญ่ซื้อสินค้าเหล่านี้จากเว็บไซต์ หรือซื้อจากเพื่อนที่บอกต่อๆ กันมาโดยไม่มีความรู้เพียงพอ 3. ชุดทดสอบต่างๆ ควรจะต้องใช้ง่าย เข้าใจได้ง่าย ไม่ใช่ต้องให้อ่านคู่มือที่ยุ่งยากซับซ้อนก่อนจะทำให้เด็กไม่ยอมทำชุดทดสอบ 4. เนื้อหาที่เผยแพร่ผ่านสื่อและกิจกรรมต่างๆ ยาวและมีรายละเอียดยิบเยินเกินไป เช่น เนื้อหาในคู่มือ มีตัวหนังสือมากไปซึ่งน่าเบื่อ ควรเน้นรูปภาพ การ์ตูน ซีดี หรือจัดทำเป็นเกมคอมพิวเตอร์สอดแทรกความรู้จะช่วยให้น่าสนใจและจดจำได้ง่ายกว่าตัวหนังสือ เพราะเด็กรุ่นใหม่ไม่ชอบอ่านข้อความแต่ชอบดูมากกว่า 5. สื่อแอปพลิเคชัน (App.) ที่ใช้อยู่เนื้อหาส่วนใหญ่เป็นการ์ตูน ซึ่งเหมาะสมกับเยาวชนและน่าสนใจดีแล้ว

ตารางที่ 14 : สรุปผลการสนทนากลุ่มในระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา (ต่อ)

คำถาม	ผลการสนทนากลุ่ม	
	ระดับประถมศึกษา	ระดับมัธยมศึกษา
2.2 รูปแบบกิจกรรม ควรเป็นรูปแบบใด เช่น ค่าย กิจกรรม การจัดประกวด หรืออื่นๆ	1. อยากให้ทางโครงการ อย.น้อย ได้ไปจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้หรือเป็นที่ปรึกษาให้ความรู้กับนักเรียนทุกคนตามโรงเรียนต่างๆ 2. อยากให้มีการจัดกิจกรรมตามตอบปัญหาเกี่ยวกับความรู้เรื่อง อย.น้อย ชิงเงินรางวัล 3. อยากให้มีการจัดกิจกรรมการตั้งเป็นฐานความรู้ที่มาจากส่วนกลางไปตามโรงเรียนต่างๆ เพื่อให้เด็กทั้งโรงเรียนได้รับรู้ 4. อยากให้มีการจัดกิจกรรมการเล่นละครที่เกี่ยวกับสารปนเปื้อนในอาหาร เพื่อให้มีความรู้กับผู้อื่น 5. อยากให้มีการจัดกิจกรรมที่จัดทีมงานไปตรวจสอบสารปนเปื้อนในอาหารตามโรงเรียน ตามชุมชน ตามตลาด 6. อยากให้มีการจัดกิจกรรมที่นำชุดทดสอบสารไปทำการทดสอบให้ความรู้เรื่องสารต่างๆ ตามโรงเรียน 7. อยากให้มีการแข่งขันประกวดเกี่ยวกับความรู้ในโครงการ อย.น้อย และนำไปแสดงบนเวที เพื่อให้ทุกคนรับรู้ 8. อยากให้มีการเล่าเรื่องเป็นการ์ตูนหรือนิทาน และมีเพลงกับท่าเต้นประกอบเกี่ยวกับโครงการ อย.น้อย เพื่อให้ดูน่าสนใจ และให้ความรู้	1. อยากให้มีการจัดประกวดผลงานในลักษณะแฟ้มงาน (Port Folio) ละคร หรือหนังสือ ไล่ระดับจากระดับโรงเรียน จังหวัด ภาค ประเทศ รวมทั้งให้มีการโหวตให้คะแนนคล้ายการประกวด AF หรือ เดอะสตาร์ 2. อยากให้มีการจัดแสดงละครสัญจรเพื่อให้ความรู้ในนามโรงเรียน เวียนลงไปตามชุมชนตำบล และโรงเรียนประถมขยายโอกาส นอกจากนี้อาจมีการรวมกลุ่มกันหลายๆ โรงเรียน ไม่ใช่ต่างคนต่างทำ โดยให้แกนนำของแต่ละโรงเรียนเป็นตัวประสานเพื่อการรวมตัวกัน อาจรวมให้ได้ถึงระดับภาคแล้วหาสปอนเซอร์ เช่น สสส. 3. กิจกรรมเข้าค่าย อยากให้มีการที่มีกิจกรรมที่สัญจรออกไปนอกสถานที่ด้วย ไม่อยากให้อยู่ที่เดียว สำหรับกิจกรรมการวาดรูปบนธงสนุกตื่นเต้นดี เปิดโอกาสให้ทุกคนได้มีส่วนร่วม และใช้เวลาไม่มากดี การมี presenter หรือศิลปินที่มีชื่อเสียงเป็น Idol ของเยาวชนมาร่วมนั้นเห็นว่าเป็นสิ่งจำเป็นในการทำให้เด็กสนใจในส่วนของวงดนตรี ชอบให้มีการแสดงของวงสตริงมันๆ สำหรับของรางวัลอยากให้ทุกคนได้รับกันอย่างทั่วถึง อาจจะไม่จำเป็นต้องเป็นของรางวัลชิ้นใหญ่ก็ได้ เช่น เป็นเสื้อยืดมีลายเซ็นของศิลปินที่วัยรุ่นชื่นชอบ

ตารางที่ 14 : สรุปผลการสนทนากลุ่มในระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา (ต่อ)

คำถาม	ผลการสนทนากลุ่ม	
	ระดับประถมศึกษา	ระดับมัธยมศึกษา
	9. อยากให้มีการแต่งกลอนประกวดที่เกี่ยวกับโครงการ ออย.น้อย 10. อยากให้มีการประกวดการเต้นแอโรบิคเน้นเรื่องการออกกำลังกาย ชิงเงินรางวัล 11. อยากให้มีการจัดทำป้ายรณรงค์ หรือมีขบวนแห่รณรงค์ ประกวดแข่งขันที่เกี่ยวกับโครงการ ออย.น้อย	4. กิจกรรมการให้ความรู้ควรเป็นลักษณะให้เล่นเกมที่สอดแทรกความรู้ มีสื่อประกอบ หรือ Edutainment เช่น ละครสั้นที่ให้นักเรียนร่วมแสดง ไม่ควรเป็นการให้ความรู้ในลักษณะการบรรยายอย่างเดียว เช่น การให้สาธิตรสสุอำเภอมอบบรรยายตามโรงเรียนซึ่งไม่ค่อยน่าสนใจ ฟังไม่ค่อยรู้เรื่อง และควรมีการสาธิตประกอบด้วย 5. กิจกรรมการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับชุดทดสอบความรู้ถ้าถ่ายทอดไปยังโรงเรียนประถมขยายโอกาสคิดว่าได้ผลดีพอสมควรเพราะนักเรียนประถมจะเชื่อฟัง แต่ถ้าถ่ายทอดไปยังกลุ่มพ่อค้าแม่ค้าในโรงเรียนและรอบๆโรงเรียนไม่ค่อยได้ผล เพราะพ่อค้าแม่ค้าเป็นผู้ใหญ่จึงไม่เชื่อสิ่งที่เด็กพูด ดังนั้นจึงควรให้มีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจังหวัดหรือสาธารณสุขอำเภอลงมาร่วมทีมด้วย นอกจากนี้ทางโรงเรียนไม่ควรแอบบอกพ่อค้าแม่ค้าให้รู้ตัวล่วงหน้าก่อนโดยกลัวโรงเรียนจะเสียหน้า 6. การโทรเข้าสายด่วน ออย. ไม่ควรเสียค่าโทรครั้งละ 3 บาทซึ่งทำให้คนไม่อยากโทร จึงควรให้โทรฟรี 7. รถตรวจ ออย. ที่สัญจรไปตามโรงเรียนต่างๆ นั้นอยากให้มาบ่อยขึ้น

ตารางที่ 14 : สรุปผลการสนทนากลุ่มในระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา (ต่อ)

คำถาม	ผลการสนทนากลุ่ม	
	ระดับประถมศึกษา	ระดับมัธยมศึกษา
2.3 สถานที่ในการจัดกิจกรรม ควรเป็นที่ไหน ภายในโรงเรียน หรือนอกโรงเรียน	สถานที่จัดกิจกรรมควรเป็นนอกโรงเรียน ตามต่างจังหวัด อาจมีการจัดเป็นระดับจังหวัด หรือ ระดับภาค	สถานที่จัดกิจกรรมควรเป็นการจัดนอกสถานที่ที่จะได้น่าสนใจ ได้ประสบการณ์แปลกใหม่ โดยสถานที่ในการจัดกิจกรรมเข้าค่ายควรเป็นทะเลสลับกับภูเขา ถ้าต้องเลือก 1 ที่ นักเรียนส่วนใหญ่เลือกทะเล โดยให้เหตุผลว่าไปทะเลนั่งรถไม่ไกล ถ้านั่งรถไปแถบภูเขาจะเวียนศีรษะทำให้ไม่สนุก
2.4 ประเด็นอื่นๆ ที่อยากนำเสนอเกี่ยวกับกิจกรรม อย.น้อย	1. อยากให้มีการจัดค่ายกิจกรรมเป็นฐานแบบที่นครนายกแบบนี้ตามต่างจังหวัด ให้ไปทำกิจกรรมลงพื้นที่ในแต่ละโรงเรียน และมีการจัดทุกๆ ปี 2. อยากให้พวกพี่ๆ ทีมงานมาสอนน้องๆ ในเรื่องสารปนเปื้อนในอาหารว่ามีสารอะไรบ้าง มีการทำการทดลองให้ดู และให้น้องๆ ได้ลองทำเพื่อให้เข้าใจได้ดียิ่งขึ้น 3. อยากให้มีการจัดกิจกรรมนันทนาการและสอดแทรกความรู้เรื่อง อย.น้อย โดยเข้าไปจัดกิจกรรมในแต่ละโรงเรียน เพื่อให้ทุกคนได้รับรู้	1. อยากให้มีกิจกรรมในลักษณะที่นักเรียนแกนนำมาแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กัน ว่าโรงเรียนไหนทำอะไรได้ผลอย่างไร ประสบปัญหาอะไร และมีแนวทางแก้ไขอย่างไรน่าจะได้ประโยชน์มาก ซึ่งอาจเป็นกิจกรรมที่สอดแทรกไปในการเข้าค่ายก็ได้ 2. อยากให้เพิ่มเติมกิจกรรมที่สร้างเสริมภาวะผู้นำให้กับนักเรียนแกนนำ โดยเน้นฝึกให้กล้าพูด กล้าคิด กล้าทำ โดยวิทยากรในส่วนนี้ไม่จำเป็นต้องเป็นคนมีชื่อเสียงแต่ต้องพูดสนุกและมีประสบการณ์ตรงในเรื่องดังกล่าว

บทที่ 5

สรุปผลการสำรวจและข้อเสนอแนะ

การสำรวจข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน อย. น้อย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 มีวัตถุประสงค์ของโครงการ ดังนี้ 1) เพื่อสำรวจความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพ 2) เพื่อสำรวจทัศนคติการบริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์สุขภาพ 3) พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ และ 4) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ

กลุ่มเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่างของการสำรวจในครั้งนี้ คือ นักเรียนของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ อย.น้อยทั่วประเทศ ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนประถมศึกษาขยายโอกาส และโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 50 โรงเรียน มีผู้ให้ข้อมูลแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) นักเรียนแกนนำ อย.น้อย จำนวน 400 คน 2) นักเรียนที่เป็นสมาชิก อย.น้อย จำนวน 800 คน และ 3) นักเรียนทั่วไป จำนวน 800 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 2,000 คน กระจายในทุกภูมิภาคทั้ง 5 พื้นที่ ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ และกรุงเทพมหานคร ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการสำรวจพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน อย.น้อยในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามที่มีโครงสร้างที่แน่นอนในการวัดเป็นแบบเลือกตอบและแบบสัมภาษณ์คำถามปลายเปิดที่เกี่ยวกับรูปแบบกิจกรรมในโครงการ อย.น้อย

การวิเคราะห์ข้อมูลในการสำรวจพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน อย.น้อยในครั้งนี้มีการรายงานข้อมูลเบื้องต้นด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ซึ่งเป็นสถิติที่ใช้สรุปลักษณะที่สำคัญของกลุ่มข้อมูล โดยเป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างหรือประชากร โดยแสดงผลในแต่ละข้อคำถามในรูปของค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย

สรุปผลการสำรวจ

ผลการสำรวจข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน อย. น้อย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ผลการสำรวจเชิงปริมาณ และผลการสำรวจเชิงคุณภาพ

ผลการสำรวจเชิงปริมาณ

1. ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง จากกลุ่มตัวอย่าง 50 โรงเรียน มีนักเรียนผู้ให้ข้อมูลจำนวน 2,000 คนแยกออกเป็น 3 กลุ่ม คือ แกนนำ อย.น้อย จำนวน 400 คน สมาชิก อย.น้อย จำนวน 800 คน และนักเรียนทั่วไป จำนวน 800 คน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 กลุ่ม มาจากทุกภูมิภาคของประเทศ และเป็นนักเรียนที่มาจากโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนประถมศึกษาขยายโอกาส และโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามสัดส่วนที่ได้กำหนดไว้ในการสำรวจครั้งนี้ โดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 64.15 ด้านระดับชั้นเรียน อยู่ในชั้น ป.6 ร้อยละ 23.80 ชั้น ป. 5 ร้อยละ 19.65 และ ป.4 กับ ม.2 เท่ากันที่ร้อยละ 13.30 ตามลำดับ

2. ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพ ผลการสำรวจในภาพรวม พบว่า มีนักเรียนที่ตอบคำถามในเรื่องความรู้เกี่ยวกับการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพได้ถูกต้องเฉลี่ยร้อยละ 82.77 แยกเป็นรายกลุ่มได้ดังนี้ แกนนำ อย.น้อยเฉลี่ยร้อยละ 85.90 สมาชิก อย.น้อยเฉลี่ยร้อยละ 84.40 และนักเรียนทั่วไปเฉลี่ยร้อยละ 79.56 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาในแต่ละหมวดปรากฏว่า หมวดยา นักเรียนมีความรู้ที่ถูกต้องเฉลี่ยมากกว่าหมวดอื่นๆ คือ ร้อยละ 89.30 รองลงมา หมวดอาหารร้อยละ 79.75 และหมวดเครื่องสำอางร้อยละ 77.88 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาแยกทีละหมวดเป็นรายข้อ พบว่า ในหมวดอาหารที่เป็นความรู้เรื่องฉลากโภชนาการช่วยให้เราทราบปริมาณสารอาหารที่จะได้รับเมื่อเราบริโภคอาหารชนิดนั้นๆ มีผู้ตอบถูกสูงกว่าเรื่องอื่นๆ คือ ร้อยละ 93.65 สำหรับหมวดยา ความรู้เรื่องการเก็บรักษายาที่ดี ควรเก็บให้พ้นจากแสงแดด และพ้นมือเด็ก มีผู้ตอบถูกมากกว่าเรื่องอื่นๆ คือ ร้อยละ 95.95 และหมวดเครื่องสำอางเป็นความรู้เรื่องการซื้อเครื่องสำอาง เช่น แป้ง ครีมบำรุงผิว ครีมกันแดด น้ำหอม น้ำยาระงับกลิ่นกายที่ถูกต้องควรซื้อจากอินเทอร์เน็ต ตลาดนัด เพราะราคาถูกคุณภาพดี และปลอดภัย ซึ่งเป็นข้อความที่ผิดที่มีผู้ตอบถูกสูงกว่าเรื่องอื่นๆ คือ ร้อยละ 86.55

3. ทักษะคิดต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ ความเห็นเรื่องทักษะคิดต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ในภาพรวมมี 9 ข้อความจาก 10 ข้อความที่นักเรียนมีทัศนคติไปในทางที่ถูกต้อง ยกเว้นในข้อความที่กล่าวว่า “อาหารเสริมมีสารอาหารครบถ้วน สามารถกินทดแทนอาหารหลัก 5 หมู่ได้” นักเรียนมีทัศนคติที่ไม่แน่ใจ และเมื่อจัดอันดับค่าเฉลี่ยในข้อความที่มีทัศนคติไปในทางที่ถูกต้องจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อความที่ว่า “เมื่อเจ็บป่วยควรกินยาตามที่แพทย์หรือเภสัชกรแนะนำ” และข้อความที่ว่า “ผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการรับรองจาก อย.สามารถเชื่อถือได้” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากันอยู่ที่ 4.54 จากเต็ม 5.00 รองลงมา ข้อความที่ว่า “ขนมขบเคี้ยวมีประโยชน์ช่วยเสริมให้ร่างกายได้คุณค่าสารอาหารครบถ้วน” มีค่าเฉลี่ย 4.23 และข้อความที่ว่า “การซื้อยาทางอินเทอร์เน็ตเป็นวิธีการที่สะดวก รวดเร็ว และปลอดภัย” มีค่าเฉลี่ย 4.18 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาแยกทีละหมวดเป็นรายข้อ พบว่า หมวดอาหารในข้อที่มีข้อความว่า “ขนมขบเคี้ยวมีประโยชน์ช่วยเสริมให้ร่างกายได้คุณค่าสารอาหารครบถ้วน” ส่วนใหญ่มีความเห็นที่ไม่เห็นด้วย ซึ่งเป็นทัศนคติในทางที่ถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้อความอื่นๆ อยู่ที่ 4.23 (ระดับความเห็นถูกต้องมาก) ส่วนหมวดยา ข้อความที่ว่า “เมื่อเจ็บป่วยควรกินยาตามที่แพทย์หรือเภสัชกรแนะนำ” ส่วนใหญ่มีความเห็นที่เห็นด้วย ซึ่งเป็นทัศนคติในทางที่ถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้อความอื่นๆ อยู่ที่ 4.54 (ระดับความเห็นถูกต้องมาก) หมวดเครื่องสำอาง ข้อความที่ว่า “การใช้ครีมทาหน้าขาว หรือยาฉีดผิวขาวกลูตาไทโอนจะช่วยให้ผิวขาวขึ้นได้อย่างถาวร” ส่วนใหญ่มีความเห็นที่ไม่เห็นด้วย ซึ่งเป็นทัศนคติในทางที่ถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้อความอื่นๆ อยู่ที่ 3.90 (ระดับความเห็นถูกต้อง) สำหรับข้อความ “การอ่านฉลากก่อนซื้อทำให้เสียเวลาโดยไม่จำเป็น” ส่วนใหญ่มีความเห็นที่ไม่เห็นด้วย มีค่าเฉลี่ย 4.10 (ระดับความเห็นถูกต้อง) และข้อความ “ผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการรับรอง จาก อย. สามารถเชื่อถือได้” มีค่าเฉลี่ย 4.54 (ระดับความเห็นถูกต้องมาก)

4. พฤติกรรมการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพ ในภาพรวมของการมีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพทั้ง 10 ข้อของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม มีค่าร้อยละของการมีพฤติกรรมที่เหมาะสมเฉลี่ยรวมร้อยละ 76.51 ซึ่งหากพิจารณาประเด็นการมีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพในรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่นักเรียนมีพฤติกรรมเหมาะสม (ทำทุกครั้งและทำเกือบทุกครั้ง) ในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหารที่มีเครื่องหมาย อย. มากที่สุด คือ เฉลี่ยร้อยละ 90.95 รองลงมา นักเรียนมีพฤติกรรมเหมาะสม (กินนานๆ ครั้งและไม่กินเลย) ในประเด็นการกินอาหารทอดที่น้ำมันมีสีดำขุ่นหนืด เฉลี่ยร้อยละ 83.50 และมีนักเรียนที่มีพฤติกรรมเหมาะสม (ทำนานๆ ครั้งและไม่ทำเลย) ในเรื่องการซื้อยาจากรถเร่ ตลาดนัด แผงลอย เฉลี่ยร้อยละ 83.25 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาแยกทีละกลุ่มในภาพรวมทั้ง 10 ข้อ ปรากฏว่า กลุ่มนักเรียนแกนนำมีพฤติกรรมเหมาะสมเฉลี่ยร้อยละ 81.83 กลุ่มนักเรียนสมาชิกมีพฤติกรรมเหมาะสมเฉลี่ยร้อยละ 76.96 และกลุ่มนักเรียนทั่วไปมีพฤติกรรมเหมาะสมเฉลี่ยร้อยละ 73.40 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเฉพาะนักเรียน อย.น้อย คือ กลุ่มนักเรียนแกนนำรวมกับกลุ่มนักเรียนที่เป็นสมาชิก อย.น้อยแล้ว พบว่า ทั้งสองกลุ่มมีพฤติกรรมในระดับที่เหมาะสมเฉลี่ยร้อยละ 78.58 โดยนักเรียน อย.น้อยมีพฤติกรรมเหมาะสม (ทำทุกครั้งและทำเกือบทุกครั้ง) ในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหารที่มีเครื่องหมาย อย. มากที่สุดเฉลี่ยร้อยละ 92.42 รองลงมา นักเรียน อย.น้อยมีพฤติกรรมเหมาะสม (ทำทุกครั้งและทำเกือบทุกครั้ง) ในการอ่านฉลากเพื่อดู วันผลิต วันหมดอายุ ส่วนผสม หรือ วิธีใช้ ก่อนซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพเฉลี่ยร้อยละ 85.83 และนักเรียน อย.น้อยมีพฤติกรรมเหมาะสม (ทำนานๆ ครั้งและไม่ทำเลย) ในเรื่องการซื้อยาจากรถเร่ ตลาดนัด แผงลอยเฉลี่ยร้อยละ 84.92 ตามลำดับ

ทั้งนี้ หากพิจารณาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินความสำเร็จของการดำเนินโครงการที่กำหนดไว้ว่า ความสำเร็จของการดำเนินงานดูที่ นักเรียนแกนนำ อย.น้อยและนักเรียนที่เป็นสมาชิก อย.

น้อยต้องมีพฤติกรรมการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพที่เหมาะสมไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 นั้น จึงสามารถสรุปได้ว่า โครงการดังกล่าวบรรลุเป้าหมายตามเกณฑ์ที่กำหนด

5. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ ในการสำรวจครั้งนี้ เน้นประเภท การบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ 5 ประเภท ได้แก่ อาหารเสริม ขนมอบเคี้ยว แสมเบอร์เกอร์ พืชชา บะหมี่ กึ่งสำเร็จรูป น้ำอัดลม เครื่องดื่มรสหวาน การชื้อยา/กินยา และการซื้อ/ใช้เครื่องสำอาง ดังนี้

5.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคอาหารเสริมเพื่อบำรุงสมอง เพิ่มความจำ ลด ความอ้วนช่วยให้ผิวขาว พบว่า นักเรียนที่เคยเลือกซื้อ เลือกกินอาหารเสริม เพื่อบำรุงสมอง เพิ่ม ความจำ ลดความอ้วน ช่วยให้ผิวขาวมีร้อยละ 65.15 ขณะที่ไม่เคยซื้อ ไม่เคยกินมีร้อยละ 34.85 และ ปัจจัยที่ระบุว่ามียิทธิพลต่อการซื้อ การกินอาหารเสริมของนักเรียนที่เคยเลือกซื้อเลือกกินส่วนใหญ่มี อิทธิพลระดับปานกลาง ได้แก่ โฆษณา ครู/โรงเรียน บุคคลในบ้าน และการลดแลกแจกแถม ตามลำดับ ส่วนเพื่อนมีอิทธิพลน้อยต่อการเลือกซื้อ เลือกกินอาหารเสริมของนักเรียนกลุ่มนี้

5.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคขนมอบเคี้ยว แสมเบอร์เกอร์ พืชชา บะหมี่กึ่ง สำเร็จรูป พบว่า นักเรียนที่เคยเลือกซื้อ เลือกกินขนมอบเคี้ยว แสมเบอร์เกอร์ พืชชา บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป มีร้อยละ 97.80 ขณะที่ไม่เคยซื้อ ไม่เคยกินมีร้อยละ 2.20 และปัจจัยที่ระบุว่ามียิทธิพลต่อการซื้อ การกิน ขนมอบเคี้ยว แสมเบอร์เกอร์ พืชชา บะหมี่กึ่งสำเร็จรูปของนักเรียนที่เคยเลือกซื้อ เลือกกินส่วนใหญ่มี อิทธิพลระดับปานกลาง ได้แก่ บุคคลในบ้าน เพื่อน โฆษณา และการลดแลกแจกแถม ตามลำดับ ส่วน ครู/โรงเรียนมีอิทธิพลน้อยต่อการเลือกซื้อ เลือกกินของนักเรียนกลุ่มนี้

5.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคน้ำอัดลม เครื่องดื่มรสหวาน พบว่า นักเรียนที่ เคยเลือกซื้อ เลือกดื่มน้ำอัดลม เครื่องดื่มรสหวานมีร้อยละ 96.70 ขณะที่ไม่เคยซื้อ ไม่เคยดื่มน้ำอัดลม ร้อยละ 3.30 และปัจจัยที่ระบุว่ามียิทธิพลต่อการซื้อ การดื่มน้ำอัดลม เครื่องดื่มรสหวานของนักเรียนที่เคยเลือก ซื้อ เลือกดื่มน้ำอัดลมส่วนใหญ่มีอิทธิพลระดับปานกลาง ได้แก่ เพื่อน บุคคลในบ้าน โฆษณา และการลดแลกแจก แถม ตามลำดับ ส่วนครู/โรงเรียนมีอิทธิพลน้อยต่อการเลือกซื้อ เลือกดื่มน้ำอัดลม เครื่องดื่มรสหวานของ นักเรียนกลุ่มนี้

5.4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคยา พบว่า นักเรียนที่เคยเลือกซื้อยา กินยามี ร้อยละ 86.85 ขณะที่ไม่เคยซื้อ ไม่เคยกินมีร้อยละ 13.15 และปัจจัยที่ระบุว่ามียิทธิพลต่อการซื้อ การกิน ยาของนักเรียนที่เคยเลือกซื้อยา กินยาในระดับมาก คือ บุคคลในบ้าน ส่วนที่มีอิทธิพลระดับน้อย ได้แก่ โฆษณา เพื่อน และการลดแลกแจกแถม ส่วนครู/โรงเรียนมีอิทธิพลในระดับปานกลาง

5.5 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการซื้อ/ใช้เครื่องสำอาง พบว่า นักเรียนที่เคยเลือกซื้อ เลือกใช้เครื่องสำอาง เช่น แป้ง ครีมบำรุงผิว ครีมกันแดด น้ำหอม น้ำยาระงับกลิ่นกายมีร้อยละ 87.25 ขณะที่ไม่เคยซื้อ ไม่เคยใช้มีร้อยละ 12.75 และปัจจัยที่ระบุว่ามียิทธิพลต่อการซื้อ การใช้เครื่องสำอาง

ของนักเรียนที่เคยเลือกซื้อ เลือกใช้ส่วนใหญ่มีอิทธิพลระดับปานกลาง ได้แก่ บุคคลในบ้าน โฆษณา ครู/โรงเรียน และเพื่อน ตามลำดับ ส่วนการลดแลกแจกแถมมีอิทธิพลน้อยต่อการเลือกซื้อ เลือกใช้เครื่องสำอางของนักเรียน

6. รูปแบบกิจกรรมในโครงการ ออย.น้อย ที่น่าสนใจ ซึ่งรูปแบบกิจกรรมที่นักเรียนแกนนำ ออย.น้อย นักเรียนที่เป็นสมาชิก ออย.น้อย และนักเรียนทั่วไปสนใจและเลือก ได้แก่

อันดับ 1 คือ ค่ายกิจกรรม เช่น การเข้าค่ายพักแรมกับรุ่นพี่และกับโรงเรียนอื่นๆ ร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ของโครงการ ออย.น้อย การอบรมให้ความรู้ด้านอาหาร ยา และการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพ การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับโครงการ อ.ย.น้อยพร้อมมีเล่นเกม หาความรู้เป็นฐานต่างๆ ร่วมกับโรงเรียนอื่น เป็นต้น

อันดับ 2 คือ การประกวดแต่ง/ร้องเพลง เช่น ประกวดแต่งเพลง/ร้องเพลงเกี่ยวกับ ออย.น้อยหรือความรู้เกี่ยวกับอาหารและยาในโครงการ ออย.น้อย การประกวดร้องเพลงและเต้นประกอบเกี่ยวกับ อ.ย.น้อย เป็นต้น

อันดับ 3 คือ การประกวดสื่อบริการสัมพันธ์โครงการ ออย.น้อย เช่น ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการ ออย.น้อย ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ในเรื่องการรับประทานอาหารปลอดภัย การเลือกซื้อยา การดูวันหมดอายุของสินค้า การเลือกอาหารที่มีตรา ออย. การลดแลกน้ำมันทอดซ้ำ และการประกวดทำสื่อเชิญชวนรณรงค์กิจกรรมโครงการ ออย.น้อย เป็นต้น

ส่วนรูปแบบกิจกรรมที่มีคะแนนน้อยที่สุด คือ การประกวดทอล์กโชว์

ผลการสำรวจเชิงคุณภาพ

ในการสำรวจครั้งนี้ใช้การสำรวจเชิงคุณภาพ ประเภทการสนทนากลุ่ม (Focus Group) มีวัตถุประสงค์เพื่อรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากนักเรียนแกนนำเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรม ออย.น้อย ทั้งในส่วนของเนื้อหาและรูปแบบของกิจกรรม เพื่อให้ ออย.น้อยได้ใช้เป็นข้อมูลสำหรับนำไปใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมในโครงการ ออย.น้อยให้เหมาะสมและดึงดูดความสนใจจากนักเรียนได้มากยิ่งขึ้นต่อไป โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มในระดับประถมศึกษา และกลุ่มในระดับมัธยมศึกษา ผลการสนทนากลุ่ม พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมงานมหกรรม ออย.น้อย ประจำปี 2558 ณ วังรี รีสอร์ท เกี่ยวกับรูปแบบของกิจกรรมที่ต้องการให้จัด นอกเหนือจากกิจกรรมหลัก 3 รูปแบบที่ได้จัดทำอยู่แล้ว ได้แก่ การให้ความรู้ การสนับสนุนสื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และการจัดกิจกรรมสร้างสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ผลการสนทนากลุ่ม พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ต้องการให้มีกิจกรรมในลักษณะอื่นๆ นอกเหนือจากกิจกรรมที่เคยจัดมา โดยเนื้อหาของกิจกรรม ควรเน้นทางด้าน

ความรู้เรื่องอาหาร การรณรงค์ให้ความรู้เรื่องสารปนเปื้อนต่างๆ ในอาหาร เน้นการตรวจสอบโดยใช้ชุดทดสอบต่างๆ มีการสาธิตและอธิบายการใช้งานให้เข้าใจง่าย ส่วนรูปแบบกิจกรรม ควรเป็นรูปแบบการจัดประกวดผลงานในลักษณะแฟ้มงาน (Port Folio) ละคร หรือ หนังสือ การเล่านิทานมีเพลงและท่าเต้นประกอบ การจัดการแสดงละครสัญจรตามชุมชนหรือโรงเรียนต่างๆ การจัดกิจกรรมที่ให้ความรู้สอดแทรกไปกับการเล่นเกมหรือการแสดงละครสั้น มีสื่อประกอบ ลักษณะเป็น Edutainment การจัดกิจกรรมการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับชุดทดสอบความรู้ต่างๆ และการจัดกิจกรรมที่เป็นฐานความรู้ เป็นกิจกรรมเข้าค่าย เป็นต้น และสถานที่ในการจัดกิจกรรม นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า ควรเป็นการจัดกิจกรรมภายนอกโรงเรียนตามต่างจังหวัดทั้งในระดับจังหวัด หรือระดับภูมิภาคก็ได้ เพื่อความน่าสนใจ ทำให้ได้รับประสบการณ์แปลกใหม่ และนักเรียนส่วนใหญ่ชอบที่จะไปทะเลมากกว่าภูเขา

นอกจากนี้ ประเด็นอื่นๆ ที่นักเรียนนำเสนอเกี่ยวกับกิจกรรม อย.น้อย ได้แก่

1. อยากให้มีการจัดค่ายกิจกรรมเป็นฐานแบบที่นครนายกตามต่างจังหวัด เป็นกิจกรรมที่ลงพื้นที่เวียนไปในแต่ละโรงเรียน และมีการจัดทุกๆ ปี
2. อยากให้พวกพี่ๆ ทีมงานมาสอนน้องๆ ในเรื่องสารปนเปื้อนในอาหารว่า มีสารชื่ออะไรบ้าง มีการทำการทดลองให้ดู และให้น้องๆ ได้ลองทำ เพื่อให้เข้าใจได้ดียิ่งขึ้น
3. อยากให้มีการจัดกิจกรรมนิเทศนาการและสอดแทรกความรู้เรื่อง อย.น้อย โดยเข้าไปจัดกิจกรรมในแต่ละโรงเรียน เพื่อให้ทุกคนได้รับรู้
4. อยากให้มีกิจกรรมในลักษณะที่นักเรียนแกนนำมาแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ร่วมกันว่า โรงเรียนไหนทำอะไร ได้ผลอย่างไร ประสบปัญหาอะไร และมีแนวทางแก้ไขอย่างไร น่าจะได้ประโยชน์มาก ซึ่งอาจเป็นกิจกรรมที่สอดแทรกไปในการเข้าค่ายก็ได้
5. อยากให้เพิ่มเติมกิจกรรมที่สร้างเสริมภาวะผู้นำให้กับนักเรียนแกนนำ โดยเน้นฝึกให้กล้าพูด กล้าคิด กล้าทำ โดยวิทยากรในส่วนนี้ไม่จำเป็นต้องเป็นคนมีชื่อเสียงแต่ต้องพูดสนุกและมีประสบการณ์ตรงในเรื่องดังกล่าว

ข้อเสนอแนะจากผลการสำรวจ

1. ผลการสำรวจ พบว่า นักเรียน อย.น้อย ทั้งกลุ่มนักเรียนแกนนำและกลุ่มที่เป็นสมาชิก อย.น้อยมีพฤติกรรมการบริโภคที่เหมาะสมกว่านักเรียนทั่วไป ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากิจกรรมของโครงการ อย.น้อยสามารถช่วยยกระดับความรู้ความเข้าใจ ทักษะคิด และพฤติกรรมการบริโภคของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการให้ถูกต้องเหมาะสมมากยิ่งขึ้นได้ ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาจึงควรดำเนินโครงการนี้อย่างต่อเนื่อง โดยเน้นสื่อสารประชาสัมพันธ์เพื่อกระตุ้นใ้มนักเรียนสมัครเข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการ อย.น้อยให้มากยิ่งขึ้น

2. ผลการสำรวจ พบว่า แม้นักเรียน อย.น้อยส่วนใหญ่จะมีพฤติกรรมการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์เหมาะสมตามเกณฑ์ที่กำหนด แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดจะพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการบริโภคไม่เหมาะสมในบางพฤติกรรม ได้แก่ การอ่านข้อมูลโภชนาการ หรือฉลากหวาน มัน เค็ม การเลือกซื้อเครื่องสำอางที่มีฉลากภาษาไทยโดยบนฉลากมีรายละเอียดที่จำเป็น และการสังเกตลักษณะของยา เช่น สี กลิ่น และบรรจุภัณฑ์ก่อนกินยา ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาจึงควรเน้นการให้ความรู้เพื่อสร้างความตระหนักในเรื่องดังกล่าวอย่างเข้มข้นยิ่งขึ้น โดยใช้การสื่อสารประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเยาวชนได้อย่างทั่วถึง

3. เมื่อพิจารณาผลการสำรวจความรู้เกี่ยวกับการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพในแต่ละหมวด พบว่า นักเรียนมีความรู้ในหมวดเครื่องสำอางน้อยกว่าหมวดอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นที่ว่าเครื่องสำอางนำเข้าจากต่างประเทศต้องมีฉลากภาษาไทยกำกับ ซึ่งปัจจุบันมีเยาวชนจำนวนไม่น้อยที่นิยมซื้อเครื่องสำอางนำเข้าจากต่างประเทศ โดยผ่านช่องทางสื่อออนไลน์ ดังนั้น การใช้เครื่องสำอางโดยไม่ได้อ่านฉลากให้เข้าใจอย่างถูกต้องชัดเจน อาจส่งผลเสียต่อสุขภาพของเยาวชนได้ ส่วนในหมวดอาหารนั้น นักเรียนจำนวนมากยังมีความเข้าใจผิดว่าน้ำมันที่ทอดอาหารแล้ว เมื่อนำมากรองจนใสก็สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้อย่างปลอดภัย ซึ่งความเข้าใจผิดดังกล่าวอาจส่งผลให้มีการเลือกซื้ออาหารทอดที่ไม่ปลอดภัยมาบริโภค ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาจึงควรเน้นการให้ความรู้ความเข้าใจในสองประเด็นข้างต้นให้มากยิ่งขึ้น โดยใช้กลุ่มอ้างอิงเป็นบุคคลในบ้านที่นักเรียนระบุว่า มีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ดังกล่าวข้างต้นมากกว่าบุคคลกลุ่มอื่น

4. สำหรับทัศนคติต่อการบริโภคนั้น ผลสำรวจพบว่า นักเรียนจำนวนมากคิดว่าอาหารเสริมมีสารอาหารครบถ้วน สามารถทดแทนอาหารหลัก 5 หมู่ได้ ซึ่งเรื่องดังกล่าวนับเป็นประเด็นที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาควรดำเนินการชี้แจงข้อเท็จจริงและแก้ไขความเข้าใจผิดในกลุ่มเยาวชนโดยเร่งด่วน เนื่องจากเยาวชนในปัจจุบันมีค่านิยมเรื่องการลดความอ้วน และบางส่วนหันมากินอาหารเสริมโดยเข้าใจว่าจะสามารถทดแทนอาหารหลัก 5 หมู่ได้ ซึ่งจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพในระยะยาว

5. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของนักเรียน ผลสำรวจพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของนักเรียนมีความแตกต่างกันไปในผลิตภัณฑ์แต่ละประเภท เช่น เพื่อนมีอิทธิพลน้อยต่อการเลือกซื้อ/เลือกกินยาและอาหารเสริม แต่มีอิทธิพลปานกลางต่อการเลือกซื้อ/เลือกกินขนมขบเคี้ยวและน้ำอัดลม ขณะที่บุคคลในบ้านมีอิทธิพลมากต่อการบริโภทยา แต่มีอิทธิพลปานกลางต่อการบริโภคอาหารเสริม ขนมขบเคี้ยว น้ำอัดลม และการเลือกเครื่องสำอาง ดังนั้น ในการสื่อสารณรงค์แต่ละครั้ง สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาจึงควรพิจารณาและเลือกปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคของนักเรียนเหล่านี้มาใช้เป็นเครื่องมือโน้มน้าวใจเยาวชนให้เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์แต่ละประเภท

6. สำหรับรูปแบบของกิจกรรมในโครงการ อย.น้อย ผลสำรวจพบว่า การจัดค่ายกิจกรรมโดยแบ่งเป็นฐานต่าง ๆ เป็นกิจกรรมที่นักเรียนต้องการให้จัดมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการสนทนา

กลุ่มที่นักเรียนต้องการให้มีการจัดค่ายกิจกรรมเป็นฐานต่าง ๆ แบบเดียวกับการจัดที่วังวิเศษ จ. นครนายก ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาจึงควรจัดโครงการในรูปแบบค่ายกิจกรรม อย.น้อยต่อไป โดยอาจจัดเวียนไปตามจังหวัดต่าง ๆ ทั้งนี้ ในการจัดค่ายกิจกรรมแต่ละครั้งควรมีศิลปินที่มีชื่อเสียงมาช่วยดึงดูดความสนใจของนักเรียน และมีการแจกของรางวัลให้นักเรียนอย่างทั่วถึงโดยไม่จำเป็นต้องเป็นของที่มีมูลค่าสูง ตัวอย่างเช่น เสื้อยืดที่มีลายเซ็นของศิลปินที่เยาวชนชื่นชอบ นอกจากนี้ ยังควรจัดกิจกรรมในลักษณะการประกวดแฟ้มผลงาน ประกวดสื่อประชาสัมพันธ์หรือประกวดแต่งเพลง ร้องเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับโครงการ อย.น้อย โดยคัดเลือกจากระดับจังหวัดไปสู่ระดับภูมิภาค และระดับประเทศคล้ายกับการประกวดนักร้องเดอะสตาร์ หรือเอเอฟ

7. สำหรับเนื้อหาของกิจกรรมนั้น ผลสำรวจพบว่า นักเรียนต้องการให้โครงการ อย.น้อย มีการให้ความรู้ในประเด็นที่ทันสมัยและใกล้ตัวมากยิ่งขึ้น ดังนั้น เนื้อหาที่โครงการ อย.น้อยควรเน้นให้มากขึ้น คือ เรื่องราวที่ใกล้ตัว ทันท่องเหตุการณ์ และอยู่ในกระแสความสนใจของเยาวชน เช่น ความรู้ เรื่องสารปนเปื้อนในอาหารว่ามีสารอะไรบ้าง ความรู้เกี่ยวกับอาหารเสริมและยาลดความอ้วน และ ความรู้เกี่ยวกับการทดสอบเครื่องสำอางที่ผสมสารปรอทและสารกลูตาไธโอน เป็นต้น

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาควรปรับปรุงเนื้อหาในคู่มือต่าง ๆ ให้มีความสั้นกระชับ ลดปริมาณเนื้อหาที่เป็นตัวหนังสือให้น้อยลง แล้วเพิ่มรูปภาพประกอบหรือการ์ตูนให้มากขึ้นเพื่อสร้างความน่าสนใจและสอดคล้องกับพฤติกรรมการรับข่าวสารของเยาวชนรุ่นใหม่ที่ไม่นิยมอ่านเนื้อหาที่เป็นข้อความยาว ๆ

8. ในส่วนของข้อเสนอแนะอื่น ๆ จากนักเรียนเกี่ยวกับการจัดทำโครงการ อย.น้อยที่ น่าสนใจ ทางสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาควรนำไปใช้เป็นแนวทางปรับปรุงการดำเนินงาน โครงการ อย.น้อยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ได้แก่ การโทรศัพท์เข้าสายด่วน อย.น้อยนั้น ผู้โทรไม่ควร ต้องเสียค่าโทรศัพท์ครั้งละ 3 บาท แต่ควรให้ผู้โทรได้ฟรีจึงจะดึงดูดให้คนสนใจมาใช้บริการสายด่วนมากยิ่งขึ้น อันจะช่วยให้สายด่วนเป็นช่องทางที่เยาวชนและประชาชนทั่วไปสามารถใช้ในการขอคำปรึกษาฟรี โดยได้รับข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องโดยตรงจาก อย. และยังเป็นช่องทางในการสะท้อนปัญหาที่พบมายัง สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาได้อย่างทันท่วงทีโดยผู้บริโภคไม่ต้องเป็นผู้แบกรับภาระค่าใช้จ่าย ในการโทร

ข้อเสนอแนะจากการสำรวจ

1. การสำรวจข้อมูลครั้งนี้พบปัญหาในเรื่องรายชื่อครูที่รับผิดชอบโครงการ อย.น้อย ใน โรงเรียนหลายแห่งไม่ตรงกับฐานข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เช่น ครูย้ายโรงเรียน ลาออก เกษียณ เบอร์โทรศัพท์ที่ปรากฏในฐานข้อมูลไม่สามารถติดต่อได้ ดังนั้น สำนักงาน คณะกรรมการอาหารและยาจึงควรตรวจสอบสถานภาพการดำเนินงานโครงการ อย.น้อยของโรงเรียนที่เป็น

เครือข่ายให้เป็นปัจจุบันเพื่อจัดทำฐานข้อมูลโรงเรียน อย.น้อย รวมถึงรายชื่อครูผู้รับผิดชอบดูแลโครงการ อย.น้อยของแต่ละโรงเรียนให้ถูกต้องครบถ้วน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผน ติดตามงาน และตัดสินใจในการดำเนินโครงการต่างๆ ให้เหมาะสมกับสภาพที่เป็นอยู่จริง ตลอดจนเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลที่มีอยู่ได้อย่างเต็มที่ เช่น ใช้ในการประเมินประสิทธิผลของโครงการ การขยายเครือข่าย และการประสานงานต่างๆ เป็นต้น

นอกจากนี้ ครูในบางโรงเรียนยังเข้าใจว่าผู้รับผิดชอบและดำเนินโครงการ อย.น้อย คือ สาธารณสุขจังหวัดหรือสาธารณสุขอำเภอ ไม่ใช่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาจึงควรมีการประสานงานกับครู อย.น้อย รวมทั้งควรมีการติดตามช่วยเหลือครู อย.น้อย ในโรงเรียนต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เช่น จัดส่งเอกสารประชาสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานมีความต่อเนื่องและไม่ให้ครูถอยห่างจากกิจกรรมของโครงการ อย.น้อย แล้วหันไปทุ่มเททำกิจกรรมประเภทอื่นแทน เช่น กิจกรรมในโครงการอาหารกลางวัน เป็นต้น

2. ช่วงเวลาในการสำรวจข้อมูลจากนักเรียน อย.น้อย ไม่ควรเป็นช่วงปิดภาคการศึกษาหรือช่วงที่เพิ่งเริ่มเปิดภาคการศึกษาใหม่ ซึ่งหากเป็นช่วงปิดภาคการศึกษาจะทำให้ประสบปัญหาในการติดต่อประสานงานกับครูผู้รับผิดชอบดูแลโครงการ อย.น้อยและการนำนักเรียนมาให้ข้อมูลแก่ทีมสำรวจ ส่วนการสำรวจในครั้งนี้ที่เป็นช่วงเพิ่งเริ่มเปิดภาคการศึกษาใหม่นั้นจะประสบปัญหาในลักษณะที่โรงเรียนหลายแห่งยังไม่พร้อมให้ทีมวิจัยเข้าไปดำเนินการสำรวจข้อมูลเนื่องจากยังไม่ได้เริ่มต้นทำกิจกรรมชมรม อย.น้อย และเป็นช่วงที่นักเรียนที่เป็นสมาชิก อย.น้อย และนักเรียนแกนนำ อย.น้อย บางส่วนเพิ่งจบการศึกษาออกไป และโรงเรียนยังไม่ได้จัดทีมใหม่ให้เข้ามาทำหน้าที่แทนอย่างครบถ้วน โดยส่วนใหญ่เด็กนักเรียนที่เป็นแกนนำมักจะอยู่ในระดับชั้น ป.5, ป.6, ม.5 และม.6 ซึ่งการสำรวจในช่วงดังกล่าวจะทำให้เด็กนักเรียนกลุ่มนี้ไม่อยู่ร่วมให้ข้อมูลในการสำรวจ

คณะผู้ดำเนินการ

การสำรวจข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน อ.ย.น้อย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

1. นายวีระชัย นลวชัย	ผู้อำนวยการกองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภคร
2. นางศิริกุล อำพนธ์	เภสัชกรชำนาญการพิเศษ
3. ผศ.สุนิสา ประวิชัย	หัวหน้าโครงการสำรวจ
4. นางสินีนาง ไรจนประดิษฐ์	นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการพิเศษ
5. ภก.ภูมิพัฒน์ อรุณากูร	เภสัชกรชำนาญการ

บรรณานุกรม

- จตุภูมิ เขตจัตุรัส. (2556). รายงานผลการสำรวจพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน ออย.น้อย เชียง
ปริมาณและเชิงคุณภาพ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556. กองพัฒนาศักยภาพผู้บริหาร
สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา.
- ศิริเดช สุชีวะ และคณะ. (2551). รายงานวิจัยและประเมินผลโครงการ ออย.น้อย ปี 2551.
โครงการวิจัยร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุขกับ
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริเดช สุชีวะ และคณะ. (2552). รายงานวิจัยและประเมินผลโครงการ ออย.น้อย ปี 2552.
โครงการวิจัยร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุขกับ
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (อัดสำเนา)
- ศุภกาญจน์ โภคัย และคณะ. (2553). รายงานวิจัยและประเมินผลโครงการ ออย.น้อย ปี 2553.
โครงการวิจัยร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุขกับ
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา. (2558). ประวัติและวัตถุประสงค์โครงการ ออย.น้อย (ออนไลน์).
แหล่งที่มา :<http://www.oryornoi.com>. 31 สิงหาคม 2558.
- สุนทรี วิทยานารถไพศาล และคณะ. (2548). รายงานประเมินผลกิจกรรม ออย.น้อย. หน่วยปฏิบัติการ
วิจัยเภสัชศาสตร์สังคม (วจส.) คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับทุนสนับสนุน
จาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.). กรุงเทพมหานคร: วิชาการพิมพ์.
- อนุชัย ชีรเรืองไชยศรี และคณะ. (2550). รายงานประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่ทำกิจกรรม
ออย.น้อย. โครงการวิจัยร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวง
สาธารณสุขกับคณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาคผนวก

แบบสอบถามที่ใช้ในการสำรวจ
ประเด็นคำถามการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

สถานที่เก็บข้อมูล โรงเรียน..... ☐

แบบสอบถามเลขที่.....

จังหวัด..... ☐

แบบสำรวจพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน

คำชี้แจง

ถึงน้องๆ นักเรียนที่รักทุกคน ขณะนี้พี่ๆ ซึ่งเป็นตัวแทนของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) จะขอความร่วมมือในการตอบคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพของน้องๆ รวมถึงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพ ตลอดจนความคิดเห็นในบางประเด็นที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสุขภาพของน้องๆ ต่อไป

แบบสอบถามนี้ คำว่า “ผลิตภัณฑ์สุขภาพ” หมายถึง อาหาร ยา และเครื่องสำอาง

ขอให้น้องๆ ทำเครื่องหมาย✓ ลงในช่องที่กำหนดหรือเติมคำลงในช่องว่างโดยขอให้ตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงทุกประการ คำตอบเหล่านี้จะไม่มีผลเสียใดๆ ต่อน้องๆ แต่จะนำไปวิเคราะห์ในภาพรวมของเด็กไทยทั่วประเทศ ขอขอบคุณน้องๆ เป็นอย่างยิ่ง สำหรับการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในครั้งนี้

ตอนที่ 1 : ข้อมูลพื้นฐาน

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

2. ระดับชั้น ประถมศึกษา ปีที่
☐ ป. 4 ☐ ป. 5 ☐ ป. 6

มัธยมศึกษา ปีที่
☐ ม. 1 ☐ ม. 2 ☐ ม. 3 ☐ ม. 4 ☐ ม. 5 ☐ ม. 6

3. น้องเป็นสมาชิก อย. น้อย หรือไม่

☐ เป็นแกนนำ อย. น้อย ☐ เป็นสมาชิก อย. น้อย ☐ ไม่ได้เป็นสมาชิก อย. น้อย

ตอนที่ 2 : ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพ

ให้นักอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วพิจารณาว่าข้อความดังกล่าวถูกหรือผิด โดยทำเครื่องหมาย

✓ ลงในช่องที่เป็นคำตอบของแต่ละข้อ

ข้อ	ประเด็น	ถูก	ผิด
1	ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร (เช่น น้ำมันตับปลา โปรตีนแคปซูล เป็นต้น) ไม่ใช่ยา จึงรักษาโรคไม่ได้		
2	น้ำมันที่ทอดอาหารแล้ว ถ้านำมากรองจนใสก็สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้อย่างปลอดภัย		
3	ฉลากโภชนาการช่วยให้เราทราบปริมาณสารอาหารที่จะได้รับเมื่อเราบริโภคอาหารชนิดนั้นๆ		
4	การกินยาชุดหรือยาลูกกลอนที่โฆษณาว่ามีสรรพคุณรักษาโรคหลายโรคได้อย่างรวดเร็ว มีความเสี่ยงสูงที่จะได้รับอันตรายจากสารสเตียรอยด์		
5	การเก็บรักษายาที่ดี ควรเก็บให้พ้นจากแสงแดด และพ้นมือเด็ก		
6	การซื้อยาจากรถเร่ แผงลอย มีความเสี่ยงสูงที่จะได้ยาปลอม หรือยาไม่ได้มาตรฐาน		
7.	การซื้อเครื่องสำอาง เช่น แป้ง ครีมบำรุงผิว ครีมกันแดด น้ำหอม น้ำยาระงับกลิ่นกายที่ถูกต้องควรซื้อจากอินเทอร์เน็ต ตลาดนัด เพราะราคาถูกคุณภาพดี และปลอดภัย		
8.	ไฮโดรควิโนน โปรทแอมโมเนีย กรดวิตามินเอ เป็นสารห้ามใช้ในเครื่องสำอาง		
9	เครื่องสำอางที่นำเข้าจากต่างประเทศไม่จำเป็นต้องมีฉลากภาษาไทย		
10	การโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ระบุว่ากิน/ใช้แล้วรักษาได้ทุกโรคและหายได้ อย่างรวดเร็วเชื่อถือได้		

ตอนที่ 3 : ทศนคติต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ

น้องๆคิดอย่างไรกับการรับประทานอาหาร การกินยา และการดูแลสุขภาพของคนเราในปัจจุบันนี้ โดยทำเครื่องหมาย✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของน้องมากที่สุด

ลำดับ ที่	ประเด็น	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1	ขนมขบเคี้ยวมีประโยชน์ช่วยเสริมให้ร่างกายได้คุณค่าสารอาหารครบถ้วน					
2	อาหารเสริม (เช่น ชุปไก่สกัด แคปซูล หรือ สารสกัดจากผลไม้หรือผัก เป็นต้น) มีสารอาหารครบถ้วน สามารถกินทดแทนอาหารหลัก 5 หมู่ได้					
3	ข้อมูลโภชนาการเป็นข้อมูลที่อ่านแล้วเข้าใจยาก จึงทำให้ไม่ยอมอ่าน					
4	การชื้อยาทางอินเทอร์เน็ตเป็นวิธีการที่สะดวก รวดเร็ว และปลอดภัย					
5	ยาที่คนอื่นกินแล้วได้ผลดี แสดงว่าเรากินแล้วย่อมได้ผลดีเช่นกัน					
6	เมื่อเจ็บป่วยควรกินยาตามที่แพทย์หรือเภสัชกรแนะนำ					
7	โฆษณาเครื่องสำอางที่มีดาราเป็นพรีเซ็นเตอร์สามารถเชื่อถือได้ว่าใช้แล้วจะได้ผลและปลอดภัย					
8	การใช้ครีมทาหน้าขาว หรือยาฉีดผิวขาวกลูตาไทโอนจะช่วยให้ผิวขาวขึ้นได้อย่างถาวร					
9	การอ่านฉลากก่อนซื้อทำให้เสียเวลาโดยไม่จำเป็น					
10	ผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการรับรอง จาก อย. สามารถเชื่อถือได้					

ตอนที่ 4 : พฤติกรรมการบริโภคและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพ

ให้น้องๆ ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของตนเองมากที่สุด

ข้อ	พฤติกรรม	ระดับความบ่อยครั้ง				
		กิน/ทำ ทุกครั้ง	กิน/ทำ เกือบทุก ครั้ง	กิน/ทำ บางครั้ง	กิน/ทำ นาน ๆ ครั้ง	ไม่กิน/ ไม่ทำ เลย
1	กินอาหารทอดที่น้ำมันมีสีดำขุ่นหนืด					
2	เลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหารที่มีเครื่องหมาย อย. 					
3	อ่านข้อมูลโภชนาการ เช่น ปริมาณไขมัน น้ำตาล หรือโปรตีน บนฉลากหวาน มัน เค็ม (ฉลาก GDA) ก่อนเลือกซื้ออาหาร 					
4	เมื่อเจ็บป่วยน้อยไปพบแพทย์ หรือซื้อยาจากร้านขายยาที่มีใบอนุญาต					
5	ซื้อยาจากรถเร่ ตลาดนัด แผงลอย					
6	ก่อนกินยาสังเกตลักษณะของยา เช่น สี กลิ่น และบรรจุภัณฑ์					
7	เลือกซื้อเครื่องสำอางที่มีฉลากภาษาไทยและบนฉลากมีรายละเอียดที่จำเป็น เช่น สารที่เป็นส่วนผสมและผู้ผลิต					
8	ซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพตามที่มีโฆษณาสรรพคุณสูงใจเช่น กินแล้วฉลาด กินแล้วขาว กินแล้วผอม					
9	อ่านฉลากเพื่อดู วันผลิต วันหมดอายุ ส่วนผสม หรือวิธีใช้ ก่อนซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพ					
10	ปฏิบัติตามคำแนะนำที่ระบุบนฉลากผลิตภัณฑ์อาหาร ยา และเครื่องสำอางอย่างเคร่งครัด					

ตอนที่ 5: ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ

ให้นักเรียนพิจารณาว่า ในการเลือกซื้อ เลือกใช้ และเลือกกินอาหาร ยา และเครื่องสำอางของนักเรียน ปัจจัยต่างๆ ได้แก่ บุคคลในบ้าน เพื่อน ครู/โรงเรียน โฆษณา และการลดแลกแจกแถม มีอิทธิพลมากน้อยเพียงใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องของแต่ละข้อที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ในกรณีที่นักเรียนไม่ได้มีพฤติกรรมกิน /ซื้อ/ หรือใช้ผลิตภัณฑ์ในข้อใด ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ไม่เคยกิน/ ไม่เคยซื้อ/ ไม่เคยใช้” ด้านขวามือสุด

ข้อ	ประเด็น	หากเคยกิน/เคยซื้อ/เคยใช้					ไม่เคยกิน/ ไม่เคยซื้อ/ ไม่เคยใช้
		โปรดระบุระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพล					
		มีอิทธิพลมากที่สุด	มีอิทธิพลมาก	มีอิทธิพลปานกลาง	มีอิทธิพลน้อย	มีอิทธิพลน้อยที่สุด	
1.	การกินอาหารเสริม เพื่อบำรุงสมอง เพิ่มความจำ ลดความอ้วน ช่วยให้ผิวขาว						
	1.1 บุคคลในบ้าน						
	1.2 เพื่อน						
	1.3 ครู/โรงเรียน						
	1.4 โฆษณา						
	1.5 การลด แลก แจก แถม						
2.	การกินขนมขบเคี้ยวแฮมเบอร์เกอร์ พิซซ่า บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป						
	2.1 บุคคลในบ้าน						
	2.2 เพื่อน						
	2.3 ครู/โรงเรียน						
	2.4 โฆษณา						
	2.5 การลด แลก แจก แถม						
3.	น้ำอัดลม เครื่องดื่มรสหวาน						
	3.1 บุคคลในบ้าน						
	3.2 เพื่อน						
	3.3 ครู/โรงเรียน						
	3.4 โฆษณา						
	3.5 การลด แลก แจก แถม						

ข้อ	ประเด็น	หากเคยกิน/เคยซื้อ/เคยใช้ โปรดระบุระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพล					ไม่เคยกิน/ ไม่เคยซื้อ/ ไม่เคยใช้
		มีอิทธิพล มากที่สุด	มีอิทธิพล มาก	มีอิทธิพล ปานกลาง	มีอิทธิพล น้อย	มีอิทธิพล น้อยที่สุด	
4.	การชื้อยา/กินยา						
	4.1 บุคคลในบ้าน						
	4.2 เพื่อน						
	4.3 ครู/โรงเรียน						
	4.4 โฆษณา						
	4.5 การลด แลก แจก แถม						
5.	การซื้อ/ใช้เครื่องสำอางเช่น แป้ง ครีมบำรุงผิว ครีมกันแดด น้ำหอม น้ำยาระงับกลิ่นกาย						
	5.1 บุคคลในบ้าน						
	5.2 เพื่อน						
	5.3 ครู/โรงเรียน						
	5.4 โฆษณา						
	5.5 การลด แลก แจก แถม						

ตอนที่ 6: ข้อเสนอแนะ

น้องๆ คิดว่ากิจกรรมในโครงการ อย. น้อยที่น่าสนใจและดึงดูดให้น้องๆ อยากเข้าร่วม ควร
มีรูปแบบอย่างไร (ให้น้องเลือกเพียง 2 กิจกรรม) โดยใส่เลข 1 หน้าข้อกิจกรรมที่น้องอยากให้อั
มากที่สุด และใส่เลข 2 หน้าข้อกิจกรรมที่น้องอยากให้อัจัดเป็นลำดับรองลงมาและโปรดระบุ
รายละเอียด/หัวข้อ/หรือตัวอย่างเฉพาะของกิจกรรมที่น้องเลือกด้วย

..... ค่ายกิจกรรมเช่น.....

..... ประกวด ยอ /โต้วาทีเช่น.....

..... ประกวดแต่ง / ร้องเพลงเช่น.....

..... ประกวดดีเจ (จัดรายการทางวิทยุ)เช่น.....

..... ประกวดคลิปวิดีโอเช่น.....

.....ประกวดทอล์กโชว์เช่น

.....ประกวดสื่อบุคคลสัมพันธ์โครงการ อย.น้อย เช่น.....

.....อื่นๆ โปรดระบุ เช่น.....

ขอขอบคุณน้อง ๆ ทุกคน สำหรับความร่วมมือในการตอบแบบสำรวจครั้งนี้

ประเด็นคำถามการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

โครงการสำรวจข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน อย. น้อย ปี 2558

วันที่ 25 พฤษภาคม 2558 เวลา 16.30-17.30 น. ณ วังรีรีสอร์ท จ. นครนายก

สวัสดีค่ะ น้อง ๆ แกนนำ ทุกคน

วันนี้ครูมาทำหน้าที่เป็นตัวแทนของ อย. พูดคุยกับน้อง ๆ เพื่อรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากน้อง ๆ เกี่ยวกับรูปแบบของกิจกรรม อย. น้อย รวบรวมให้ อย. ได้ใช้เป็นข้อมูลสำหรับนำไปใช้ปรับปรุงการจัดโครงการ อย. น้อยให้เหมาะสมและดึงดูดความสนใจจากน้อง ๆ นักเรียนมากยิ่งขึ้น

น้องสามารถนำเสนอความคิดเห็นได้อย่างเลยนะค่ะ น้องคนไหนที่อยากจะนำเสนอความเห็นรบกวนช่วยยกมือได้เลยนะค่ะ

สำหรับโครงการ อย. น้อย นี้ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ได้จัดทำขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้มีความรู้และมีพฤติกรรมด้านการบริโภคที่เหมาะสมและปลอดภัย โดยเน้นให้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และยังมีโอกาสได้ช่วยเหลือเพื่อน ๆ ครอบครัว และชุมชน ด้วยการให้ความรู้ด้านการบริโภคอย่างเหมาะสม โดยที่ผ่านมา อย. ได้ดำเนินโครงการผ่านกิจกรรมหลัก 3 รูปแบบ ได้แก่

1. การให้ความรู้ เช่น บอร์ดความรู้ เสียงตามสาย พุดหน้าเสาธง กิจกรรมการแสดงรายการทางโทรทัศน์-วงจรมืด การรณรงค์ให้ความรู้ในชุมชน เช่น การเดินรณรงค์ การแจกเอกสารความรู้ การให้ความรู้ทางหอกระจายข่าวหรือวิทยุชุมชน และการบูรณาการความรู้ด้านอาหารและยาเข้าไปกับหลักสูตรการเรียนการสอน

2. การสนับสนุนสื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เช่น แผ่นพับ จดหมายข่าว อย. น้อย และคู่มือ อย. น้อย

3. การจัดกิจกรรมสร้างสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน เช่น การให้นักเรียนแกนนำ อย. น้อยของโรงเรียนหนึ่งไปให้ความรู้และวิธีการตรวจสอบอาหารแก่นักเรียนแกนนำ อย. น้อยของโรงเรียน ระดับประถมศึกษาที่อยู่ใกล้เคียงในลักษณะ “พี่สอนน้อง” และการจัดค่ายกิจกรรม อย่างเช่นในวันนี้

ประเด็นที่จะขอซักถามน้อง ๆ คือ

1. นอกเหนือจากกิจกรรม 3 รูปแบบที่กล่าวมา ไม่ทราบว่าน้องต้องการให้ อย. จัดทำกิจกรรมในรูปแบบอื่นอีกหรือไม่

2. หากต้องการให้มี น้องคิดว่าควรเป็นกิจกรรมในรูปแบบใด

2.1 เนื้อหากิจกรรม ควรเน้นเนื้อหาอะไรเป็นหลัก เช่น อาหาร ยา เครื่องสำอาง

2.2 รูปแบบกิจกรรม ควรเป็นรูปแบบใด เช่น ค่ายกิจกรรม การจัดประกวด หรืออื่นๆ

2.3 สถานที่ในการจัดกิจกรรม ควรเป็นที่ไหน ภายในโรงเรียน หรือนอกโรงเรียน

3. ประเด็นอื่นๆ ที่อยากนำเสนอเกี่ยวกับกิจกรรม อย. น้อย

